

LA REPÚBLICA

Del 16 al 22 de juny del 2018 Any I. Número 4 2€

1-0: tornem a votar

El setmanari La República busca els guanyadors de la primera edició dels Premis Republicans de l'Any, que s'escolliran durant aquest estiu per votació popular i que es lliuraran el dia 1 d'octubre

www.lrp.cat

Ras i curt **EDUARD VOLTAS** @eduardvoltas

Per a Catalunya, Aznar va representar la gran ofensa; Zapatero, la gran decepció; Rajoy, la gran repressió i Pedro Sánchez té molts números de convertir-se en la gran constatació... que no hi ha res a fer. Mentrestant, l'independentisme busca una nova gran oportunitat.

LA REPÚBLICA QUE BULL

Ara farem uns premis

No tenim ganes de celebracions, ni de festes, ni de gales. Hi ha massa gent (un de sol ja seria massa gent) que pateix injustament presó, exili. Al setmanari La República no tenim ganes de celebracions, però organitzarem uns premis. Els Premis Republicans de l'Any. Perquè no volem que la indignació, ni la ràbia ni la tristors ens aturin. Organitzem els Premis Republicans de l'Any per orgull, per constància i per reafirmació republicana. Perquè no ens rendim. Perquè no ens faran callar. I perquè hi ha molta gent i entitats que tampoc no es rendeixen ni volen callar. I aquests ho-

mes, dones i col·lectius mereixen un reconeixement. També volem premiar persones que, simplement, excel·leixen en el seu terreny professional. Una república també és això, un indret on es valora la gent que fa bé la seva feina.

A La República acabem de començar l'aventura editorial i tenim prou feina fent de periodistes. Però tots en tenim, de feina, i bé que muntem sops grocs, dinars grocs, esmorzars grocs, vermut grocs i totes aquelles iniciatives que mostren als nostres empresonats i exiliats que no estan sols. La República està amb ells i amb els que se la continuen jugant al carrer.

No tenim ganes de celebracions, però organitzarem uns premis. No volem que la ràbia ni la tristors ens aturin

Per tot això, què millor que lliurar els Premis Republicans de l'Any l'1-O. Ja és hora de deixar de commemorar derrotes, podent commemorar una victòria. La victòria de la ciutadania. L'1 d'octubre passat vam votar. Des de la modèstia, però amb tota la determinació, convoquem una altra votació que culminarà l'1-O d'enguany amb un reconeixement públic a molts dels que continuen donant la cara per construir república. Fins a aconseguir-ho.

Carles Ribera Director @carles_ribera

SUMARI

01 Portada El disseny i la creativitat de la portada d'aquest número han estat realitzats per Gabriel de Medeiros, de l'agència Evil Love.

03 Opinió Articles i anàlisis de Martí Gironell, Jordi Cabré, Anna Simó, Ramón Cotarelo i Gemma Aguilera.

10 La República té premi El setmanari presenta els Premis Republicans de l'Any, que s'escolliran per votació popular durant aquest estiu i que es lliuraran en un acte el dia 1 d'octubre, coincidint amb el primer aniversari del referèndum d'independència.

14 Òscar Escuder La periodista Mercè Miralles entrevista el president de la Plataforma per la Llengua, pocs dies després que s'hagi fet públic l'últim informe de l'entitat sobre usos lingüístics.

18 Diada Nacional La Val d'Aran celebra aquest 17 de juny la festa nacional després de mesos d'una forta tensió política pel procés català, preocupada pel futur de la seva llengua i alleugerida per la fi d'un 155 que també va afectar el seu autogovern. David Marín ho analitza.

22 Refugiats Els activistes Òscar Camps i Sònia Ros són entrevistats per Adela Genís en una setmana de nova agudització de la crisi dels refugiats a Europa.

30 Injustícia Bel Pozueta, mare d'Adur, un dels joves condemnats d'Altsasu, conversa amb Teresa Márquez sobre el drama causat per la set de venjança de l'Estat espanyol.

38 Racons per pensar A Catalunya hi ha una trentena de residències per a creadors on es pot trobar durant uns dies la tranquil·litat, la concentració i la inspiració necessàries. Ho explica David Marín.

52 Rússia Acostem la realitat russa als joves aprofitant que hi acaba de començar el mundial de futbol

55 Llegir El periodista i escriptor Lluís Lloret presenta les últimes novetats en matèria de literatura infantil i juvenil.

60 Agenda Com cada setmana, Xavi Oltra fa un repàs dels actes més destacats a l'agenda republicana.

Ras i curt **ELI NEBREDÀ**@elinebreda

Mentre hi hagi persones a la presó i d'altres a l'exili per la celebració del referèndum, crec que és un error i gairebé una frivolitat convertir l'1-O en un dia festiu. No són temps, encara, de celebracions. Són temps de resistència al carrer, de construcció a les institucions i d'intel·ligència col·lectiva.

D'ENTRADA

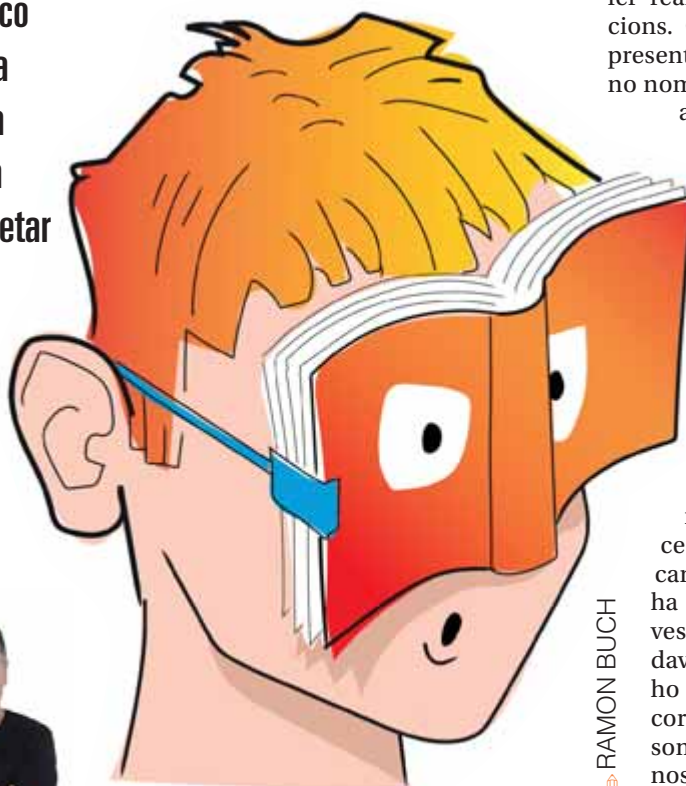
I si...

Com seria tot, si tot hagués estat diferent? Segur que us ho heu plantejat un munt de vegades. I més després de veure com ha anat tot plegat, des de l'1 d'octubre cap aquí. Apel·lar a l'energia interior, a la força de voluntat per canviar el destí que sembla que algú ha escrit per nosaltres és el que ens conviden a fer determinades novel·les. Aquelles que porten l'etiqueta d'ucronies i que ens presenten una història alternativa amb trames que transcorren en un món amb una història passada diferent de la real a partir d'un esdeveniment determinat, una alternativa que ens ofereix l'autor. D'un temps cap aquí, n'hi ha hagut unes quantes, d'aquestes novel·les, que per mi han estat intents reeixits no tant de voler canviar la història, sinó de donar-te motius per mirar-te-la d'una altra manera, canviar consciències per actuar.

Exemples com els de l'Albert Villaró amb *Els ambaixadors* i Timur Vermes amb un Adolf Hitler ressuscitat a *Ha tornat*. Novel·les que com *Jo soc aquell que va matar Franco*, d'en Joan-Lluís Lluís, et conviden a fer-te la pregunta

Umberto Eco
deia que la
ficció és la
millor eina
per interpretar
la realitat

“què hauria passat si...?” i aconsegueixen fer realitat el somni de moltes generacions. Canviar el passat no modifica el present, però pot alterar el futur. Perquè no només et demanen que te la formulis, aquesta pregunta, sinó que et donen arguments, a través de la ficció, per passar a l'acció i, per tant, per mirar de capgirar realment i de manera efectiva aquella realitat que ens ha tocat fruit d'aquell episodi que et volen fer reviure, però amb un altre final.

Umberto Eco deia que la ficció és la millor eina per interpretar la realitat, tant la present com la passada. I ja que no podem tocar la que ens ha precedit, canviem la que ens ha de tocar viure per millorar la que encara ha de venir. I Eco insistia que ens revestíssim d'una serena desconfiança davant el que veiem o llegim. També ho deia Joan Oliver i Lluís, ens ho recorda. Allò de “malfia't de la història, somia-la i refés-la”. Només depèn de nosaltres. I si... ho provem?

RAMON BUCH

Martí Gironell

Periodista i escriptor @martigironell

GAT I GOS

Lluís Puigbert

FIBLADES

Els brams enfadosos dels ases

Ha passat més d'un mes des que Joaquim Torra va ser promogut com a president de la Generalitat, i el seu famós article *La llengua i les bèsties* encara serveix de munició a l'espanyolisme tronat, que continua veient fòbies en qui l'escriu i no en el que descriu. Si a tots aquests capitans Trueno del *¡Santiago y cierra, España!* els haguessin posat aquest article com a comentari de text de la selectivitat, cap d'ells hauria accedit a una universitat per falta de comprensió lectora i per incapacitat d'anàlisi textual. És clar que sempre els quedaria el recurs d'anar al supermercat de la Universitat Rey Juan Carlos per adquirir una coartada intel·lectual, segurament insuficient perquè la crin d'ase sempre surt per sota de la manta, per bonica que sigui.

Enric Serra Periodista @serraamat

Ras i curt MIQUEL BERGA

De vegades, esgotats de tanta xerrameca, la música ens parla com la pluja i ens consola. Ens ofereix emocions inefables semblants a la que Wilde sentia després d'escoltar Chopin: "És com si hagués estat plorant per crims que no he comès o fent el dol per tragèdies que no he patit personalment".

OPINIONS

'Salmond says'

Deia l'escocès Alex Salmond, fa poc en una entrevista amb Ricard Ustrell, que els escocesos van aconseguir que Cameron accedís a fer un referèndum d'autodeterminació quan van veure que els britànics el podien guanyar. No abans. Espanya és diferent, sí, però si hi ha vida intel·ligent a l'altra banda, algú deu estar pensant en una proposta per a la situació catalana. Teòricament, la solució "del mig" és un referèndum amb tres respostes.

Un referèndum amb tres respostes permet a Espanya estar segura de guanyar-lo: davant d'una resposta C que proposi augment competencial, reconeixement nacional i nou marc legal amb rang constitucional per a Catalunya, hi hauria possibilitats reals de victòria d'aquesta opció. Davant d'aquesta perspectiva, Espanya, o el govern espanyol, podria provar de tirar endavant un referèndum d'autodeterminació amb tres respostes: "independència", "status quo" o "la C". Qualsevol observador internacional sabria veure, en aquesta solució, una via del mig que no negués als catalans tenir una escletxa per

L'oferta que se'ns farà és una sola opció. Unes "lentejas, las tomas o las dejas"

LLUÍS ROMERO

autodeterminar-se. I l'escletxa és que hi hagi, en tot cas, una opció A. Espanya ha de córrer aquest risc si vol una solució intermèdia.

La meva aposta és que Espanya no farà això. Ei: sempre que realment es vulgui

moure cap a una negociació sincera i estructural, és clar. Però és que fins i tot així, fins i tot si està disposada a agafar el toro per les banyes, crec que més aviat l'oferta que se'ns farà és una sola opció. Una C. Una proposta federal. Unes "lentejas, las tomas o las dejas". Un acudit d'Eugenio: "Entre qué puedo escoger?" "Entre comerlos o no comerlos." No en podran dir dret a l'autodeterminació, és clar, ni tampoc ho podem dir nosaltres. Si no hi ha casella de la independència, no hi ha dret a l'autodeterminació. Però sí

que el podem anomenar segons la terminologia eufemística més nostrada, forjada pels grans mestres de la trampa dialèctica i de la supervivència política personal: "dret a decidir".

Us en venen ganes, oi?

Jordi Cabré

Advocat i escriptor @jordicabre

Quinze dies de govern a Catalunya

Avui fa quinze dies que van prendre possessió els tretze consellers del govern Torra. Un president no pot governar si no té un govern per dirigir. Són aquí per aixecar de manera immediata el control remot antidemocràtic i bloquejador del 155 durant set mesos, per evitar un bucle de bloqueig-eleccions i de pèrdua de llençols en cada bugada i, és clar, per executar polítiques sectorials en benefici de tothom. Per desencallar mesures, programes i recursos encallats. Per prendre decisions en compliment d'un pla de govern que s'ha d'aprovar, explicar i divulgar a bastament i sense dilacions.

I l'activitat immediata dels consellers ha posat més en evidència les falsedats de la

propaganda del 155, com ara la signatura del conseller El Homrani als 250 expedients que aturaven des de feia mesos 340 milions d'euros per a la gestió social i aportacions extraordinàries per a la renda garantida de ciutadania. I ha evidenciat la necessitat i la voluntat d'aquest govern de recuperar l'activitat, la iniciativa i la direcció política en tots i cadascun dels departaments.

Entre els electors que van votar les formacions republicanes el 21-D, hi pot haver els que estan a l'expectativa i fan un vot de confiança durant almenys els cent primers dies d'aquest govern, els que en critiquen la seva mateixa existència i composició, els que li reclamen la materialització de la República i els qui reparteixen ànim i exigèn-

cia a parts iguals entre aquestes opcions o d'altres d'intermèdies. Per a tots ells, per als que no van votar opcions republicanes i també per al 20% restant -el que no va votar-, aquest govern -i/o els partits que li donen suport- ha d'exposar ben aviat amb arguments sòlids carisma, i amb fets les pautes, els objectius i les mesures d'actuació no només sectorials, sinó estratègiques per encarrilar el (nou) camí cap a la República. D'això i del lideratge polític en dependrà la confiança social i l'estat d'ànim general i particular -que són clau-, i que actuacions que busquen generar confrontació social i la ulsterització del país s'estavellin contra la capacitat d'assertivitat i de resiliència d'una majoria.

Anna Simó

Filòloga @AnnaSimo

Ras i curt MAGDA GREGORI @MagdaGregori

Hi ha qui defensa que ara s'obrirà una fase de distensió. Potser sí. Però no entrem en una fase de negociació, que ningú confongui els termes. Estem lluny d'un escenari que ens permeti parlar en igualtat de condicions. El diàleg no implica la renúncia total d'una de les parts.

TRIBUNA REPUBLICANA

La República resistent

L'independentisme català ha evolucionat al llarg de sis etapes, coincidents amb sis conceptes polítics essencials: nació, independència, estat, república, democràcia i resistència. Les circumstàncies han determinat quin d'aquests conceptes ha predominat en cada moment, però formen una cadena molt il·lustrativa.

Amb el de **nació** es va constituir un subjecte com a resposta a la negació de la condició nacional de Catalunya en la famosa sentència del Tribunal Constitucional del 28 de juny del 2010. De sobte, per la suficiència i la imperícia d'uns magistrats, allò que es movia en un ambigu territori simbòlic va prendre carta de naturalització sota la forma d'una privació. D'aquesta manera, la "nació en si" va passar a ser una "nació per a si", a l'estil hegeliana. *Som una nació. Nosaltres decidim* va ser la consigna que va començar a mobilitzar les multitudinàries diades independentistes del 2011 en endavant.

Aquesta nació, com totes les nacions, s'orientava cap a la **independència**. Així doncs, va plantejar el seu dret d'autodeterminació i va iniciar un debat que no coneixerà fi en cap de les seves facetes: històrica, jurídica, política, econòmica. Al marge de la complexitat de l'assumpte, més aparent que real, la controvèrsia té escàs valor, perquè hi abunda la mala fe. Veient, doncs, que no es podria posar fi a la polèmica, l'independentisme va acabar exercint unilateralment el dret d'autodeterminació al seu territori.

Aquest és el primer element de l'**estat**, i alhora l'única manera jurídica vàlida de protegir la independència. Arran de l'1-O, Puigdemont va declarar: "Els catalans ens hem guanyat el dret a tenir un estat propi." Tenen el territori, tenen la població, però no tenen el poder, no són sobirans i aquest és l'objectiu de la seva lluita.

Un estat català només pot ser una **república**. La coincidència de tot l'independentisme en la idea republicana és el que dona al moviment la seva característica unitat. Perquè no només s'enfronta amb l'Estat pel territori, sinó per la forma d'estat/govern. És la república el que fa inviable un acord de l'independentisme amb l'esquerra espanyola, en la mesura que aquesta ha renunciat a l'ideal republicà, explícitament en el cas del PSOE, i im-

PEP DUIXANS

És la república el que fa inviable un acord de l'independentisme amb l'esquerra espanyola

plícitament en el de Podem. El nul efecte mobilitzador de la causa republicana a Espanya és un trist senyal de com l'esquerra acaba acceptant la Transició contra la qual s'havia aixecat. Si la república no concita suports, tampoc ho faran la justícia posttransicional i la memòria històrica. És ingenu pensar que l'exemple republicà català pot ajudar a la causa d'una hipotètica república espanyola, perquè aquesta sempre rebutjarà el que considera "separatisme", una bèstia més ferotge que el monarquisme.

En la lluita per la República Catalana independent, la **democràcia** ha adquirit el valor d'un pal·ladi de l'independentisme, que és en aquest terreny on es vol desenvolupar. La doctrina ha estat clara i s'ha obert pas ràpidament. La tenacitat ja no és per la independència o la república en si mateixes, sinó pel dret democràtic a lluitar-hi. És a dir, la lluita pel dret a tenir drets, pel dret a ser reconegut com a subjecte polític i jurídic, en condicions d'igualtat amb els del seu rang. I en relacions democràtiques que obliguin a plantejar les reivindicacions i en el marc de la llei.

Però com que la llei pot ser injusta o els que l'apliquen, arbitraris, la **resistència** és una manera d'actuar en pro dels drets i els conceptes esmentats: nació, independèn-

cia, república i democràcia. La conculcació dels drets fonamentals és la justificació universalment admesa de la resistència al davant del poder. Sens dubte, si de veritat es tracta de violació de drets o no serà objecte de prolongades controvèrsies, però, veient com s'ha actuat fins ara, s'admetrà que la permanent situació d'excepcionalitat en què viu Catalunya políticament i jurídicament és el terreny més propici perquè es produeixin situacions d'abusos de drets.

I com més abusos, més resistència.

Ramón Cotarelo

Catedràtic emèrit de Ciència Política, activista, escriptor i traductor @ramoncotarelo

Ras i curt ORIOL PONSATÍ-MURLÀ @OPonsatiMurla

Qui es nega a acollir una embarcació a la deriva no és un racista, és un fill de puta. De racistes, en som tots nosaltres, que pengem domassos proclamant que volem acollir, però evitarem que els nostres fills vagin a una escola on hi hagi massa mainada immigrant. Racistes i, a sobre, hipòcrites.

A FONTS

Manifestació durant la vaga general del 3 d'octubre a la plaça Universitat de Barcelona

ORIOI DURAN

hauria acusat de sostenir un govern corrupte i escorat a l'extrema dreta. Avalar un govern violent, responsable de les porres i la repressió permanent, els presos polítics i els exiliats, no hauria estat fàcil. Però el sí al PSOE, un avalador més del 155, que menysté el dret a decidir i que considera que cal desinfectar Catalunya d'independentistes, no pot acabar sent la porta d'entrada a les renúncies nacionals. Perquè el PSOE té un encàrrec, blanquejar el règim del 78 de portes endins i, sobretot, a Europa. Ha de fer recular Catalunya novament cap a l'autonomisme amable, liquidant socialment la idea del dret a decidir a canvi d'un Estatut de fa tretze anys que ja aleshores no donava resposta plena a les aspiracions socials, nacionals, culturals i econòmiques del país. Era fruit d'una altra poma enverinada que havia mossegat el govern tripartit.

La jugada del PSOE, si li surt bé, és demolidora. Deixaria el país en un estat de letargia nacional comparable al País Basc. Es tracta de destruir

el vincle que ha creat el procés entre la societat civil i les institucions catalanes, que va generar tot un nou sistema polític en què el carrer decideix i el govern obeeix, de baix a dalt. Amb problemes i disfuncions, sí, però sense aquest "de baix a dalt" mai no s'hauria arribat a l'1-O. I ara, cal afrontar la temptació d'acceptar la rendició amable que proposa el nou Madrid, un llop amb pell de xai. Pedro Sánchez mostrarà a Europa la cara d'una nova Espanya, disposada al diàleg i a reformar la Constitució, i mentrestant, el govern de Quim Torra haurà de gestionar aquesta trampa. Ni pot ni s'ha de negar a parlar amb el nou executiu, però ha de tenir present sempre la línia vermella que va marcar l'1-O. Per sota del dret a decidir, només hi ha el buit.

Per tot plegat, el binomi exili carrer pot ser el desllorigador. Preservar la internacionalització del conflicte amb els exiliats i mantenir la mobilització ciutadana, a més de recuperar els presos polítics, ha de ser l'objectiu A-1 de l'independentisme si veritablement vol construir república. Una república que arribarà, però que demanarà resistència, perseverança i, sobretot, unitat. La unitat que va donar vida a l'1-O.

La poma enverinada

L'1-O, i no pas el 27-O, és el moment fundacional de la República Catalana, el trencament emocional i polític definitiu d'una part substancial de la societat amb un Estat que, històricament, ha posat en marxa la maquinària criminal, repressiva i judicial per garantir la impunitat de qualsevol règim espanyol –dictatorial o democràtic– que combati un suposat enemic de la pàtria. L'1-O, Espanya va fer fallida a Catalunya, no només perquè les porres el van deslegitimar com a estat democràtic, sinó, i més important, perquè el carrer i les institucions, amb una coordinació mai vista en una societat, van humiliar un Estat autoritari i violent que havia jurat que no hi hauria referèndum. Amb intel·ligència i estratègia, voluntariat i dignitat. Sense clavegueres. És justament aquesta unitat d'acció pacífica i democràtica allò que converteix l'1-O en un canvi de paradigma social, cultural i polític, que fa moralment in-

viable que aquesta mateixa societat accepti fer un pas enrere en la seva dignitat.

És tot aquest patrimoni el que pretén dilapidar el PSOE amb la seva poma enverinada del fals diàleg. I el que és pitjor, pretén que sigui el mateix independentisme institucional qui enverini els ciutadans per tal que renunciïn a aquest moment fundacional i acceptin la readmissió pietosa al règim del 78 i al consegüent repartiment de privilegis que garanteix que ningú no aixecarà més catifes del compte. Les catifes només s'aixequen quan el règim està en perill i requereix un nou cicle de bipartidisme que estabilitzi el búnquer, amb monarquia i elits econòmiques al capdavant. I la moció de censura de Pedro Sánchez contra Mariano Rajoy no és més que una operació d'estat en aquest sentit.

Els partits independentistes s'han vist abocats a votar-hi a favor. Altrament, l'autonomenat progressisme espanyol els

“
El patrimoni de l'1-O és el que pretén dilapidar el PSOE amb la seva poma enverinada del fals diàleg

Gemma Aguilera

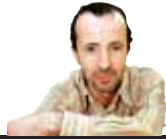
Periodista @Gemmaaguilera

Ras i curt ADA CASTELLS @AdaCastells

La tecnologia ens expulsa d'aquest món. No està feta a la nostra mesura i semblança. Descarada, se'ns resisteix: quan premem el botó equivoccat, quan no entenem el seu llenguatge, quan no veiem les lletres minúscules de les seves esotèriques instruccions.

LA MONARQUIA

Lluís Simon Isimon@lrp.cat

Publicitat de la consulta sobre la monarquia al camp del Rayo ➡ VALLEKAS DECIDE

Els irreductibles 'vallecans'

Estem en el segle XXI. Tota l'antiga Castella està ocupada pels Borbons. Tota? No, una aldea poblada per irreductibles republicans resisteix encara i sempre als invasors. Parlem de Vallecas, és clar, un dels barris més obrers, utòpics, anarquistes, socialistes –en el sentit literal– i comunistes d'Espanya. La seva poció, un referèndum per enviar els Borbons a la foguera durant la revetlla de Sant Joan, ni que sigui d'una manera ben simbòlica i amb els ciutadans amb una papereta a les mans. "Vol poder decidir la forma d'estat?" i, en cas afirmatiu: "Vol que aquest sigui una república?" Són les dues preguntes dirigides a una població d'uns 100.000 habitants. Coneixent com les gasten a Espanya amb consultes i re-

Vallekas Decide s'inspira en la consulta del 9-N i farà el 23-J una doble pregunta sobre la forma d'estat a Espanya

ferèndums de tota mena, els organitzadors han decidit no demanar cap autorització. Volen que a l'Estat es comenci a visibilitzar quin suport té la monarquia entre els sectors populars. L'alcaldeessa de Madrid, Manuela Carmena, republicana convençuda, no hi ha posat cap pega. De moment.

La plataforma que tira endavant la consulta és Vallekas Decide. Ja ha dissenyat les paperetes –inspirades clarament en la consulta catalana del 9-N–, i tenen previst instal·lar punts de votació per tot el barri. Com en la famosa consulta d'Arenys de Munt del 2009, volen, a més, que aquest sigui el primer pas perquè altres barris i ciutats del país s'afegeixin, si els deixen, a fer la mateixa pregunta.

Navarra s'afegeix a la festa

El Parlament de Navarra ha aprovat aquesta setmana una resolució amb el suport dels grups Geroa Bai, EH Bildu, Podem i Ezkerra per exigir que els ciutadans de la Comunitat Foral i de la resta d'Espanya puguin decidir en un referèndum si volen la monarquia. El PP ha dit que els espanyols ja van decidir això fa 40 anys. No rigueu.

iADIÓS!

Felip VI desitja sort a Lopetegui abans del mundial de Rússia

L'acte oficial entre l'exseleccionador espanyol Julen Lopetegui –mític exporter del FC Barcelona– i el rei va esdevenir premonitori. Aquell dia, Felip VI va somriure amb aire burlesc, conscient que l'única persona a qui no poden moure de la cadira a Espanya és a ell mateix. Ara la selecció està afrontant el mundial de Rússia sense la benedicció reial. Si l'eliminen serà culpa d'això, no de Florentino, malpensats.

El cunyat Iñaki busca un piset prop de Barcelona

Com en tantes altres famílies qui pagarà els plats trencats d'una mala operació econòmica serà el cunyat que passava per allà, en aquest cas Iñaki Urzangarín. Tant ell com la germana del rei, Cristina, compartien el negoci i signaven totes les operacions, però qui s'ha de buscar un nou habitatge entre barrots, o sigui una presó durant un any –calculo que no serà més–, és el marit, que és qui no té la sang blava del tot. La infanta ha preferit quedar com una ximple –que la llesta sigui l'Helena també té delictes– i seguirà a Suïssa portant un ritme de vida que ja voldríem per a nosaltres, republicans de tota la vida.

Ras i curt **BIEL FIGUERAS** @rincewindcat

Es diu que el que ens cal de Portugal és la seva autonomia però, després d'haver viatjat per aquell país, el que descobreixo és que el que ens hauria calgut de veritat és conservar el patrimoni com ells ho han fet. Al llarg dels segles, ens hem obstinat a destruir la nostra història i passat.

L'HEMEROTECA

Pere Bosch i Cuenca pbosch@lpr.cat

EL QUIOSC

Jugar amb els presos

D'ençà que van prendre possessió dels seus càrrecs, els ministres de Pedro Sánchez s'han trobat amb la patata calenta de l'acostament dels presos. I, si ens atenem a les declaracions que han anat apareixent els darrers dies, com que no tenen una idea clara de què cal fer, s'han dedicat a donar voltes sobre què poden fer. Vaja, un autèntic embolic. La primera que es va referir a aquesta qüestió va ser la ministra d'Administracions i Funció Pública, Meritxell Batet, que en una entrevista a *El Periódico* va declarar que no estava en mans de l'executiu decidir sobre aquesta qüestió "perquè no hi ha condemna ferma". Dijous passat, qui hi va dir la seva va ser el ministre de l'Interior. Una veu molt més autoritzada. Però Grande-Marlaska, que fa deu dies era magistrat de l'Audiència Nacional, va seguir el mateix guió i va tornar a passar la pilota al jutge. En una entrevista a Onda Cero, el titular d'Interior va afirmar que si el magistrat del Suprem ho autoritzava, veuria

El Ministre de l'Interior durant l'acte de jura de la XXXII promoció de l'escala bàsica de la Policia Nacional ➔ RAÚL SANCHIDRIÁN / EFE

amb bons ulls que es trasladesin a presons catalanes. Per acabar d'embolicar la troca, a quilòmetres de distància i des dels micròfons de Catalunya Ràdio, Miquel Iceta també hi va voler dir la seva i es va declarar favorable a la "llibertat condi-

cional" un cop acabada la instrucció del cas i en espera del judici.

Després de rebre tantes pilotes a la seva porteria, finalment el jutge Pablo Llarena es va pronunciar. Com sempre, ho va fer amb una interlocutòria i va deixar clar que és

Durant tota la setmana, els ministres de Sánchez s'han anat passant la pilota pel que fa a l'acostament dels presos

competència d'Institucions Penitenciàries "definir el centre penitenciari concret en què han de quedar confinats" els presos. En aquest cas, el jutge té raó. Segons l'article 31 del reglament penitenciari, el Ministeri de l'Interior té "competència exclusiva per decidir, amb caràcter ordinari o extraordinari, la classificació i el destí dels reclusos en els diversos establiments penitenciaris". Es tracta, doncs, d'una decisió política. Abans de passar-se la pilota, els ministres de Pedro Sánchez farien bé de llegir-se les regles de joc.

L'HAN DITA GROSSA

Un empresari forassenyat....

"Aquest projecte neix del sentiment i l'orgull de ser andalusos i espanyols." D'aquesta manera, es presenta Pig Demont, una empresa andalusa que ven productes artesanals. Tant el logotip com el nom de la marca estan dedicats a Puigdemont. No és l'única mostra de frivolitat d'aquest empresari. Un dels vins que comercialitza es diu Rufián, i el defineix com a "varietat xarrega" i "vi escumós elaborat a partir de la varietat moresca". Des de la COPE, el responsable de l'empresa va assegurar que, "evi-

dentment", la imatge de la marca no corresponia a Puigdemont. Es fa difícil saber si és més sorprenent la iniciativa o l'excusa. Per cert, Puigdemont ha impugnat la marca "per ofensa i vexació".

...i un futbolista frívol

Aquesta darrera setmana, els mitjans esportius han quedat trasbalsats pel cas de Julen Lopetegui. Però el jugador Antoine Griezmann no s'ha volgut quedar enrere, i ha tancat el seu serial sobre si marxava de l'Atlético de Madrid i anava al Barça amb una iniciativa tan sorprenent com frívola. A través d'un documental emès en exclusiva pel canal #0 de Movistar i produït ni més ni menys que per una empresa propietat de Gerard Piqué, Griezmann va anunciar: "He decidit quedar-me." Allò que no va

explicar el jugador és que el seu serial li ha permès millorar el contacte amb l'Atlético, ja que passarà de cobrar 13 milions d'euros anuals a cobrar-ne 25.

Ras i curt SUSANNA OLIVEIRA @SusannaOliveira

El cas de l'*Aquarius* ha tornat a posar Europa davant del mirall. Què farem amb els propers *Aquarius* i amb els condemnats a la categoria de "sense papers" que han vingut a través del mateix mar? De moment, picabaralles entre estats i un parlament buit per debatre sobre el tema. Res de nou.

L'HEMEROTECA

L'ARTICLE HISTÒRIC

Salvador Dalí defensa el Manifest Groc

El 17 de març del 1925, el diari *La Nau*, dirigit per Antoni Rovira i Virgili, publicava una entrevista de Josep Puig Pujades a Salvador Dalí. Es tracta, molt probablement, d'una de les primeres entrevistes a l'artista empordanès i d'una mostra del nou periodisme que es feia des d'alguns mitjans. El cronista el va anar a visitar al seu estudi i el va trobar "abillat amb folgada bata" i "assegut davant la taula escriptori, voltat de quartilles i fotografies d'artistes de cinema". En aquells moments, Dalí es trobava en ple procés d'elaboració d'un quadre per al Saló de Tardor. En la conversa, reconeixia que havia estat el redactor del Manifest Antiartístic Català, el document més important de l'avantguardisme català dels anys vint, que remarcava que "és fill d'unes hores de seriós bon humor", tot puntualitzant que "la bilis no hi ha

A dalt, una imatge de Salvador Dalí el 1926, feta pel seu amic Joan Xirau ARXIU

col·laborat". La idea va sorgir de Sebastià Gasch i va tenir "l'entusiasme incondicional" de Lluís Montanyà. Quan l'entrevistador li va preguntar

sobre l'objectiu del text, Dalí va contestar: "Propugnem un art que respongui a l'esperit de la nostra època postmaquinista" i expressa el desig

que: "El moviment avantguardista [...] trobi un ressò esplèndid a casa nostra." L'entrevista es va il·lustrar amb un autoretrat de Salvador Dalí.

NO N'ENCERTEN NI UNA

Males previsions per al cinema en català

Avui recollim dues portades, del diari *Avui* i d'*El Punt Avui* (de fet, podrien ser tres), que, amb tretze anys de diferència, es van fer ressò d'algunes previsions que han quedat molt lluny de la realitat. La primera correspon al 16 de juny del 1998 i deia: "La Generalitat pretén garantir un 25% de cinema en català el 2001." La fórmula per aconseguir-ho havia de ser el decret del conseller Joan Maria Pujals, que establia sancions per a les empreses que no doblesin al català el 25% de les còpies. Un any després, però, les majors van acabar imposant el criteri que el doblatge havia de ser voluntari i la Generalitat va acabar assumint el cost del doblatge. El resultat de tot plegat és que el cinema en català es va mantenir com a residual. Més de deu anys després, les previsions es tornaven a repro-

duir, en aquest cas a partir de la llei del cinema impulsada pel conseller Joan Manuel Tresserras, que obligava a oferir un 50% de les projec-

cions en català. La llei va provocar una reacció irada de les distribuïdores i el successor de Tresserras, Ferran Mascarell, va fer marxa enrere i

va intentar assolir-hi un acord. En el moment de presentar-lo, el conseller va vaticinar una gran "empenta al català al cinema"; i va dir que es passaria "del 3% actual al 25% el 2014 i al 35% el 2017". Aquest era el titular que va aparèixer a la portada d'*El Punt Avui* el 27 de setembre del 2011.

Res més lluny de la realitat. Vint anys després de la primera previsió, vuit de la segona i nou de la tercera, el cinema en català segueix sent tan residual com sempre i fins i tot retrocedeix. Segons les dades de l'Idescat, el descens en el nombre d'espectadors que opten pel cinema en català ha estat inaturable i ha passat dels 847.495 el 2012 als 572.802 el 2016. En el cas del cinema en català, doncs, els consellers de Cultura de torn no n'han encertat ni una.

EL DOSSIER DE LA REPÚBLICA

LA REPÚBLICA TÉ PREMI

El setmanari La República convoca la primera edició dels Premis Republicans de l'Any, que s'escolliran per votació popular durant l'estiu i que es lliuraran l'1 d'octubre

CARLES RIBERA
cribera@lrp.cat

El setmanari La República convoca la primera edició dels Premis Republicans de l'Any, destinats a reconèixer aquelles persones, entitats i organitzacions que hagin destacat per la defensa dels valors republicans relacionats amb la solidaritat, l'excel·lència professional i el compromís cívic, així com també a les trajectòries individuals i col·lectives dedicades a treballar per la construcció de la República Catalana.

L'objectiu d'aquests guardons és contribuir a la consolidació i l'ampliació dels espais republicans més enllà de l'àmbit institucional. No hi pot haver república sense una actitud republicana col·lectiva. Per aquest motiu, des de tots els àmbits i espais de sociabilitat, entre els quals el del periodisme, cal contribuir a la normalització del model cívic i ètic que actualment, votació rere votació, fan d'aquesta opció d'organització social la majoritària a Catalunya. El moment polític és complex i la situació continua sent dura per als presos, els exiliats, els seus familiars i els centenars de milers de

Els guardons volen reconèixer l'excel·lència en tots els àmbits i també la defensa dels valors republicans

persones que estan mostrant una solidaritat encomiable. Mentre duri aquesta situació, els guardons no seran, doncs, un motiu de celebració, sinó de reafirmació republicana i democràtica.

VUIT CATEGORIES

Els Premis Republicans de l'Any tindran vuit categories, i els guanyadors s'escolliran per elecció popular dels

JOSEP DUIXANS

subscriptors i lectors de la revista, a partir de les nominacions proposades per La República [vegeu el gràfic de la pàgina 12].

Quatre dels guardons seran destinats al reconeixement de trajectòries personals i col·lectives en àmbits de la societat, des de l'educació i la salut fins a la recerca, el compromís solidari i cívic i la cultura. Aquests premis són: Premi República de l'any (individual); premi al Mèrit Republicà (entitats o col·lectius); premi República de les Arts (cultura); premi Reflexió Republicana (periodisme i assaig, obra publicada).

Hi haurà dos premis més destinats a reconèixer les trajectòries de compromís pacífic i democràtic per la República Catalana. Aquests seran el Premi Primer d'Octubre (individual) i el Premi República Popular (entitats o col·lectius).

La llista de nominats es donarà a conèixer a principis del mes de juliol i la votació popular finalitzarà el dia 1 de setembre. Els noms dels guanyadors en cada categoria es donaran a conèixer en l'edició de La República del dia 8 de setembre, mentre que la cerimònia de lliurament dels guardons es farà en un acte públic el dia 1 d'octubre del 2018, data del primer aniversari del referèndum d'independència. Les votacions caldrà fer-les entrant al web de La República (www.lrp.cat), a partir del 7 de juliol.

A més dels sis premis proclamats per votació popular, el setmanari La República ha decidit crear extraordinàriament en l'edició d'enguany dues distincions de designació directa. La primera és el Premi Memòria Republicana, al reconeixement pòstum en la lluita per les llibertats de Catalunya. I la segona, com a colofó, serà el lliurament durant l'acte del Premi d'Honor de La República.

L'URNA COM A GUARDÓ

Quin millor reconeixement que una urna de l'1-0? Una senzilla urna de plàstic ha esdevingut d'ençà del referèndum un dels símbols més potents de la victòria de la voluntat popular sobre la repressió de l'Estat espanyol. L'urna s'ha convertit en element icònic. Se n'han fet reproduccions per finançar el suport a presos i exiliats i la seva repercussió simbòlica s'ha traslladat al món cultural, amb una exposició a Brussel·les. El setmanari està treballant en el disseny dels guardons, que tindran com a base la icona de l'1-0.

EL DOSSIER DE LA REPÚBLICA

PREMIS REPUBLICANS DE L'ANY

GUARDONS PER VOTACIÓ POPULAR

1. Premi Republicà de l'Any

En reconeixement a una fita o trajectòria professional destacable en qualsevol àmbit o disciplina professional i/o del coneixement. Es valorarà especialment l'excel·lència i el compromís cívic.

L'elecció es farà entre els nominats proposats per La República.

2. Premi al Mèrit Republicà

En reconeixement a la tasca desenvolupada en qualsevol àmbit o disciplina des de les entitats, l'associacionisme o altres organismes col·lectius. Es valorarà especialment l'excel·lència, el compromís cívic i la voluntat de servei.

L'elecció es farà entre els nominats proposats per La República.

3. Premi República de les Arts

En reconeixement al mèrit artístic i cultural en qualsevol disciplina. Es valorarà especialment l'excel·lència i el compromís cívic.

L'elecció es farà entre els nominats proposats per La República.

4. Premi Reflexió Republicana

A la persona o persones que hagin contribuït a la difusió del republicanisme des de l'àmbit del periodisme o l'assaig.

L'elecció es farà entre els nominats proposats per La República.

5. Premi Primer d'Octubre

A la trajectòria personal de compromís pacífic i democràtic amb la construcció de la República Catalana.

L'elecció es farà entre els nominats proposats per La República.

6. Premi República Popular

A la trajectòria col·lectiva d'entitats, associacions o organismes col·lectius de compromís pacífic i democràtic per la construcció de la República Catalana.

L'elecció es farà entre els nominats proposats per La República.

GUARDONS ATORGATS PER LA REPÚBLICA

7. Premi Memòria Republicana

Reconeixement pòstum al compromís pacífic i democràtic per les llibertats de Catalunya.

La República farà públic el nom de la persona guardonada.

8. Premi d'Honor de La República

Reconeixement a una actuació o trajectòria rellevant en la defensa democràtica i pacífica de les llibertats de Catalunya.

La República farà públic el nom de la persona guardonada.

EL CALENDARI

16 de juny

A El Dossier de La República s'anuncia la creació dels premis.

7 de juliol

A El Dossier de La República s'anunciaran les nominacions i els premis atorgats directament. Inici de les votacions.

1 de setembre

Finalització de les votacions populars.

8 de setembre

Publicació a La República, coincidint amb el número especial de la Diada, del nom dels guanyadors dels diferents guardons.

1 d'octubre

Acte de lliurament dels guardons.

COL·LABORA **5€**

Sardana per la Llibertat

Dissabte 30 de juny a les 20 h
Estany de Banyoles

Et sumes al repte?
www.sardanaperlallibertat.cat
Inscriu-te, ja!

Segueix-nos

Organitzen:

Col·laboren:

176007-118415T

L'ENTREVISTA

MERCÈ MIRALLES

mmiralles@lrp.cat

El setembre del 2012 tenien 3.600 socis; ara, gairebé 17.000. En la seva última campanya, *La llengua no es toca*, arran del 155, van aconseguir més de 110.000 adhesions. La Plataforma per la Llengua, l'ONG del català, acaba de presentar l'InformeCAT 2018: 50 dades d'àmbits diversos, per prendre el pols a l'ús de la llengua durant el 2017. Hi ha dades bones, dolentes i estables. El futur és obert: hi més coneixement de la llengua, però el seu ús està, molt especialment, en mans de cada catalanoparlant. Aquest 2018, l'entitat farà vint-i-cinc anys i la millor celebració seria que no calgués, aquesta ONG, perquè el país fos tan normal que tothom conegués la llengua oficial, el català, i l'utilitzés en tots els àmbits de la vida. Òscar Escuder és el president de Plataforma per la Llengua, una ONG que impulsa el català com a element de cohesió social als diferents territoris del domini lingüístic i des d'una perspectiva transversal.

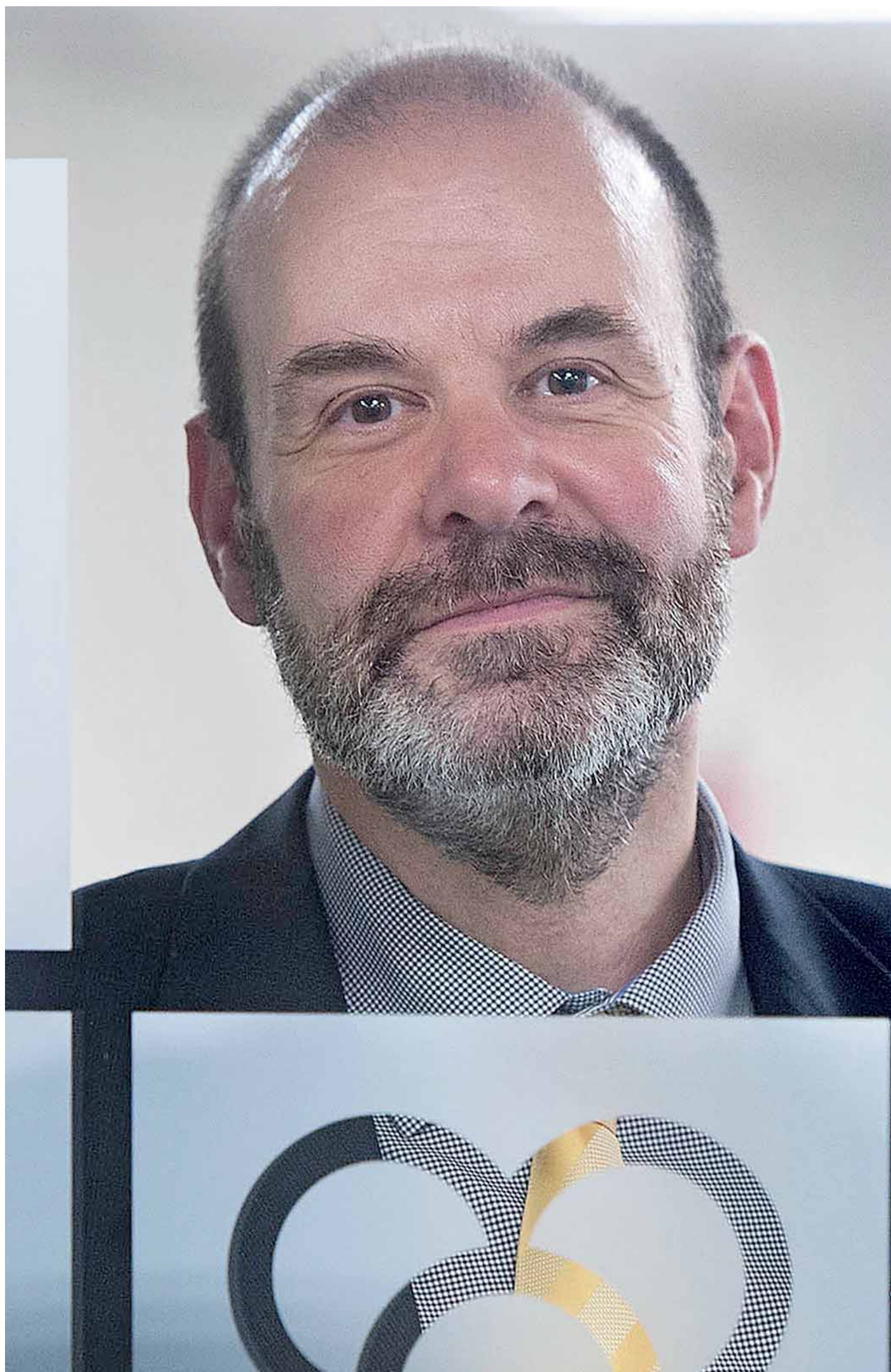
Més de 10 milions de persones saben parlar català. Satisfet?

Ens pot semblar que el fet que un 70% de la població de la comunitat lingüística el sàpiga parlar està bé, però és que això no passa amb altres llengües. En el cas del danès, del suec, del noruec, de l'hongarès o del grec, que tenen més o menys el mateix nombre de parlants que el català, seria inversemblant pensar que el 30% de la població no sap la llengua oficial! És una situació fora de la normalitat, perquè hem tingut la història que hem tingut.

Normalitat...

No és normal, com no ho és anar a comprar un electrodomèstic i que no tinguis les instruccions en el teu idioma, que te més de 10 milions de parlants. Compres una rentadora i les instruccions venen en vuit o nou idiomes, entre els quals hi ha el polonès i el rus, que sí, tenen molts més parlants que el català, però no pas a casa nostra! Això no passa fora. Si estàs a Dinamarca i compres una rentadora, les instruccions estan en danès.

I el reconeixement institucional?

ÒSCAR ESCUDER

“Haurem de ser activistes del català mentre no tinguem un estat potent que ens doni suport”, reivindica el president de la Plataforma per la Llengua

No cometràs infidelitats lingüístiques

Òscar Escuder, president de Plataforma per la Llengua, recorda que quan feia setè d'EGB, al seu Hospitalet de Llobregat natal, va prendre una decisió: parlaria en català a tothom que l'entengués. D'aleshores ençà, i a punt de fer 50 anys, no és conscient d'haver-se passat al castellà fora de casos en què ha estat realment imprescindible. Per exemple, en l'exercici de la seva professió de metge, al Parc Taulí, a Sabadell: hi és per servir els pacients i, si ho necessiten, s'expressa com calgui. Li sap greu no recordar, però, el cas concret que als 12 anys va fer que prengués la decisió tan rotunda de no fer mai el salt al català..., però sap que es va revoltar contra una de les actituds que recorda l'InformeCAT del 2018: més del 70% de les persones de Catalunya i les Illes que saben parlar català canvien de llengua quan algú els respon en espanyol. A les Illes és gairebé el 80%. Escuder fa memòria novament, ara sobre el seu vincle amb l'entitat. A Plataforma per la Llengua el va dur la seva germana. A finals dels noranta, sopant a casa, li va dir: “He començat a anar a unes reunions amb una gent que intenta que les empreses etiquetin en català... Vols venir?” I hi va anar.

Òscar Escuder fa uns dies, després de la presentació de l'InformeCAT sobre l'estat de l'ús català JOSEP LOSADA

Som 10 milions de parlants a Europa i no tenim el reconeixement de llengua oficial, quan el maltès té 40.000 parlants, l'irlandès uns centenars de milers... Hi ha onze llengües a Europa que són oficials i tenen menys parlants que el català! No em sembla malament que siguin oficials a la UE, el que em sembla malament és que el català no tingui aquest estatus.

Sempre s'haurà de fer activisme?

La resposta és fàcil: haurem de ser activistes mentre no tinguem el que tenen altres llengües, un estat potent, que ens doni suport. Fa tres-cents anys que som activistes!

Tres-cents anys de pressió de l'espanyol sobre el català.

Però no era el mateix fa dos-cents anys que ara... En aquell temps els governants podien dir el que volguessin, que la gent només sabia català. De fet, no cal anar tan enrere. Un dels meus avis era aragonès i va venir a Catalunya el 1926. Em deia: “Arribaves a Barcelona i havies d'aprendre el català, si no ningú t'entenia!” Aquí es parlava català, i prou; fora de la gent amb més estudis, i altres herbes, que no eren la majoria.

Sempre s'ha d'acabar parlant de voluntat política.

La disjuntiva, com dèiem, és tenir un estat a favor. En cas contrari, hem de continuar sent activistes. No soc sociolingüista, però em fa l'efecte que és una anomalia considerable tenir una llengua tan viva, tot i que durant tres-cents anys se l'han intentat carregar de totes les maneres possibles. Segur que no hi ha gaires llengües al món amb una història com la nostra.

D'on neix la voluntat de liquidar el català?

Ens ha tocat viure entre dos estats, Espanya i França, amb una mentalitat molt jacobina, molt uniformitzadora. Tot allò que no sigui el francès o l'espanyol els fa nosa, en lloc de veure-ho com a riquesa i pluralisme. A Finlàndia, per exemple, hi ha un tant per cent molt petit de parlants de suec, entre un 6% i un 7%, i tenen més drets que nosaltres aquí.

I hi ha més exemples.

Hi ha estats que gestionen la pluralitat lingüística amb normalitat. A Bèlgica hi ha uns 50.000 parlants d'alemany i quan hi havia el franc belga el text que hi apareixia estava escrit en francès, en neerlandès i en alemany. L'alemany,

L'ENTREVISTA

llengua d'estat per a aquelles 50.000 persones. Aquesta xifra, 50.000, seria comparable als parlants de l'aranès.

Una falta de respecte envers el català?

I una falta de drets! Ens tracten com a ciutadans de segona o de tercera. Fins i tot es dona el fet que hi ha tràmits –pocs, en aquest cas– amb l'Estat que es poden fer en anglès o portuguès, però no en català!

Que el català no tingui rang de llengua oficial a la UE és per alguna raó tècnica que se'ns escapa?

És voluntat política, estrictament. El govern espanyol no ha de pressionar ningú per aconseguir-ho, només ha de dir: "Volem que el català sigui llengua oficial a Europa." Què passa, que això representa dos sous més de traductor?!

Una situació que destaquen a l'InformeCAT, per negativa, és la de l'ús del català en l'àmbit de la justícia.

Amb els processos dels polítics catalans exiliats hem vist, per exemple, que podien triar si volien ser atesos en francès o en neerlandès. Ho podien triar! Aquí, en canvi, tots recordem que fa uns mesos una jutgessa va tractar de maleducades dues advocades a Olot perquè parlaven en català. Per principi, un funcionari està per servir el ciutadà. Per tant, ha de parlar la llengua que parla el ciutadà, i si aquest en parla dues, el funcionari n'ha de parlar dues, i s'ha acabat el bròquil! No hi ha res a discutir. Són servidors públics. El jutge està per servir-me a mi, no perquè jo li faci la vida més fàcil.

Quan sent parlar de 'coerció' dels catalanoparlants als castellanoparlants, què pensa?

Que no és així.

Però és recurrent.

Estem al davant de la mentalitat uniformadora que dèiem abans. I això no ve d'ara, ve de sempre. El que passa és que amb la situació política actual alguns ja no tenen complexos, ja no se n'amaguen: "Aquí el que val és l'espanyol i la resta són foteses." I encara gràcies, que ens toleren! I pensa que aquest discurs s'ha inculcat des de fa anys. M'imagino que si ets de Salamanca, per dir algun lloc, i tots els diaris i totes les televisions i les ràdios et van dient el mateix, cada dia, amb mínimes variacions, al final penses que deu ser veritat.

Segueix sorprenent, o no, que sobre la vida a Catalunya circulin visions tan esbiaixades.

En el cas dels que fan aquest discurs i viuen aquí o hi han estat i tenen un cert coneixement de la realitat, *in situ*, directe, hi ha mala intenció.

ESTATUS A LA UE

"Hi ha onze llengües a Europa que són oficials i tenen menys parlants que el català!"

FUNCIONARIS

"Un funcionari està per servir el ciutadà. Per tant, ha de parlar la llengua del ciutadà"

PERSECUCIÓ

"Alguns ja no se n'amaguen: «El que val és l'espanyol.» I encara gràcies, que ens toleren"

ETIQUETATGE

"Al president Torra li demano que faci aplicar el Codi de Consum"

MADRID

"Demano que ens tractin com a ciutadans de primera"

Flaixos de llengua: 50 ítems

“La Franja és el territori on és més freqüent l’ús del català amb les amistats: un de cada dos s’hi comunica.” Aquesta és una de les cinquanta dades que aporta l’InformeCAT 2018. L’ítem és positiu. Però en té d’altres al costat que no ho són tant, per exemple que “només quatre de cada deu productes de marca pròpia dels supermercats s’etiqueten en català”. L’informe s’ha nodrit de fonts oficials, articles de premsa, estudis de la mateixa entitat. Constaten que, en funció de molts factors, l’ús de la llengua “podrà avançar cap a la normalització, o cap a la substitució lingüística”.

Més aportacions del recull. Una de freda: la indústria automobilística ignora el català, tot i que en els territoris que tenen el català com a llengua oficial, tots junts, el 2017 es van vendre més cotxes que a Suècia i a Portugal. I ara, una de calenta: el 94,4% dels comerços d’Andorra respecten els drets lingüístics establerts per la normativa del país. Més. El 83% dels municipis del País Valencià de parla catalana tenen el topònim normalitzat, però, en canvi, només un 46% del personal de la Generalitat Valenciana sap escriure en català.

Les dades posen en evidència l’interès de les institucions. En aquest sentit, es pot citar que només l’1,6% dels webs dels òrgans de l’Estat espanyol tenen versió catalana. O que l’Estat gasta poc més d’1 euro a millorar el nivell de català dels funcionaris a Catalunya. Al País Valencià, segons l’InformeCAT, “destina 0 euros”.

S’ataca la immersió, però hi ha nens que, tot i haver nascut a Catalunya, tenen moltes dificultats a l’hora d’expressar-se en català.

Tots sabem que a Catalunya, si un noi als 15 anys no sap parlar una llengua, no és la castellana. Això ho tenim clar. Soc metge, visito al Parc Taulí, a Sabadell, i en tinc exemples. Si els pacients m’ho demanen, canvio de llengua, evidentment, perquè soc allà per donar un servei al ciutadà. Quan es tracta de joves, els parlo directament en català. Es dona el fet que, amb certa regularitat, em trobo persones de menys de 20 anys a les quals parlo en català i que em responen en castellà. I m’entenen, i no em demanen que canviï de llengua... Però segueixen parlant en castellà! La meua especialitat, la cirurgia maxil·lofacial, té un vocabulari senzill, per tant no cal un domini gaire profund de la llengua. Els pregunto coses com: “Fa mal?”, “des de quan?”, “obre la boca”, “tanca la boca”...

Més aviat cal reforçar l’aprenentatge, doncs?

Hi ha fills de famílies castellanoparlants, i hi ha un 8-9% que no parlen ni català ni castellà. Pel que fa a aquests últims, el fet de no saber català és com una discriminació. Si ho permetem els estem marginant i estem reconeixent el dret a la ignorància. Oi que els pares no poden decidir que els seus fills no faran classe de mates?

A l’InformeCAT parlen de l’hostaleria. Queda molt per fer quant a l’ús del català.

En els últims anys, hi treballa més gent de fora. Això no és un problema, el problema és no tenir les eines, ni el poder, no per insistir-los, sinó perquè vegin que el català és útil.

I això és així per...?

Per la falta de poder polític i la falta d’eines legislatives, que si fa o no fa és el mateix.

L’altre dia vaig enganxar dos nens xerrant. Deien que qui parla català és independentista.

A veure... a la vida real hi ha gent de tots els colors! Però sí que s’ha estudiat la relació entre la llengua que es parla i el partit que es vota.

Una llengua amb connotació política?

La connotació política li han donat des de l’altra banda, intentant sempre desacreditar el català, fer-lo desaparèixer. I no ho fan més perquè no poden. Un estudi publicat fa poc deia que els partits unionistes tenen pocs catalanoparlants, però que els independentistes sí que tenen bastants castellanoparlants.

Des del punt de vista de l’ús del català en el dia a dia, el fet que no sigui llengua oficial a la UE en què ens afecta?

Per exemple, en el nostre codi de consum. Hi ha una norma europea sobre al·lèrgies que impedeix, a la pràctica, que el producte alimentari es pugui etiquetar en català. Per què? Perquè s’ha de fer en les llengües oficials de la Unió Europea.

Tornem a l’exemple d’abans de la rentadora. En aquest cas, per què el manual no està en català?

La llei del Codi de Consum de Catalunya és del 2010 i s’hauria d’estar complint des del 2011. En teoria, a qualsevol botiga, fora del cas dels aliments, ens haurien d’oferir els productes etiquetats o amb instruccions en català. Ja fa set anys que hauria de ser així...

No s’aplica. És per por de la reacció que pot provocar?

Crec que és això, tot i que no ens ho han dit mai... De fet, la Generalitat té més denúncies lingüístiques per protegir el castellà que no pas per protegir el català, perquè les lleis espanyoles hi estan al damunt.

Malgrat tot, el coneixement de la llengua creix.

Anem lents, anem fent... Després de quaranta anys de suposada democràcia!

I l’ús?

Si mires l’InformeCAT, que no és l’estudi sociològic, hi ha de tot: dades positives, negatives i d’altres que, si fa no fa, diuen: “Estem estables des de fa vint anys”.

Han fet tallers de rap en català i també de creació de mems. Tothom recorda la imatge d’una parella fent-se un petó, amb el lema ‘Utilitza la llengua’.

Estan lluny del folklorisme.
Intentem ser una entitat que estigui al dia. Nosaltres no fem cursos de català, volem que la gent el parli, i com més bé, millor, és clar. Hem de conscienciar, d’una banda, i de l’altra, pressionar les institucions perquè apliquin les polítiques que afavoreixin que la gent utilitzi el català, a tot arreu.

Què demanen al president Torra?

Al president Torra li demano que faci aplicar el Codi de Consum de Catalunya i que es posin en marxa les eines perquè les persones que han vingut de fora aprenguin el català, i vegin que sí, que com tota llengua aprendre’l requereix esforç, però té recompensa.

I a Pedro Sánchez?

Li demano que sol·liciti l’oficialitat del català a Europa. I que ens tractin com a ciutadans de primera.

REPORTATGE

L'Aran, territori sobirà

La Val d'Aran celebra aquest 17 de juny la festa nacional després de mesos d'una forta tensió política pel procés català, preocupada pel futur de la seva llengua i alleugerida per la fi d'un 155 que també va afectar el seu autogovern

DAVID MARÍN
dmarin@lrp.cat

És de les poques realitats nacionals que tenen reconegut per llei el dret a autodeterminar-se per part de l'ens nacional en què es troben administrativament inserides. Almenys sobre el paper. L'Aran va aconseguir el gener del 2015 l'aprovació al Parlament del dret a decidir lliurement el seu futur. És una de les novetats que es va introduir en la reforma de la llei d'Aran, la llei que regula l'autogovern aranès. Ara bé: a la pràctica, la mateixa Catalunya està tenint les seves pròpies –i ja mundialment conegudes– dificultats per exercir aquest dret per si mateixa, i la relació dels partits aranesos respecte al procés d'autodeterminació català ha estat fluctuant, i ha provocat fortes tensions entre les dues principals forces de la vall.

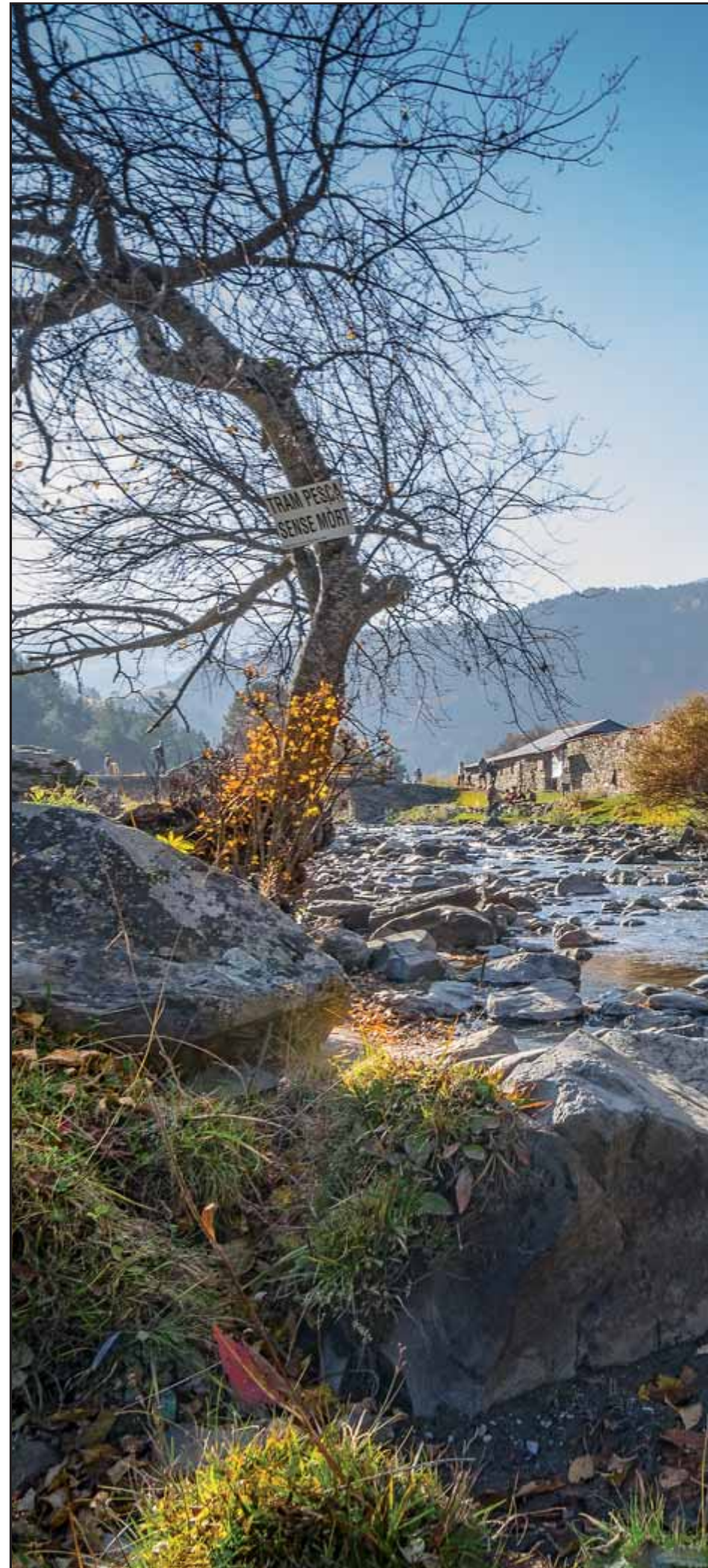
La inhibició dels partits aranesos ha provocat, a més, l'aparició d'un nou moviment ciutadà, Taula per Aran, que des de l'occitanisme aposta per acompanyar i donar suport a Catalunya en la seva independència.

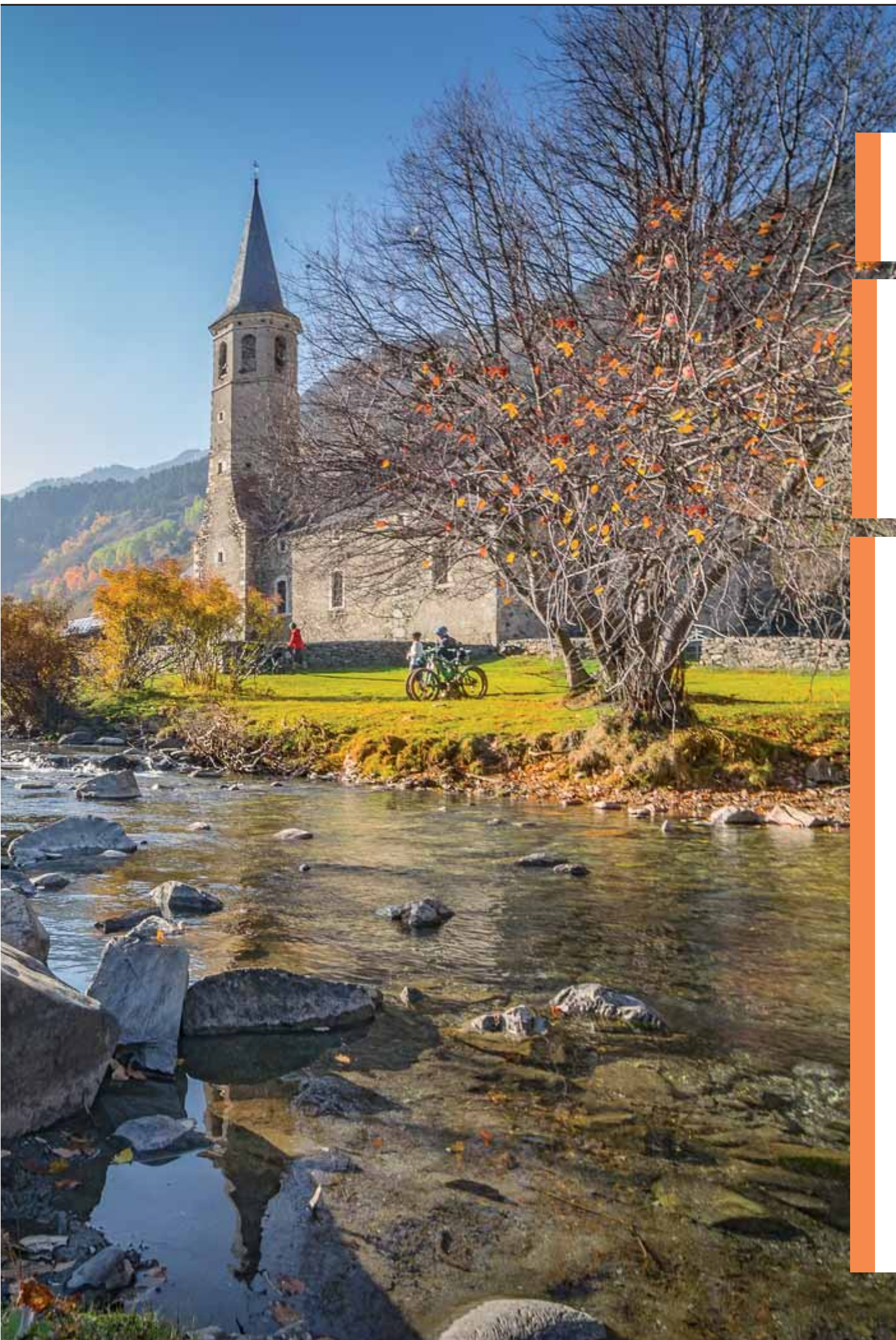
El dret a decidir, de fet, no és una novetat a l'Aran. La integració

d'aquesta vall occitana dins de Catalunya prové de l'exercici d'aquest dret. L'any 1313, i després d'anys de pugnes amb el comtat de la Gascunya, els pares de família de les cases de la vall es van reunir i van votar a favor de situar-se sota l'empara de Jaume II, a canvi de la concessió per part de la corona d'una sèrie de llibertats d'usos (avui en diríem autogovern) en matèria d'impostos i d'aprofitament dels recursos propis. A través d'aquell acord es va crear el Conselh Generau, institució d'autogovern que es va mantenir fins al segle XIX, quan la construcció de l'Estat espanyol modern no va admetre la singularitat aranesa, va anul·lar les seves institucions i va integrar l'Aran com un territori més dins de la demarcació de Lleida. Amb la restauració de la Generalitat, els aranesos van reivindicar la seva autonomia, i finalment es va restablir el Conselh Generau el 17 de juny del 1991. Des de llavors, aquell dia és la festa nacional d'Aran.

TENSIÓ PEL PROCÉS CATALÀ

Aquest 17 de juny, doncs, l'Aran celebra la seva diada nacional com a únic territori d'Occitània que té reco-

El santuari de Montgarri, al Pla de Beret, al naixement del riu Noguera Pallaresa, a la Vall d'Aran FOMENT TORISME VAL

D'ARAN / @VAL D'ARAN PHOTOS

El dret a decidir, reconegut només en l'àmbit català

El 30 d'octubre, en plena crisi institucional entre la declaració de la república catalana i la imposició del 155 per part de l'Estat, els partits aranesos amb representació al Conselh Generau –CDA, UA i el conseller del grup independent PRAG– van decidir sotmetre a un estudi jurídic el seu propi dret a decidir reconegut per la Llei d'Aran. L'estudi, encarregat als juristes de la Universitat de Barcelona Alfredo Galán i Eduard Roig, destaca l'originalitat que significa que un text normatiu reconegui el “dret a decidir” amb aquesta terminologia, i assenyala que blindava la Llei aranesa davant de qualsevol intent del Parlament de modificar el règim especial d'Aran sense el vistiplau previ de les institucions araneses. L'informe interpreta, però, que l'àmbit del dret a decidir aranes només és eficaç davant de la comunitat autònoma que li ha reconegut aquest dret, però no més enllà. De fet, una de les reivindicacions dels partits aranesistes és que una futura revisió de la Constitució espanyola reconegui l'existència de l'Aran i de l'aranès. Ara mateix, tota personalitat jurídica de l'Aran prové de l'Estatut català i de les lleis aprovades a Catalunya.

REPORTATGE

negut el dret a decidir, amb institucions d'autogovern oficials i amb la llengua occitana amb rang oficial, vehicular a l'escola i d'ús preferent a l'administració. A la pràctica, però, l'Aran hi arriba després de mesos d'una forta tensió política entre els partits aranesos, amb unes xifres alarmants sobre l'ús social de la llengua aranesa, i després d'una aplicació del 155 al conjunt de Catalunya que ha deixat gairebé paralitzats projectes i actuacions de l'autogovern aranès.

OCTUBRE TENS

En l'àmbit polític, la tensió va arribar al seu clímax a l'octubre. El Conselh Generau, governat per Convergència Democràtica Aranesa (CDA), partit associat a CDC però ara amb relacions fredes amb el PDeCAT, va girar la seva posició dies abans del referèndum. El Conselh havia acordat amb el govern català cedir espais per a la consulta, però uns dies abans va decidir unilateralment que se'n retirava. El referèndum es va celebrar igualment (hi va votar un terç del cens de la vall) gràcies als voluntaris aranesos. El 27 d'octubre, en el moment de la declaració de la República Catalana, el viratge del Conselh Generau va culminar amb la convocatòria d'un ple extraordinari on es va aprovar un text pactat amb l'oposició

30,8 %

va ser el resultat dels partidaris de la república el 21-D a la Vall d'Aran.

(Unitat d'Aran, UA, partit associat al PSC i fortament oposat al procés català) sense cap referència a la declaració del Parlament català i fent una tímida crida al diàleg, en contra del 155, i amb l'encàrrec d'un informe jurídic que estudiés l'abast legal real del dret a decidir reconegut en la llei d'Aran.

El viratge de CDA ha estat bruscat. Aquest partit aranesista havia acompanyat els passos del govern català des del 2012. El 2013, qui llavors era el seu secretari general, l'excalde de Vielha Àlex Moga, havia fixat la posició del partit en una conferència a Barcelona, on apostava per acompanyar el procés català i treballar per un projecte nacional propi per a l'Aran dins d'un futur Estat català, amb la forma d'una major autonomia per a la vall amb estatus especial

dins la futura República Catalana. El partit no va canviar oficialment de posició, fins que dies abans del referèndum el síndic (president del Conselh Generau), Carlos Barrera, va decidir desmarcar-se'n amb l'argument

17,6 %

és el percentatge de població que té l'aranès com a llengua habitual.

de protegir les institucions araneses de la reacció de l'Estat espanyol. "El gran error a l'Aran ha estat adoptar el debat Catalunya-Espanya, en lloc de pensar en la construcció nacional aranesa i les oportunitats que oferia una República Catalana", argumenta Moya, ara fora dels càrrecs de direcció del partit. "Hi ha almenys un terç d'aranesos que són aranesistes i el 21-D van apostar pels partits republicans, i ara no hi ha cap partit que els representi", lamenta Moya.

L'altre partit del sistema bipartidista aranès, Unitat d'Aran, ha mantingut des de l'inici una postura bel·ligerant amb el procés català. Francès Boya, líder del partit i membre de l'executiva del PSOE, va criticar amb duresa el "seguidisme" de CDA i va afirmar diverses vegades que "si Catalunya canvia el seu estatus polític, l'Aran també ho hauria de poder fer". Ara, Boya ha declarat a La República que confia que "l'aixecament del 155 ens porti una etapa d'estabilitat i que puguem atendre la situació perillosa que pateix l'aranès i el desplegament d'aquells aspectes de la llei d'Aran que no s'ha pogut fer fins ara, especialment la llei electoral pròpia i el finançament."

MOVIMENT CIUTADÀ

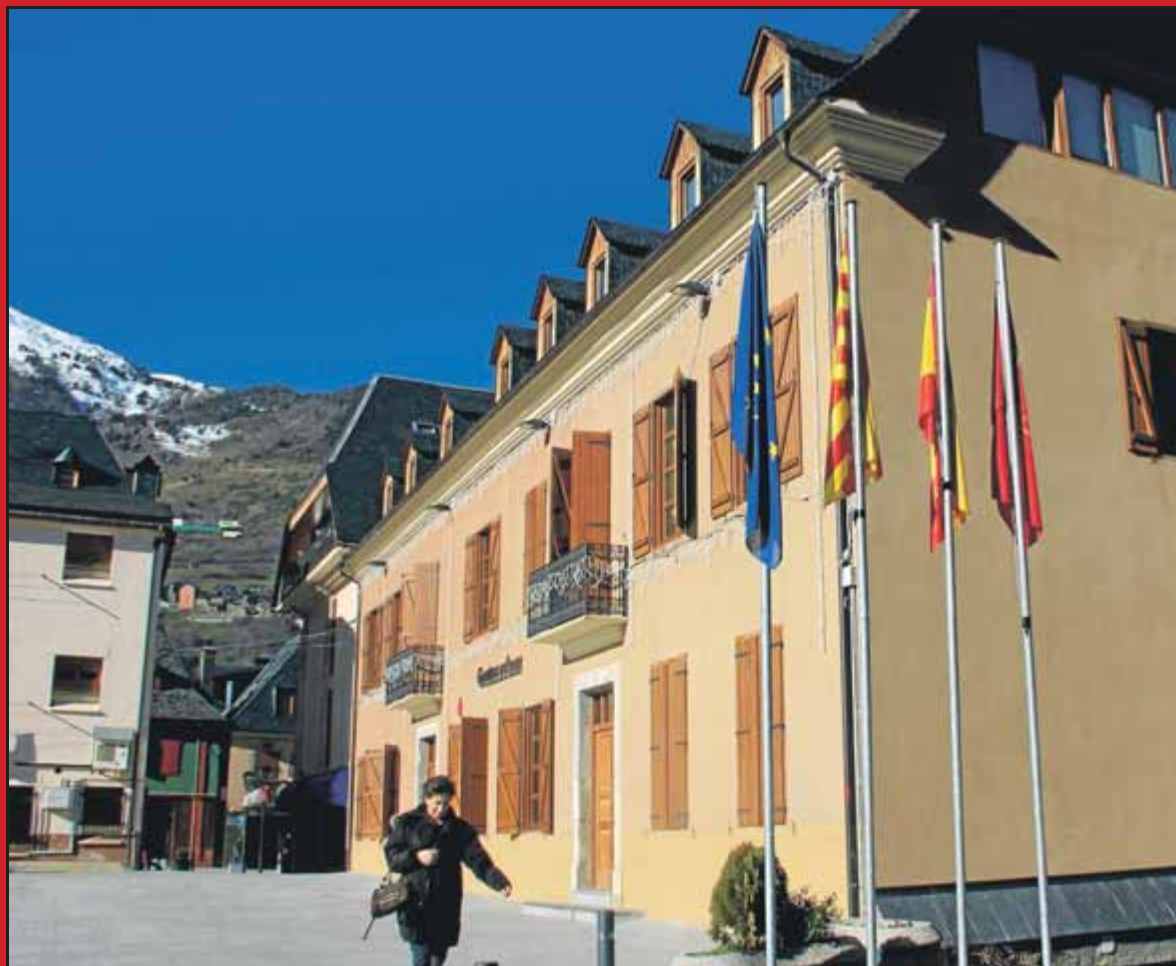
La tensió respecte al procés català també ha posat en risc el tradicional bipartidisme entre els dos partits aranesistes, que fins ara s'han anat alternant el govern del Conselh Generau i l'alcaldia de Vielha. Ciutadans, de moment sense representació al Conselh Generau, va assolir EL 21D la primera posició a la vall amb el 33%, i presenta ara aspiracions per optar l'any vinent a l'alcaldia de Vielha, mentre que els tres partits independentistes van sumar el 31% dels sufragis.

A més, s'ha format des de l'octubre un nou moviment transversal que intenta aplegar el sobiranisme aranès i és partidari a la República Catalana.

La inhibició dels partits aranesos ha fet sorgir des de l'octubre un moviment transversal favorable a la República

Hug de la Rosa, portaveu de Taula per Aran, critica que les institucions araneses "han estat passives davant la repressió anterior i posterior contra els aranesos que vam participar en l'1-O." Taula per Aran ha organitzat per a diumenge un acte propi que comptarà amb la diputada aranesa de JxCAT Anna Geli i l'exdiputada de

A l'esquerra, la desfilada de penons de cadascun dels terçons (municipis aranesos) durant l'Hèsta d'Aran, el 17 de juny. Al costat, la seu del Conselh Generau i una bandera occitana durant un acte a Vielha CGA

/ D.M. / ARXIU

“

L'Estat ha tombat l'ús preferent de l'aranès, una llengua que només parlen de manera habitual el 17% dels aranesos

la CUP Mireia Boya. Boya aposta per la configuració a l'Aran "d'un nou espai polític transversal, sobiranista i d'esquerres" amb vistes a les municipals de l'any vinent.

Més enllà de la política, l'Aran arriba a la festa nacional del 2018 amb els primers fruits del desplegament de l'Institut d'Estudis Aranesi-Acadè-

mia Aranesa dera Lengua Occitana, un organisme de rang oficial que està començant a publicar els primers diccionaris i normatives de la variant aranesa de l'occità i sobre l'occità estàndard. Però, al mateix temps, s'observa amb preocupació la caiguda de l'ús social de la llengua, agreujada per la decisió del Tribunal Constitu-

cional espanyol de fer caure de la llei de l'occità del 2010 el caràcter "preferent" de la llengua en l'ensenyament i l'administració. El darrer estudi lingüístic, del 2013, assenyalava que entre els 10.000 habitants de la vall, el 55,1% tenen el castellà com a llengua habitual; el 17,6%, l'aranès; el 16,4%, el català, i un 10,6%, altres llengües.

L'ENTREVISTA

ADELA GENÍS
agenis@lrp.cat

Óscar Camps i Sònia Ros atenen a La República abans de participar en una taula rodona a l'Institut Europeu de la Mediterrània, a Barcelona. Són les cares visibles de dues organitzacions no governamentals que lluiten per un canvi en les polítiques migratòries de la Unió Europea.

Quin és el paper de la UE davant del drama dels refugiats?

Ò.C.: Des de fa un parell d'anys, la política de la Unió Europea només es basa en l'externalització de fronteres. Estem pagant a tercers països perquè retenguin de qualsevol manera les persones que fugen i que volen arribar a Europa, perquè les retenguin a mig camí. Fins i tot abans d'arribar als països per fer el salt a Europa. Això es fa militaritzant fronteres. Aquesta militarització de fronteres significa armament, és a dir depèn de la venda d'armes. Europa està finançant aquests països, està pagant aquests tercers països i en alguns casos finançant-los amb soldats i armes, i això és preocupant. Estem militaritzant Àfrica i això se'ns pot girar en contra en qualsevol moment, perquè aquests mateixos militars que estan controlant fronteres es poden girar contra els governs. I poden ser un problema. A banda que, evidentment, al darrere hi ha un negoci que és el de la indústria de les armes. Tot plegat ens fa entendre que no hi ha ni un interès ni una preocupació social per aquesta situació. Es tracta, senzillament, que no vinguin. A qualsevol preu. Fins si tot pagant el preu de la mort.

A Europa no li importa?

Ò.C.: No els preocupa en absolut. Ni les seves vides ni aquestes persones. Els preocupa només que no vinguin. I això és el que s'està fent i és el que nosaltres intentem denunciar, que la Unió Europea ha assumit uns compromisos, ha signat uns convenis internacionals que ha de complir. I que són legals. I això és el que nosaltres critiquem i el que com a activistes denunciem constantment, cada vegada que ho veiem, que s'incomplixen els acords des del dret marítim internacional.

“La Unió Europea té una política vergonyosa. La pobresa extrema és violència”

El degoteig de persones no cessa

La portaveu de Stop Mare Mortum, Sònia Ros, afirma que el degoteig de persones no s'atura. La ruta sud, on esperen 42.000 persones per arribar a Europa, és una de les més problemàtiques. Crítica amb la Unió Europea, Ros considera que s'està duent a terme una política genocida i que aquesta actitud es veu en el salvament marítim. “No ens en fem responsables, ho veiem des de l'alteritat. És l'altre que vol venir al meu territori. Hi ha una política absolutament xenòfoba. És una política que assassina persones, que vulnera els seus drets més fonamentals. Ho veiem en el tema del salvament marítim però també amb els països amb els quals es fan acords, com Líbia.”

Sònia Ros

Òscar Camps

“A Europa no hi arriba ningú. Dels que comencen el viatge, molt pocs acaben posant-hi els peus”

Una feina sense fi

El fundador de l'ONG Proactiva Open Arms, Òscar Camps, és una veu en contra de les polítiques de la Unió Europea. La seva organització ha patit la persecució del seu vaixell *Astral*, ancorat durant setmanes pels jutjats italians. L'activista és molt crític amb el paper que juguen tercers països com ara Líbia i Turquia, que reben grans quantitats de diners de la UE per evitar que els migrants puguin arribar a Europa. Des l'ONG s'ha iniciat una campanya en països com ara Nigèria per explicar als joves la duresa de la travessia. “Gairebé cap acaba arribant a Europa, si s'exceptua la via sud, la que arriba a les costes espanyoles. De les altres rutes, pocs hi arriben.”

Sònia Ros i Òscar Camps, fotografiats a l'IEMed (Institut Europeu de la Mediterrània), a Barcelona, abans d'una conferència

JORDI BERTRAN (IEMED)

Per què és tan difícil demanar asil a Europa?

Ò.C.: No hi ha ningú que sigui il·legal, totes les persones que fugen tenen dret a demanar refugi. El que no hi ha dret és que per sol·licitar aquest refugi hagin de posar els dos peus a la Unió Europea. Això és el que no hi ha dret. Que hagin de posar en perill les seves vides perquè la Unió Europea els posa molts paranys. La gent que fuig hauria de tenir l'opció de demanar refugi des d'una ambaixada o des de qualsevol punt que les Nacions Unides o l'ACNUR o qui fos estipulés... Perquè hi ha gent que està perseguida per la seva fe religiosa, per la seva condició sexual, per la guerra, o per la seva opinió. I aquestes persones tenen dret a demanar refugi. I Europa té l'obligació d'atendre aquestes sol·licituds. I no necessàriament ha d'assumir o respondre positivament a totes les sol·licituds, però sí que té l'obligació de buscar un tercer país segur, si no el pot acollir. I això és el que es va fer amb Turquia. Van dir que era un país segur. I van començar a pagar Turquia perquè se'ls quedés. I això és el que s'està fent.

I què passa a alta mar?

Ò.C.: Malauradament, s'estan fent devolucions en calent. Constantment. Al mar s'estan fent devolucions massives. És un espai que s'anomena aigües internacionals, és un forat negre on no hi ha ningú. Bé, ells. Ells controlen i escanegen el mar amb satèl·lits i mitjançant drons. El Mediterrani és el punt més militaritzat del planeta, però nosaltres, com a ciutadans, no sabem el que hi passa. I allà la situació és que la gent mor. Si surten de Líbia i moren al mar i no hi ha testimonis, ningú ho diu. I si no hi ha cossos es diu que són desapareguts. I jo sempre dic una cosa: al mar no desapareix ningú, al mar, la gent mor. Perquè al mar no sobreviu ningú, per tant, s'han de comptar com a morts. Que no em diguin que són desapareguts.

A més, arriben trucades de mòbil des de les embarcacions.

Ò.C.: En aigües internacionals el que no podem fer és fer veure que no hi són. Ells truquen demanant auxili i estan en aigües internacionals. No els podem denegar l'auxili. El dret marítim internacional ens obliga a atendre'ls. Malgrat això, se'ns coacciona, se'ns dispara, se'ns amenaça a les organitzacions que som allà perquè no ho fem.

L'Entrevista

I qui du a terme aquestes accions contra les organitzacions que duen a terme els rescats?

Ò.C.: Doncs, per exemple, la guàrdia costanera líbia. Un grup armat, perquè és clar, Líbia no té estat. Hi ha tres exèrcits que s'autoproclamen govern legítim. Dos són més poderosos, però és que hi ha cinquanta guerrilles repartides pel seu territori. No controlen l'extensió del país. Si sents parlar els dirigents europeus o italians, diuen que negocien amb el govern de Trípoli. I això és tendenciós. Ens fan creure que a la capital de Líbia hi ha un govern. I no. És un grup armat, que vosaltres, Unió Europea i Nacions Unides, ens voleu fer creure que són el govern i no ho són. Controlen Trípoli i punt, però no hi ha un sistema jurídic que garanteixi la justícia i els drets de tota la ciutadania. No és un territori segur. És un territori hostil. Per tant, no hi hauríem de fer negocis, perquè estan en guerra. No ens hi hauríem d'involucrar. Però tenen gas i tenen petroli. I hi ha interessos econòmics. I a més, tenen la gent retinguda a allà, perquè Europa paga, a través d'Itàlia. Han muntat un grup de barques militaritzades que els ha regalat Itàlia i s'autoanomenen guardacostes.

S.R.: De fet, caldria veure amb qui ha fet aquest acord Itàlia, perquè a canvi que duquin a terme aquestes actuacions s'hi han enviat barques, s'han compromès per escrit que hi haurà un entrenament de part de les forces de seguretat als cossos de salvament.

Ò.C.: Fins i tot la Guàrdia Civil els està entrenant!

S.R.: És que no és només que els sembli bé la resposta que Líbia dona a aquests fluxos, sinó que els entrenen i els paguen perquè ho facin així. I a la Unió Europea també li va molt bé que es posi en qüestió que Líbia és un estat fallit, perquè és una manera de dir que no ho poden gestionar millor, que no tenen un interlocutor millor. I això no és cert, perquè amb els països on hi ha interlocutors estables per negociar, la política ha estat la mateixa. Només cal veure el Marroc, només cal veure Turquia. Les contrapartides econòmiques, els acords comercials, els contractes milionaris d'armament, l'intercanvi de pràctiques de les forces de seguretat són comuns a tots els països amb els quals han de pactar una gestió de fluxos migratoris. Això passa a tots els països, no és una qüestió específica. A Líbia hi ha una vulneració de drets molt bèstia comparada amb el que passa en altres països, però compte!, perquè situacions de prostitució, de violació, de falta de llibertats, de segrestos i de mesos i anys de captiveri no només passen a Líbia, sinó que passen a tota la costa mediterrània. És una situació generalitzada.

DESAPAREGUTS

“Al mar no desapareix ningú. Al mar la gent mor. Al mar no sobreviu ningú”

EUROPA

“No els preocupa en absolut la vida d'aquestes persones. Només els importa que no vinguin”

MEDITERRANI

“És el punt més militaritzat del planeta, però nosaltres, com a ciutadans, no sabem què hi passa”

RESCATS

“Se'ns coacciona, se'ns dispara i se'ns amenaça perquè no ho fem”

PERILL

“La Unió Europea posa molts paranys perquè no es pugui arribar a Europa”

I per què es posa el focus sobre Líbia?

S.R.: Perquè la situació és més accentuada.

Ò.C.: A més, quan rescates aquestes persones que fugen de Líbia t'expliquen el seu testimoni. Aquesta és la contrapartida de per què a Europa molesta que nosaltres [les ONG] estiguem allà. Si els rescatem del mar, nosaltres fem d'altaveu perquè ells expliquin quina ha estat la seva realitat: extorsió a les famílies, violacions i fins i tot, en alguns casos, esclavització durant molts mesos.

S.R.: De cop i volta, quan algú els rescata i els dona veu, passen a existir. Ja no són desapareguts...

Ò.C.: I la Unió Europea no queda gaire bé, perquè està finançant tot això. Hi ha testimonis del que està passant... Itàlia ha pagat 280 milions d'euros perquè durant els tres primers mesos de l'any no sortís ningú, perquè al març hi

havia eleccions al país. I les arribades d'immigrants a Sicília era tema de campanya electoral i no hem pogut rescatar ningú perquè no han sortit. I no sortien perquè les màfies havien rebut diners d'Itàlia, i els que vam poder rescatar durant el mes d'abril se'ns van morir al vaixell d'inanició, perquè havien estat retinguts durant mesos, sense aliments, en males condicions higièniques i amb patologies cròniques associades a conviure amuntegats.

I on els tenien retinguts?

Ò.C.: Estaven a retinguts a Líbia i quan els han deixat anar tenien una salut tan precària que no ens havia passat mai. Fins i tot hi ha un informe de la guàrdia costanera italiana que diu que el 2017 hi ha un canvi important en l'estat de salut de les persones que han desembarcat a Itàlia, que es nota, per-

El canvi de rumb de l'“Aquarius”

L'“Aquarius”, un vaixell de SOS Mediterranée i Metges sense Fronteres, que rescata persones al Mediterrani juntament amb d'altres ONG, ha estat notícia. Amb més de 600 persones a bord rebia la negativa d'Itàlia i Malta per atracar als seus ports. El nou govern de Pedro Sánchez, en un gir radical en la política d'immigració, ha acceptat que el vaixell desembarqui al port de València. A l'Estat espanyol han arribat 1.400 persones de les 17.000 a què s'havien compromès amb l'acord amb la Unió Europea.

què han estat retinguts a Líbia en unes condicions molt dures. La Unió Europea utilitza Itàlia per maltractar-nos, malgrat que ens han donat un premi [a Open Arms] per defensar el drets fundacionals de la Unió Europea. Però ens castiga a través d'Itàlia i ho seguirà fent. No només a nosaltres, sinó a l'acció humanitària, a la flota humanitària.

Us sentiu perseguits?

S.R.: Sí, s'ha intentat fer a Grècia amb els voluntaris que hi han treballant. Són missatges exemplars per dir a la ciutadania que no pot exigir el compliment dels drets. A Grècia, tant a les illes com a la Grècia continental, el que es va fer va ser desmantellar els camps informals, ja fa un any i mig, que han passat a ser camps militaritzats, on la gent està retinguda, on es necessita permís per entrar i sortir. Les

condicions són absolutament indignes pel volum de sol·licitants d'asil, que han quedat atrapats per l'acord UE-Turquia, que s'ha demostrat un mecanisme totalment ineficaç perquè al final no s'han fet ni 1.000 devolucions en total, i que no ha permès que la gent pogués entrar en el programa de reubicació, de repartiment de quotes a tots els estats membres. Per tant, els camps existeixen i cada cop estan pitjor. L'exemple seria el camp de Mòria, que és la cara més visible de les illes, que està preparat per tenir al voltant de 2.000 persones i les últimes xifres revelen que n'hi ha més de 7.000. Són xifres de l'ACNUR, xifres conservadores. La situació d'inseguretat a causa de la gent que hi ha, la mala alimentació, la falta de sanitat. És inhumà.

Ò.C.: Hi ha incidents cada dia. És horrible. Allò que s'ha dit que Grècia era

GRÈCIA

“La Creu Roja grega va desaparèixer de Lesbos perquè estava mal vist que ajudessin els refugiats i perdien donacions de grans empreses. Se'n van tornar cap a Atenes”

CONTEXT

“Quan arriba aquesta crisi, la societat grega està totalment desmantellada i en mans de la troica ”

ÚS POLÍTIC

“Hi ha una classe política que fa un ús absolutament pervers de l'arribada de les altres persones. No des d'una perspectiva de drets, sinó des d'una perspectiva de «no hi cabem tots»”

solidària... jo sempre he dit que no. Grècia no és solidària, sinó tot el contrari. Hem vist mostres de rebuig, sobretot a l'illa de Lesbos. Això que els pescadors han ajudat... Es deia que Grècia es mereixia el premi Nobel de la Pau... Perdó? Nosaltres hem tingut situacions molt violentes amb la gent grega, perquè ells se sentien envaïts. Perquè arribaven milers de persones cada dia i deixaven les platges contaminades (benzina, motors...) I allò és una destinació turística, i ells no ho volien, això. I venien voluntaris a ajudar a aquesta gent i no ajudaven el poble a mantenir allò bonic. I no ho entenien. Molts dels pescadors han fet negoci amb tot això. Fins i tot la Creu Roja grega va desaparèixer de Lesbos perquè els seus donants no veien bé que treballessin per als refugiats i perdien donacions de grans empreses. Que això ho faci la Creu Roja grega, ja indica quin és el pensament general.

Els voluntaris han marxat?

Ò.C.: S'ha professionalitzat, hi ha altres entitats que fan la feina, però aquesta resposta popular de tot arreu per ajudar, el voluntariat, ha disminuït.

S.R.: També cal posar-ho tot en un context social i polític. La societat grega, igual que la italiana, que la canària o que l'andalusa, reacciona perquè hi ha un ús polític molt bèstia de l'arribada dels migrants. Hi ha un missatge d'oposició, de contraposar, de dir que nosaltres no tindriem els nostres drets garantits si ens féssim càrrec del cost econòmic que té acollir aquestes persones. Per tot plegat, al final una part de la població local té una resposta de rebuig. En quina situació es troba la societat grega quan rep aquesta crisi? Totalment desmantellada, amb mancances en sanitat, en educació, en mans de la troica [...]. En un moment en què hi ha una manera de viure que és gairebé de supervivència, hi ha una classe política que fa un ús absolutament pervers de l'arribada de les altres persones. No des d'una perspectiva de drets, sinó des d'una perspectiva que no hi cabem tots. L'ACNUR de Grècia reconeix que la restricció geogràfica per les persones que han arribat, sobretot a les illes, és el que provoca més patiment als refugiats. És com una devolució en calent en fase zero.

Ò.C.: I és que fins i tot Europa va bloquejar la sortida dels refugiats de Grècia, per perjudicar el govern grec, que era l'únic govern d'esquerres, juntament amb el de Portugal. Es va utilitzar contra la pròpia població. Hi havia llocs on es duplicava la població local. Això creava un caldo de cultiu contra el govern grec. A l'illa de Lesbos es va triplicar la població, però és que no deixaven sortir ferris, d'allà! Els volien retenir.

L'ANÀLISI INTERNACIONAL

Antoni Segura i Mas Historiador

La Nakba

Quan s'han complert setanta anys de la creació de l'estat d'Israel, la ferida palestina segueix oberta amb un exili que passa de pares a fills

El 14 de maig, Israel va commemorar el setantè aniversari de la declaració unilateral d'independència proclamada per David Ben-Gurion a Tel-Aviv el mateix dia que expirava el mandat britànic de Palestina. Era l'inici oficial de la primera guerra araboisraeliana, però, la guerra no oficial (Avi Shlaim) havia començat molt abans i, des del 30 de novembre del 1947 –pla de partició de les Nacions Unides–, la violència era constant: 30 de desembre atemptat de l'Irgun (milícia terrorista sionista) a Haifa, 6 morts, i, com a resposta una multitud enfurismada mata 39 jueus; 31 de desembre, el Palmah (unitat d'elit de l'Haganà, l'exèrcit no oficial de la comunitat jueva) ataca els pobles de Balad al-Sheikh i de Hawassa i causa 91 víctimes àrabs; 22 de febrer, un triple atemptat amb cotxes bomba perpetrat pels homes del controvertit muftí de Jerusalem Mohammad Amin al-Husayni mata 88 jueus i, com a represàlia, el 29 de febrer i el 31 de març el Lehi (una excisió de l'Irgun) atempta contra la xarxa ferroviària i causa prop de setanta morts entre àrabs i soldats britànics; 9 d'abril, massacre de Deir Yassin: forces de l'Irgun i del Lehi assassinen més de 200 àrabs; 13 d'abril, forces àrabs al crit de "Deir Yassin" assalten un comboi i massacren desenes de metges i infermeres de l'hospital Hadassah de Jerusalem. En aquells moments, el total de víctimes ja pujava a més de 2.000.

Les massacres, les expulsions, la fugida de la població dels voltants dels fronts de batalla i la socialització del terror van provocar l'èxode de la població àrab cap a Cisjordània, Gaza i els països veïns. L'esclat oficial de la guerra el 14 de maig del 1948 va accentuar aquest èxode/expulsió, que en algunes zones es va convertir en una veritable neteja ètnica. Al final de la primera guerra araboisraeliana, el total de desplaçats fora de les fronteres del nou estat d'Israel (el 78% de la superfície de l'antic mandat britànic en lloc del 55% que li atorgava el pla de partició de les Nacions Unides) os-

cil·lava entre 600.000 i 760.000 persones i gairebé 400 localitats palestines havien estat abandonades o destruïdes (Benny Morris). La negativa del govern d'Israel a permetre el retorn dels desplaçats, contravenint la resolució 194 de l'11 de desembre del 1948 de l'Assemblea General de les Nacions Unides, convertia el desplaçament en exili i els desplaçats, en refugiats. Així, el 14 de maig és per als israelians el dia de la independència i el 15 de maig és per als palestins el dia de la Nakba ('catàstrofe'), el dia que van perdre les seves cases i les seves terres i es van veure obligats a emprendre el camí de l'exili.

Però la Nakba no va acabar el 1948. L'ocupació per part d'Israel de Gaza i Cisjordània el juny del 1967 va provocar una segona onada de desplaçats. Es repetia el mateix cicle: per-

El terme àrab 'Nakba' significa catàstrofe i commemora l'èxode palestí arran de la creació de l'estat d'Israel

dua de les cases, les terres i la residència sense dret al retorn, acolliment en camps de refugiats de l'Agència de les Nacions Unides per als Refugiats de Palestina al Pròxim Orient (UNRWA), famílies trencades en què uns membres seguien als territoris ocupats (ocupació que la resolució 242 del Consell de Seguretat de les Nacions Unides del 22 de novembre del 1967 considera il·legal), mentre que d'altres no tenien dret a tornar perquè es trobaven fora en el moment de l'ocupació.

Així es produeix la paradoxa que, segons la llei del retorn d'Israel del 1950-52, tot jueu o descendent de jueu fins a tercera generació de qual-

Més de cinquanta palestins van morir a mans de l'exèrcit d'Israel en les protestes de la Nakba d'aquest any REUTERS / AFP

Trump ha esperonat un nou episodi de violència amb el trasllat de l'ambaixada dels Estats Units a Jerusalem

sevol lloc del món pot emigrar a Israel i obtenir la residència i la ciutadania, mentre que àrabs nascuts a Palestina no poden tornar als seus llocs d'origen o hi tenen les visites limitades temporalment per evitar que assolei-

xin drets de residència. Setanta anys després, la ferida palestina segueix oberta amb un exili que es transmet de pares a fills (la UNRWA enregistra avui 5.266.603 refugiats palestins), que ens rememora els nostres propis exilis i que fa palès el fracàs de la comunitat internacional per trobar una solució justa i definitiva al conflicte. La comunitat internacional reconeix a Israel les fronteres derivades de la guerra del 1948, però que no accepta l'annexió dels territoris ocupats el 1967, d'ací el consens tàcit de mantenir les ambaixades a Tel-Aviv. Un consens que Donald Trump, irresponsablement i esperonant un nou episodi de protestes i de violència que ha costat la vida a desenes de palestins, va trencar coincidint amb l'aniversari de la proclamació de l'Estat d'Israel i de la Nakba que, com escriu Salah Jamal, "es va iniciar el 1948 però continua, incessant, encara avui, i dia a dia."

COM HI HA MÓN

El president rus, Vladímir Putin REUTERS

L'aparador del futbol

Ni l'enverinament d'espies, ni la guerra de Síria, ni la invasió de Crimea el 2014. Ni tampoc per les suposades ingerències en diversos processos electorals en diferents països, com ara els Estats Units. Rússia serà el centre d'atenció durant un mes perquè s'hi celebra un dels esdeveniments més importants del món: el mundial de futbol. El president rus, Vladímir Putin, sabedor que aquest torneig és un aparador a tot el món, no ha desaprofitat l'ocasió per vendre una imatge positiva del país. Les decisions del mandatari en els darrers temps –com ara la intervenció en la guerra de Síria–, l'han allunyat de l'òrbita occidental. Putin hi ha guanyat molt, a Síria. En clau interna, el mandatari ha imposat el seu relat. Rússia ha estat l'únic país del món que s'ha enfrontat amb Estat Islàmic i la realitat és que el Kremlin ha volgut evitar que Síria es convertís en un estat fallit com Líbia, on els grups radicalitzats s'han fet forts i regna el caos. A més, el conflicte siríà ha estat un banc de proves per al flamant armament rus, a banda de consolidar les seves bases al Mediterrani. Amb aquesta actuació a Síria, Rússia s'ha tornat a posicionar en el mapa geoestratègic mundial, però ha quedat aïllada i assenyalada per la comunitat internacional, sobretot pels bombardejos contra civils. Putin, que ha reconegut que no li agrada gaire el futbol, no vol que se li imposin més sancions, així que el mundial és una oportunitat d'or per acostar-se al món i donar una imatge una mica més endolcida, oberta i moderna del país. En l'esdeveniment més polititzat del món –ara que diguin que en un mundial no es barregen política i esport–, Putin ja és el guanyador per aconseguir que l'esdeveniment s'organitzés al seu país. Tots els equips ja s'han desplaçat fins allà i també els seus seguidors, que seran rebuts amb els millors dels somriures. I és que sigui com sigui, Putin sempre guanya.

Adela Genís
agenis@alrp.cat

SALUT

Lluís Martínez

La taronja (*Citrus sinensis*) és un fruit cítric de la família de les rutàcies, que també inclou el pomelo (*Citrus maxima*), l'aranger (*Citrus paradisi*) i la mandarina (*Citrus reticulata*). De fet, la taronja és un híbrid entre el pomelo i la mandarina. Es va originar al sud de la Xina, des d'on es va escampar per tot el sud-est asiàtic. Ara es conrea en totes les regions del món de clima càlid. A casa nostra, en trobem a la costa de Tarragona i als marges del riu Ebre. També és una fruita distintiva del País Valencià. És un dels aliments més complets i millors de la dieta mediterrània.

La taronja és una de les fruites més consumides pels grans beneficis que aporta a la salut. Conté molta vitamina C, o àcid ascòrbic, que intervé en la formació del col·lagen, els ossos i les dents; afavoreix l'absorció del ferro dels aliments en el trànsit intestinal –i per tant contribueix a evitar l'anèmia per falta d'aquest element–, i augmenta les defenses contra les infeccions. També és una vitamina necessària per a la reparació dels teixits –una mala cicatrització pot ser símptoma que ens en falta– i per a la síntesi de les hormones.

El nostre organisme no pot generar la vitamina C pel seu compte, i per tant l'ha d'obtenir de la dieta. Hi ha la creença, que no està provada científicament, que la vitamina C ens protegeix dels refredats. En canvi, sí que sembla que determinades infeccions duren menys temps si el cos disposa de prou vitamina d'aquest tipus.

Alguns dels beneficis per a la salut de la taronja estan demostrats. D'altres, potser els més cridaners, no. Gairebé tots aquests beneficis s'atribueixen a la presència de la vitamina C. Per exemple, al factor antioxidant se li atribueixen beneficis que encara s'han de comprovar, com ara que sigui un preventiu del càncer de pell, de pit, de pulmó, de boca i de còlon.

En això, com en tot, hem de tenir en compte que els aliments i els nutrients no són medicaments. A més, suposant que la influència sobre el refredat fos certa, perquè la vitamina C fes l'efecte esperat caldria que la comencéssim a consumir setmanes abans de l'arribada de la temporada dels refredats.

La taronja és un producte que podem trobar fàcilment al nostre país. Un consum regular d'aquesta fruita aporta grans beneficis a la salut i ajuda a prevenir trastorns

No espremis tant la taronja

Control de pes

Sembla fora de dubte que com que té poques calories i molta fibra, la taronja és útil per al control del pes, ja que proporciona una sensació de sacietat prolongada. Alhora, és un bon remei contra el restrenyiment.

El suc de taronja ajuda les persones que pateixen gastritis i úlceres gàstriques, ja que evita que hi hagi un excés d'acidesa. També és cert que alguns minerals que conté la taronja són necessaris per al manteniment del sistema nerviós i per al funcionament de l'aparell digestiu, però d'aquí no es pot deduir que tingui cap efecte curatiu. És un error considerar que els aliments són fàrmacs.

Els mariners i les taronges

L'absència de vitamina C causa una malaltia desconeguda actualment en els països desenvolupats, però que fa segles era comuna en els llargs viatges marítims, coneguda com a escorbut. Les manifestacions principals d'aquesta carència vitamínica són el sagnat de les genives, la caiguda de les dents, la fragilitat dels vasos petits i una anèmia considerable. L'absència de vitamina C feia que molts d'aquests mariners, amb una dieta privada de verdures i fruita fresca, morissin durant la travessia.

Imatges de taronges, una fruita molt rica en vitamina C

és relativament baix, l'abús està contraindicat si patim sobrepès o si no fem prou exercici.

És important prendre el suc de taronja acabat de fer, perquè és quan conté més antioxidants, uns agents que sembla que ajuden a endarrerir l'envelliment del nostre organisme. En contacte amb l'oxigen i la llum, els factors antioxidants es degraden ràpidament. Si un cop acabat de fer el suc el guardem a la nevera, les propietats es mantenen, però no més enllà de 30 minuts.

En cas de malaltia, embaràs o lactància, les necessitats diàries augmenten. Està comprovat, igualment, que els fumadors necessiten més vitamina C. També sembla que una aportació elevada de vitamina C ajuda a prevenir les cataractes en una petita part de la població. Igualment, hi ha estudis que assenyalen que el consum de vitamina C ajuda a prevenir les reaccions al·lèrgiques.

Menjar una taronja no és el mateix que beure'n el suc, encara que estigui acabat de fer. Quan ens mengem una taronja sencera, també consumim la part blanca, que té un gust amarg. Aquesta fina pell que envolta els grills és la que conté la concentració més elevada de vitamines, fibra i polifenols com l'hesperidina i la naringina, que tenen una funció antienvelliment i antiinflamatòria per a les cèl·lules del nostre organisme.

La taronja també conté aigua, àcid fòlic i sals minerals riques en potassi, magnesi, calci, ferro i fòsfor. A la taronja hi podem trobar, igualment, vitamina A, que contribueix al sistema immunològic, i fibra soluble. A més, com passa amb moltes altres fruites fresques, aporta poques calories. Una taronja de mida mitjana té entre 60 i 70 calories, es baixa en greixos i no conté colesterol.

La vitamina C també estimularia la producció de glòbuls blancs i protegiria la pell de l'atac dels radicals lliures. També s'assegura que els flavonoides de la taronja –aquesta fruita en conté unes 60 varietats– permeten controlar la tensió arterial, el colesterol i l'artritis. La presència de l'àcid fòlic ajudaria al desenvolupament i a la conservació del cervell. També sembla que és cardiosaludable i que, fins i tot, ajuda a prevenir les malalties d'aquest tipus, tot i que tampoc n'hi ha estudis definitius.

Però també hem de saber que no per més vitamina C que prenguem aconseguirem més beneficis. Una taronja de mida normal conté de 75 a 100 mil·ligrams de vitamina C, i la necessitat diària d'un infant i d'un adult és de només d'entre 40 i 60 mil·ligrams. Amb un got de suc natural de taronja al dia, fet al moment, ja consumim amb escreix tot el que el cos necessita. Si en prenem més, el cos

n'absorbirà la que necessita, i la resta l'eliminarà a través de l'orina. Inflar-se de vitamines solubles en aigua, com està de moda a Occident, només fa que les clavegueres estiguin més vitaminades que mai. Aquí podríem aplicar una de les dites catalanes en què està implicada aquesta fruita: "No espremis tant la taronja que quedi sense suc." És a dir, que no cal abusar de coses o persones, perquè l'ex-

cés les pot fer inútils. Una dita, per cert, que farien bé d'escoltar Ebre enllà.

Una altra cosa són les vitamines solubles en greix: aquestes sí que si s'acumulen al cos i en excés ens poden perjudicar.

Fer un consum excessiu de taronja, com de qualsevol altre aliment, no ens aportarà beneficis. Per exemple: encara que el seu contingut de sucres

LA CONVERSA

Bel Pozueta Mare d'Adur, un dels joves condemnats d'Altsasu

“És una revenja”

TERESA MÁRQUEZ
mtmarquez@lrp.cat

▮ L'entrevista ha estat lligada per casualitat. Poc més d'una hora abans que Bel Pozueta participés en una taula rodona a Calella, en el marc de la jornada *12 hores per la Llibertat*. Quedem en un cafè. Ens deixen un espai al primer pis, més tranquil. La tarda s'emboira a mesura que parlem i la pluja fa acte de presència abans d'acabar. Sobta trobar-se amb una dona tan sencera, però amb la mirada apagada de qui porta molts mesos carregant la pena i mastegant la ràbia. “Que si encara crec en la justícia? En el concepte suposo que sí, perquè és una de les aspiracions de l'ésser humà, però amb nosaltres no han actuat amb justícia, sinó amb venjança, amb revenja”, assenyala. Pozueta és la mare d'Adur Ramírez de Alda, de 23 anys i un dels vuit joves del poble navarrès d'Altsasu condemnats per una baralla de bar l'octubre del 2016 en què es van veure implicats dos guàrdies civils i les seves parelles, i en què hi va haver lesions: la més greu, un turmell trencat.

El cas, que havia de ser jutjat a l'Audiència de Navarra, va ser traslladat pel Tribunal Suprem a l'Audiència Nacional en entendre que es tractava d'un delictes de terrorisme. Adur i sis companys van entrar en presó preventiva el 26 de novembre del 2016 a Soto del Real i amb el règim de FIES que s'aplica a terroristes. El desembre d'aquell any, en van sortir quatre en llibertat provisional amb mesures cautelars. Adur no era cap d'ells. Ara el tenen empresonat a Aranjuez. El judici es va celebrar el mes d'abril passat, un any i mig després dels fets, i aquest juny es coneixia la sentència: es descartava el terrorisme pel qual es demanava un total de 375 anys, però es condemnava els vuit joves a penes d'entre dos i tretze anys per delictes de lesions, desordres públics i amenaces i a una indemnització de

Bel Pozueta comenta que la presó del seu fill Adur marca el seu dia a dia des de fa més d'un any i mig i que la vida de la família s'ha hagut d'adaptar als viatges que fan per veure'l a la presó d'Aranjuez. Diu que no sap d'on treu la força, però assegura que encara li queden reserves per afrontar el futur i que recarrega les piles amb cada gest i amb cada abraçada de la gent que se li apropa per donar-li ànims

➤ VALENTÍ MARZO

100.000 euros. El tribunal va apreciar els agreujants d'abús de superioritat i odi i va considerar provat que els joves havien actuat "moguts per la animadversió i el menyspreu a la Guàrdia Civil i per motius clarament ideològics". A Adur Ramírez li van imposar dotze anys. "En el moment del judici, quan les famílies parlàvem amb les nostres advocades ens deien que a l'Audiència Nacional es podien guanyar casos jurídics, però ens insistien que el nostre era un judici polític", recorda, i assumeix que "malgrat que el relat de terrorisme i d'atac intencionat es va anar desmuntant peça a peça, les esperances que els deixessin lliures eren molt petites". Tenien raó.

MALS PRESAGIS

Fa un glop de la beguda que té al davant i parla del seu fill, de qui destaca el seu optimisme, malgrat tot. "Durant el judici Adur va oblidar el transfons de la situació que estava vivint i em deia que havia quedat tan clar que ell no era culpable que era impossible que no l'exculpessin", relata, i afegeix que durant les dues setmanes del judici van patir molt pel fill, per com es prendria una sentència que les famílies ja preveien que seria dura. "Hem estat molt de temps preparant-nos per al pitjor i quan va arribar, fins i tot vaig arribar a pensar que dotze anys eren pocs pel que podria haver estat", assenyala.

Al seu costat, el pare d'Adur, Antxon, assenteix en silenci. És un home prim, amb la barba blanca, que es manté en un segon pla. Pozueta retreu als mitjans de comunicació d'abast nacional el tractament esbiaixat de la informació sobre el cas. "Era necessari crear un relat fals que revifés l'escenari del terrorisme al País Basc dels anys vuitanta, amb conceptes com comandos, com la violència al carrer i posant cares i noms als suposats violents? Havien deixat de ser joves normals per esdevenir terroristes organitzats i calia insistir amb el missatge arreu de l'Estat", puntualitza. La mare d'Adur es mostra convençuda que la baralla del bar "va ser l'ocasió fortuïta que alguns esperaven per fer pagar a qui fos les activitats que es duen a terme des de fa temps dins del moviment Alde Hemandik, que reclama que els guàrdies civils marxïn d'Altsasu".

L'ordre de detenció de quatre dels cinc joves que estaven en llibertat pocs dies després que es conegués la sentència, que no és ferma, va reobrir les ferides. "Durant més d'un any, amb les acusacions de terroris-

JUSTÍCIA

"Encara crec en el concepte de justícia, però amb nosaltres, amb els nostres fills, han actuat amb venjança"

POLÍTICA

"Les advocades ens deien que a l'Audiència Nacional es poden guanyar casos jurídics, però que el nostre era polític"

SENTÈNCIA

"Quan es va fer pública, fins i tot vaig arribar a pensar que dotze anys eren pocs pel que podria haver estat"

MITJANS

"Era necessari crear un relat fals [...] Havien deixat de ser joves normals per esdevenir terroristes organitzats"

me molt més altes i complint amb les mesures cautelars no hi va haver cap raó per empresonar-los i després de la sentència, la Guàrdia Civil va haver de fer el gran desplegament. Ningú no ho esperava. No era necessari aquesta mostra de força desproporcionada, aquest afany de criminalitzar-los", recorda Bel Pozueta. El tribunal va argumentar que hi havia risc de fugida i va ordenar que els

anessin a buscar. "Volien intensificar el dolor, humiliar els nostres joves i les famílies. Deixar ben clar qui mana, qui té la força", lamenta.

Els advocats de la defensa preparen ara els recursos que han de presentar a la mateixa Audiència Nacional i posteriorment al Tribunal Suprem. Pozueta fa un somriure trist. "A un Tribunal Suprem que va ser qui va enviar el cas a l'Audiència perquè el considerava terrorisme. Gaire esperances no tenim", diu. A l'horitzó es planteja fer el pas a Europa. "Com a internacionalització de la injustícia que hem patit és un bon camí, però parlem de molts anys abans no hi hagi una resposta. Uns anys que els nostres fills hauran passat a la presó."

RESPOSTA CIUTADANA

Aquest 16 de juny, a Pamplona, hi ha organitzada per l'entitat que aplega les famílies dels joves, Altsasuko Gurasoak, una manifestació que es preveu més multitudinària que la del mes d'abril, que va aplegar 50.000 persones segons els responsables. En aquests mesos, les mostres de suport tant des de dins del País Basc com especialment des de Catalunya han estat constants. "El paral·lelisme amb el que està vivint Catalunya, amb presos polítics i repressió, és evident, i aquí ens han rebut sempre amb els braços oberts", explica Bel Pozueta. Poques hores després, en el decurs de la taula rodona, alguns dels convidats van confirmar la seva assistència a la concentració, i des de l'ANC es va recordar que s'han habilitat autocars per fer el viatge. "Tanta amabilitat ens supera, no sabem com agrair aquest escalf, aquest afecte", repeteix la mare d'Adur. Considera que no ha estat un fet volgut, però que determinades situacions ocorregudes a Catalunya han afavorit l'apropament entre les dues realitats. Bel Pozueta recorda que representants de les famílies basques van poder portar el cas a Estrasburg, on van compartir espai amb familiars dels presos polítics catalans i del raper Valtònyc, que ha fugit de la justícia espanyola que el va condemnar a tres anys de presó per les lletres de les seves cançons. "Tots patim el mateix despropòsit i ha estat precisament davant d'aquesta situació d'indefensió per la falta de separació de poders de l'Estat i l'atac continuat i sense aturador als drets civils que ens hem trobat i que veiem que junts som més forts i podem arribar més lluny", defensa.

EN DETALL

Hi ha problemes de convivència a Altsasu?

No hi ha un enfrontament com el que denunciaven algunes dones de guàrdies civils, que deien que les escopien o les amenaçaven quan anaven a comprar. És cert que com en molts llocs del País Basc hi ha un moviment que defensa que la Guàrdia Civil marxi, però també hi ha altra gent que en defensa la presència. No hi ha cap persecució a les forces policials, però sí que es respira ambient de repressió per la seva part, amb molts controls i la imposició de multes indiscriminades a determinats col·lectius. És habitual que a les concentracions que organitzem els cotxes de la Guàrdia Civil es passegin només per provocar i es plantin davant a gravar la gent.

Si tingués l'oportunitat voldria parlar amb els guàrdies civils que van denunciar el seu fill?

Entenc que formen part de l'operació orquestrada per crear un escenari fals per jutjar i empresonar els nostres joves. Són militars i han anat a Altsasu amb una missió concreta. No crec que tinguéssim res a dir-nos, però sí que m'agradaria que ens vinguessin a demanar perdó.

Els podria perdonar?

Aquestes històries es tanquen. S'han de tancar per força. Tot i que estem veient que entitats com Covite (Col·lectiu de Victimes del Terrorisme al País Basc) mantenen un dolor que converteixen en odi. No em vull quedar ancorada aquí. He de seguir avançant i no els desitjo cap mal, a aquestes persones. Recordo que fa poc temps vam coincidir en un recorregut amb un guàrdia civil i la seva parella, els fills dels quals han jugat amb els nostres. Ens vam mirar als ulls i vam continuar.

Tem que el fantasma d'ETA torni a sorgir?

A certs sectors, els interessa revivir-hi. Tornar a recuperar el discurs que ETA no ha desaparegut i que cal mantenir la repressió al País Basc per atacar idearis polítics perfectament legítims.

MEGAGRÀFIC

Autopistes i autovies de Catalunya

Catalunya té una xarxa viària de més de 12.000 quilòmetres, dels quals 657 són autopistes de peatge explícit (l'administració adjudica) i 343 autovies de peatge a l'ombra (la concessionària cobra de l'administració en funció del nombre de vehicles que hi passen) i 636 autovies sense peatge.

Vies en règim de concessió

Peatge explícit

Via / Tram	Titularitat	Societat concessionària	Fi concessió
AP-7 Salou - Amposta	Estat	Aumar (Abertis)	2019
AP-7 La Jonquera - Salou	Estat	Acesa (Abertis)	2021
AP-2 Lleida - Penedès	Estat	Acesa (Abertis)	2021
C-32 Montgat - Blanes	Generalitat	Invicat (Abertis)	2021
C-33 Barcelona - Montmeló	Generalitat	Invicat (Abertis)	2021
C-16 Túnel del Cadí	Generalitat	Túnels Barcelona-Cadí (Abertis)	2037
C-16 Sant. Cugat - Manresa	Generalitat	Autema (Abertis i Ferrovial)	2036
C-32 Castelldefels - el Vendrell	Generalitat	Aucat (Abertis)	2039
C-16 Túnel de Vallvidrera	Generalitat	Túnels Barcelona-Cadí (Abertis)	2037

Peatge a l'ombra

Via / Tram	Titularitat	Societat concessionària	Fi concessió
C-16 Manresa - Berga	Generalitat	Cedinsa (FCC, Copcisa, Copisa, Comsa)	2038
C-14 Reus - Alcover	Generalitat	Iridium (ACS)	2038
C-35 Maçanet - Platja d'Aro	Generalitat	Cedinsa (FCC, Copcisa, Copisa, Comsa)	2038
C-17 Vic - Ripoll	Generalitat	Cedinsa (FCC, Copcisa, Copisa, Comsa)	2039
C-25 Eix Transversal	Generalitat	Cedinsa (FCC, Copcisa, Copisa, Comsa)	2040
C-15 Eix Diagonal	Generalitat	Iridium (ACS)	2042

N-240

L'AP-2 passa paral·lela a l'N-240 entre Lleida i Montblanc, amb la qual cosa aquesta carretera recull trànsit pesant i turistes del nord que van cap a Tarragona i que es volen estalviar el peatge. El Parlament i el Congrés han instat el govern estatal a alliberar el peatge per reduir la sinistralitat mentre no s'hagi fet el desdoblament de la via, promès però encara sense projecte.

Santi Iglesias

N-340

L'existència d'autopistes de pagament amb un traçat paral·lel a carreteres amb molt de trànsit fa que no hi hagi prioritat per invertir en aquestes carreteres. És el cas de l'N-340, amb una alta sinistralitat pel pas de camions que eviten els peatges. Les manifestacions constants reclamant la gratuïtat de l'autopista mentre no estigui desdoblada la nacional piquen sobre ferro fred. El Ministeri de Foment no té pressupostat el desdoblament, únicament una partida de milions d'euros, per quan s'apliqui el pacte amb la Generalitat i Acesa de prohibir el pas dels camions per l'N-340 i desviar-los obligatòriament per l'autopista, així com bonificar el 100% del peatge als usuaris que facin desplaçaments diaris d'anada i tornada entre Vilafranca del Penedès i Ulldecona.

Judit Fernández

GARRAF

Molts usuaris preferixen passar per la carretera C-31 pel litoral per estalviar-se el peatge dels túnels del Garraf de l'autopista C-32. La Generalitat calcula que si es tragués aquest peatge, la carretera perdria un 83% del trànsit i l'autopista en guanyaria un 100%.

Joan Poyano jpoyano@lrp.cat
Lluís Romero Infografía

ca la construcció i explotació d'una via a una empresa, a canvi del dret a cobrar als usuaris durant un període determinat d'anys),
utovies gestionades per l'administració i on no es cobra per circular.

VINYETA

La Generalitat projecta suprimir tots els peatges i anar pagant a les concessionàries, fins que vencés el contracte, amb el que es recaptaria d'una tarifa plana –coneguda com a vinyeta– que es cobraria a tots els vehicles per passar per totes les vies catalanes. Es parla d'un import d'entre 60 i 80 euros anuals per vehicle, amb els quals es recaptarien uns 1.000 milions d'euros.

ABERTIS

El primer peatge d'Espanya es va estrenar el juliol del 1969 al tram Montgat - Mataró, gestionat per Acesa, companyia que el 1986 va ser comprada per La Caixa. Posteriorment, es va fusionar amb Àrea (de Dragados, presidida per Florentino Pérez) i es va crear Abertis, que acaba de passar a mans, a parts iguals, d'ACS (Pérez) i la italiana Atlantia, amb un valor de 18.181 milions d'euros, dels quals 3.020 milions són per a La Caixa, que mantenia un 21,3% del capital. Entre el 1974 i el 2014, Acesa va acumular un resultat operatiu de 7.402 milions, un 174% del capital invertit.

PEATGES A L'OMBRA

La Generalitat va pagar l'any 2016 156 milions d'euros pels 125.000 desplaçaments diaris que hi va haver als 344 quilòmetres de vies amb peatge a l'ombra. Segons la Sindicatura de Comptes, el total dels pagaments que haurà realitzat la Generalitat a les concessionàries fins a l'any 2042 és de 6.684 milions d'euros, un 393% més que els pressupostos.

RESCAT

Rescatar les autopistes de peatge explícit de la Generalitat costaria entre 2.542 i 2.770 milions d'euros, segons un estudi de la UPC, als quals se sumarien 550 milions d'euros per conservació i manteniment fins a l'any 2038.

INGRESSOS

L'any 2012, la plataforma Prou Piatges va fer crides a no pagar els peatges perquè les inversions de les concessionàries ja estaven amortitzades. Segons el Cercle Català de Negocis, a les autopistes catalanes de peatge explícit s'han invertit 1.289 milions d'euros i quan s'acabin les concessions les adjudicatàries hauran ingressat més de 36.000 milions.

TRÀNSIT

La xarxa d'autopistes i vies d'alta capacitat de Catalunya presenta un ampli rang d'intensitats mitjanes de trànsit, entre els 10.000 vehicles/dia de l'AP-2 i la C-25, i el màxim de 150.000 vehicles/dia. Les majors intensitats de trànsit, per sobre dels 80.000 vehicles/dia, se situen al centre de la regió metropolitana de Barcelona. Entre 50.000 i 80.000 vehicles/dia al tram central de l'AP-7 i als trams litorals nord i sud de la C-32 en els accessos a Barcelona. A la resta de l'AP-7, a l'A-2, la C-14 i la C-17, els fluxos són entre 25.000 i 50.000; a la C-35 i a la C-16, entre 15.000 i 25.000.

José Carlos León

Albert Salamé

UNIVERSITATS

Formació hotelera amb NOTA

La veterana Escola Universitària d'Hoteleria i Turisme de Sant Pol de Mar entra per primera vegada en un rànquing dels cinquanta millors centres del món en la seva especialitat

TERESA MÁRQUEZ
mtmarquez@lrp.cat

Una trajectòria de referència en el món de la formació en hoteleria, restauració i turisme, amb més de cinquanta anys de vida, ha rebut aquest any un nou reconeixement i, en aquest cas, d'àmbit internacional. L'Escola Universitària d'Hoteleria i Turisme (EUHT) de Sant Pol, al Maresme, ha estat inclosa per primer cop en el rànquing mundial d'universitats publicat per QS, que recull les 800 millors universitats del planeta, i que es distribueixen en funció de la qualitat de les seves àrees d'ensenyament. El centre, adscrit a la Universitat de Girona, ocupa el lloc 48 del rànquing mundial, el 12è pel que fa a centres europeus i un flamant primer i únic lloc a l'Estat en la seva especialitat d'Hoteleria i Turisme. Entre els indicadors que s'apliquen a l'hora d'establir les puntuacions destaquen la reputació acadèmica nacional i internacional i l'índex Employer Reputation, "que depèn de com de coneguts i apreciats siguin els estudiants graduats de la universitat entre les empreses del sector". El director de l'EUHT, Lluís Serra, no amaga la seva satisfacció perquè

considera que el fet que es posi en valor la professionalitat dels alumnes que surten del centre "demostra que el mètode funciona i funciona bé".

PIONERS A L'ESTAT

"Vam ser el primer centre que amb la fórmula d'hotel escola va oferir estudis de direcció hotelera a tot l'Estat", recorda Serra, i assenyala que el sistema de l'EUHT es basa en una filosofia que sempre els ha funcionat: aprendre fent. "Els nostres alumnes combinen la part teòrica amb la pràctica des del primer moment, perquè considerem que per poder arribar a dirigir un establiment turístic és bàsic començar des de baix de tot i anar assumint tots els coneixements".

Per poder arribar a dirigir un establiment turístic és bàsic començar des de baix de tot

Cuiner jove

Des del 1987, l'EUHT organitza el Concurs de Cuina Jove de Catalunya que fa entrega de diversos premis. Entre els guardons destaca el de millor cuiner jove de Catalunya, que en l'edició 2018 i sota l'enunciat *Innovant la cuina tradicional*, va recaure en Eric Díaz, de l'Escola Joviat, que va presentar una versió rejuvenida del pollastre a la manresana. Díaz representarà Catalunya en l'European Young Chef Award, que tindrà lloc al novembre a Galway (Irlanda).

Les classes que s'imparteixen a l'EUHT de Sant Pol són en grups reduïts i el concepte d'hotel escola permet als alumnes dur a terme les pràctiques des del primer dia en un ambient molt semblant al que es trobaran quan accedeixin al mercat laboral un cop s'hagin titulat ➔ EUHT

SANT POL

Millor còctel

Una altra de les grans cites anuals del centre és el Concurs de Cocteleria Jove de Catalunya que se celebra al febrer i que enguany va arribar a la 35a edició. Hi van participar dotze finalistes, que prèviament havien superat un test sobre coneixements bàsics de cocteleria i que van sotmetre les seves creacions al paladar del jurat. La proposta que va obtenir la puntuació més alta va ser la de Guillem Marroig, representant de l'Escola d'Hostaleria i Turisme de Girona.

EXPERIÈNCIA

En més de mig segle de trajectòria formativa, l'Escola d'Hosteleria i Turisme de Sant Pol ha acumulat noms destacats entre el seu alumnat, com ara els xefs guardonats amb estrelles Michelin Xavier Pellicer, Ramon Freixa, Alejandro Sánchez, Benito Gómez i Miquel Aldana. La vinculació amb els exestudiants és un dels aspectes que es potencia des del centre, en especial en ocasions com la celebració del 50è aniversari l'any 2016. Paral·lelament als guardons amb reconeixement internacional, el planter d'exalumnes que vinculen el seu pas per l'EUHT amb l'èxit en la seva professió és fàcil de contrastar. Josep Solé treballa des de fa dotze anys a la cadena The Luxury Collection / Marriott, on desenvolupa la tasca de director d'aliments i begudes, i és membre del comitè executiu de l'Hotel Marqués de Riscal, a la població d'Elciego, a Àlaba. Natural de Tàrraga i criat a Barcelona, Solé va estudiar restauració al centre de Sant Pol i amb el títol sota el braç va *fitxar* pel prestigiós restau-

Aquest sector demana sacrifici, però jo em sento molt afortunat de formar-ne part

rant Via Veneto de la capital catalana. "Vaig tenir molta sort, però el cert és que m'havien ensenyat a consciència", recorda tot avançant que després del Via Veneto també va treballar com a cap de sala a l'establiment Jean Luc Figueras, també de Barcelona. "Vaig tenir l'oportunitat d'entrar a l'hotel Marqués de Riscal tot just quan es va obrir i no la vaig desaproveçar", explica.

SACRIFICI I VOCACIÓ

Després de més de vint anys d'experiència en el sector, Josep Solé, amb la família i la vida fetes al País Basc, recorda el seu pas per l'EUHT: "Va ser una etapa en què aprenies l'ofici pas a pas. L'exigència als alumnes és garantia que en sortiran molt ben preparats per a la vida real, perquè des del primer moment afronten cada jornada com si ja estiguessin treballant", diu.

Enrique Aranda, actual director general dels hotels Melià de Barcelona, és un altre dels exalumnes de l'EUHT de Sant Pol que es confessa "ambaixador" del sistema educatiu del centre. "Hi vaig arribar tard, després d'haver passat per Telecomunicacions, de preparar-me per ser Mosso i de treballar en una discoteca de Mataró, i fins i tot vaig estar a punt de llançar la tovallola", recorda, i afegeix que un cop va decidir continuar: "Em vaig trobar amb la meua autèntica vocació que mai més no m'ha abandonat." Aranda destaca les jornades maratonianes dels estudiants: "Suposaven haver de passar per totes les feines d'un hotel i et creaven un hàbit de treball inamovible en un sector tan exigent com aquest." Molta feina, sí "però sorties amb una preparació immillorable i molt més capacitat per accedir al món laboral que altres". El director general dels Hotels Melià de Barcelona admet que el sector del turisme "demana sacrifici", però assegura que en el seu cas particular se sent "molt afortunat" de formar-ne part. "L'escola de Sant Pol és un dels meus referents, perquè amb una formació tan completa garanteix que els graduats ho podran afrontar tot, perquè estaran sobradament preparats", assenyala.

INNOVACIÓ

Un moment de la presentació, durant el 'networking' celebrat a Barcelona

Els premiats

En l'acte celebrat dijous a la nit en un hotel de Madrid, es van lliurar els premis d'aquesta segona edició del French Tech Train. Va ser durant el trajecte del TAV cap a Madrid quan es van fer les presentacions de dos minuts, amb suport de vídeo, per part de cada emprenedor. El premi del tren va ser per IpaidThat, de Barcelona, que facilita la recollida automàtica de factures i la reconciliació bancària per a pimes. Coursi-Cab, de Perpinyà, que connecta taxistes de França amb empreses de qualsevol sector per a l'entrega de petits paquets, va obtenir el premi del jurat. També de Perpinyà, Pousse Pousse, que facilita periòdicament la recepció de tot el necessari per cultivar en un balcó o un jardí, va guanyar el premi Coup de Coeur, mentre que Xkelet Easy Life, de Girona, va rebre el premi d'innovació.

El tren del talent

Una trentena de 'start-ups' dels Pirineus Orientals, Girona, Barcelona, Madrid, Marsella, Tolosa i Montpeller van presentar al TAV els seus projectes

XAVI OLTRA
xoltra@lrp.cat

Un nou modern i senzill aparell que immobilitza una extremitat i substitueix el tradicional guix de manera personalitzada. Dissenyat amb extrema precisió gràcies a un sofisticat *software* i elaborat en temps rècord. És la innovadora proposta de Jordi Tura, d'Xkelet, que suposa "posar fi als problemes sanitaris del guix, avançar la feina del fisioterapeuta i poder escanejar i construir el producte en menys de 30 segons". Únic al món. També des de Girona, Víctor Domínguez impulsa De Pis en Pis, que connecta gent que cerca i ofereix habitacions

en pisos compartits. "La persona interessada ho publica a la nostra plataforma i mitjançant la intel·ligència artificial, en menys de 48 hores, troba l'opció ideal que busca. Estalviem costos i ajudem la gent gran perquè no se senti sola, a part dels joves que volen compartir pis", explica. La Carme Ferrés, de Palamós, també posa en contacte la gent, en aquest cas perquè corredors i ciclistes puguin descobrir noves rutes guiats per persones del territori: "Creem una xarxa social fàcil d'utilitzar per sortir a córrer, caminar, fer marxa nòrdica... La gent local et pot ensenyar coses que amb un mòbil a la mà et perdries, a més del valor humà que suposa." Les apps

Imatge en un vagó del TAV, amb responsables de l'esdeveniment

Twinapp Running i Twinapp Cycling són les eines que ha dissenyat Cherytech amb aquest propòsit. Un altre mecanisme de contacte és l'aplicació de xat per a organitzacions o empreses. "Les empreses no tenen aplicacions exclusives de xat. La diferència amb WhatsApp és que l'organització dona d'alta els usuaris i controla el grup. L'objectiu és substituir els correus", explica Eduard Rifà, fundador de Zonetacts. Una altra aposta i solució intel·ligent.

Tot plegat es va presentar entre dijous passat, quan hi va haver molt talent sobre rodes! Concretament, als vagons del TAV. Es tracta de l'experiència French Tech Train, promogu-

da per Pyrénées Méditerranée Invest i duta a terme en el trajecte Perpinyà - Madrid, passant per Girona i Barcelona. Una trentena de *start-ups* del sud de França, de Catalunya i de Madrid van poder exposar durant el camí els seus projectes a inversors, bancs i institucions. Tot un esdeveniment singular, empresarial i tecnològic, ja que es van presentar interessants propostes innovadores i ambicioses. El *networking* celebrat al migdia a Barcelona va ser el punt de partida. "Volem connectar empreses emergents que cerquen capital, i per això ens hem sumat a aquesta segona edició", diu David Coromina, responsable de la Cambra de Comerç de Girona.

MADE IN CATALONIA

Anne Waha, a l'esquerra, i Emilie Bliguet, treballant al taller del Born

Un espai de joia i creació

Quatre dones de quatre nacionalitats aporten tot el seu talent en una botiga taller artesanal al barri del Born, a Barcelona

► Fa un any, dues emprenedores van posar en marxa l'Espai Micra, al barri del Born, al cor de Barcelona. Ara, ja són quatre dones, de quatre nacionalitats (Colòmbia, França, Catalunya i Alemanya) i establertes des de fa temps a la capital catalana, les que fabriquen i venen les seves pròpies joies amb èxit, explotant el seu talent en aquest taller botiga creatiu i artesanal.

Adriana Díaz, Emilie Bliguet, Lourdes Freixa i Anne Waha dissenyen i elaboren els seus productes en un espai que esdevé una font de producció cosmopolita i internacional de joieria, que aporta singularitat, estil, disseny i segell d'autora. Als seus webs i comptes d'Instagram, es pot fer un tast de l'enginy i del talent creatiu d'aquestes fabricants i creadores independents.

En aquest taller de joieria, tot és de creació pròpia i tot està fet a mà. A l'Espai Micra el vincle amb el client és especial pel fet de ser botiga i taller alhora, i per donar l'opció de crear joies per encàrrec i personalitzades. En aquest racó barceloní, es treballen

Anells dissenyats i fabricats per Anne Waha

Peces d'Emilie Bliguet

peces úniques, d'edició limitada i anells de compromís i de casament.

FONTS ÈTIQUES

Espai Micra és un gran exemple de comerç local i responsable, perquè una part de les creacions tenen com a base materials amb la certificació Fairmined i pedres de fonts ètiques. Una feina de compromís, en què el talent i l'aportació internacional es fusionen per oferir art i disseny.

Preu: entre 40 i 500 euros

www.emiliebliguethicaljewellery.com

www.lourdesfreixa.com

www.adrianadiazh.com

Carrer d'en Rosic, 6. Barcelona

Amb molta tendresa

► Amb la naturalitat de la primavera. Així és com van néixer, ara fa 25 anys, Som Naturals, una empresa familiar de Calella que fa artesanalment i amb originalitat roba per a infants. El model Spring, dels primers que van crear, està fet amb cotó 100% natural, decorat amb botons de fusta i amb detalls de sac i puntes.

Som Naturals renta la tela de cotó abans de confeccionar les peces, perquè així, un cop acabades, no encongeixen. El model Granota, per a nen o nena, és un dels seus clàssics, que per la seva funcionalitat i estètica, segueix tenint gran èxit.

Preu Spring: a partir de 39 euros

Preu Granota: a partir de 29 euros

www.somnaturals.com

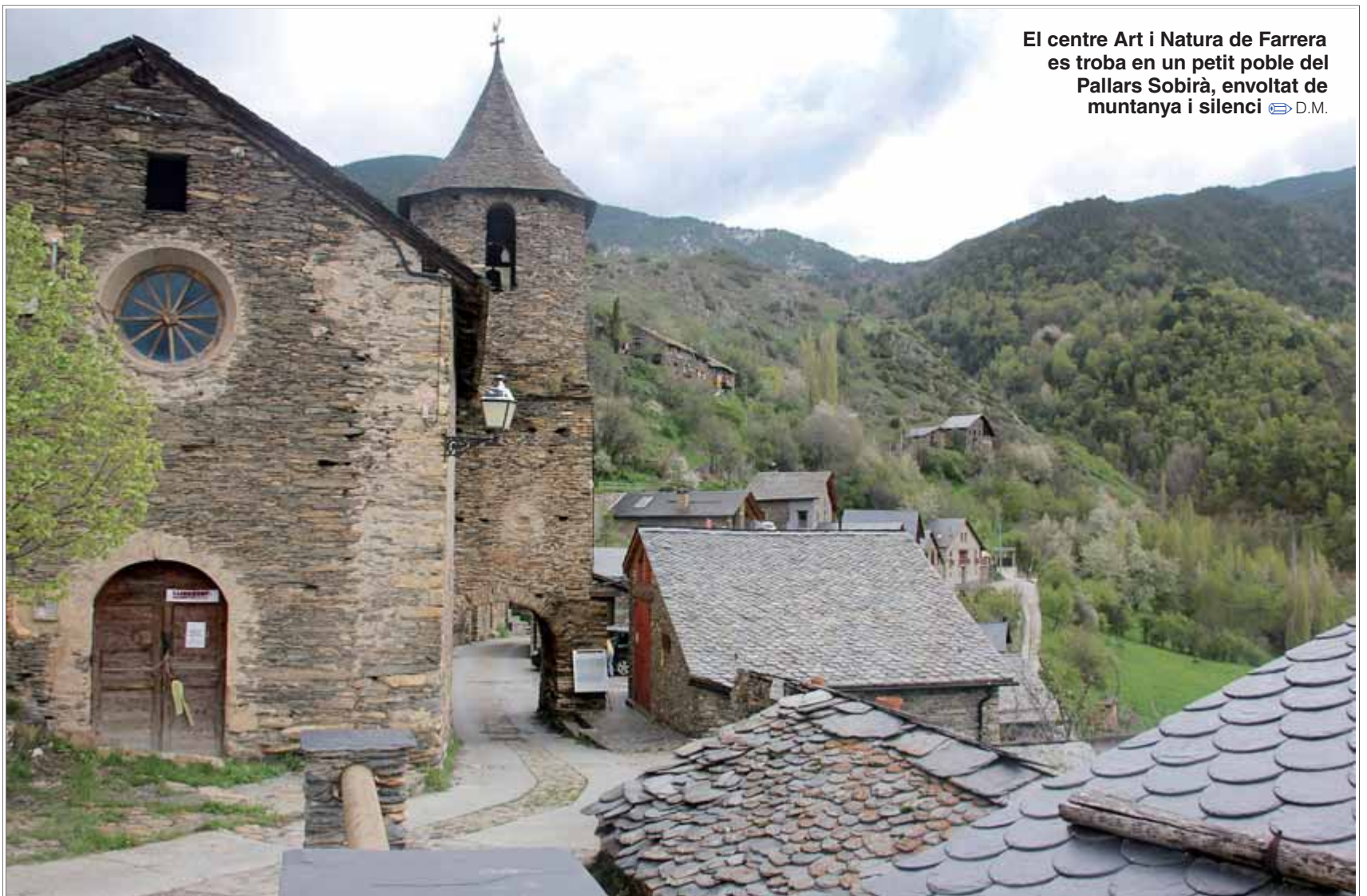
LA REPÚBLICA DE LES ARTS

El llibre recomanat per...

El recull de contes populars italians, d'Italo Calvino. Sobretot pel conte *L'ombra*, de Hans Christian Andersen, que m'ha influït molt en el meu treball artístic i que de vegades també plantejo als alumnes. És una metàfora, perquè l'ombra acaba esdevenint rei. Fa pensar molt.

Àlvar Calvet
Artista

El centre Art i Natura de Farrera es troba en un petit poble del Pallars Sobirà, envoltat de muntanya i silenci D.M.

EL REFUGI DELS CREADORS

L'espai també compta a l'hora de crear. A Catalunya existeixen una trentena de residències per a creadors, on poder trobar durant uns dies la tranquil·litat, la concentració i la inspiració necessàries

DAVID MARÍN
dmarin@lrp.cat

Ernest Hemingway llogava sovint l'habitació 511 de l'hotel Ambos Mundos de l'Havana. S'hi tancava durant mesos i des d'allà va escriure

Per qui toquen les campanes, entre altres novel·les. També va ser durant una tancada al xalet suís de Lord Byron, que Mary Shelley i John Polidori van escriure *Franksteien* i *El vampir*. Truman Capote s'escapava a la Costa Brava per escriure tranquil, allunyat de les festes i la disbauxa de Manhattan. Vivaldi impartia lliçons de música.

Un petit respir per a l'audiovisual

Una de les primeres decisions del nou govern català ha estat injectar 20,4 milions d'euros a TV3 per afrontar els pagaments de l'IVA imposats pel govern espanyol. El nou recompte de l'IVA havia posat en risc el model actual de Televisió de Catalunya com a motor del sector audiovisual català i principal ens de suport a la producció i a la coproducció de documentals i de ficció del país. De moment, aquesta injecció atura el problema, sense resoldre'l del tot, i s'uneix a la posada en funcionament de la nova televisió del País Valencià, À Punt. Són bones notícies, després de tanta sequera, per a una llengua amb tants problemes per entrar a les pantalles de les llars i les sales de cinema.

David Marín

ca a l'hotel Metropole de Venècia i va ser allà on va compondre *Les quatre estacions*. L'espai on té transcorre la creació no és un lloc qualsevol. Leonardo da Vinci hi va teoritzar i va concloure que l'espai és coautor de l'obra: el lloc des d'on s'escriu un llibre, s'elabora una teoria filosòfica o es compon una melodia influeix en el resultat creatiu.

TRENTA REFUGIS

No tothom té un amic com Lord Byron amb un xalet d'estil gòtic a Suïssa, ni es pot permetre la despesa de llogar durant uns quants mesos una suite de luxe en un hotel neocolonial del Carib. Però de solucions, sempre n'hi ha alguna. A Catalunya, existeixen una trentena de refugis per a creadors: residències pensades per passar-hi uns dies, unes setmanes o fins i tot uns mesos apartat de la vida quotidiana i concentrat en l'obra que s'està preparant.

Un dels pioners és el centre Art Natura, al Pallars Sobirà. Es troba al poble de Farrera: un petit nucli de 25 cases de pedra entre muntanyes i prats, creuat per pistes forestals que s'endinsen entre els boscos. Una d'aquestes pistes és coneguda pels veïns de la zona com el camí dels contrabandistes i condueix cap a alguna entrada clandestina d'Andorra. Gairebé totes estaven abandonades i entre finals dels anys setanta i inicis dels vuitanta s'hi va establir una petita comunitat de joves neorurals. Entre els visitants, l'escriptor irlandès Bernard Loughlin, que hi va tornar l'any 1989 i va explicar als habitants que havia muntat una residència d'escriptors i artistes al seu país. La idea els va agradar. Van decidir reconvertir un dels edificis buits en una residència, i el projecte es va engegar formalment el 1995.

Des de llavors, hi han passat centenars de creadors. Un d'ells el darrer premi Sant Jordi de novel·la, Joan Lluís Lluís, que hi va anar per treballar entre el silenci d'aquelles muntanyes en la novel·la *El navegant*, premi Crítica Serra d'Or de l'any 2017. "No ho faig gaire sovint, però vaig aprofitar aquella estada per avançar en la redacció dels darrers capítols de la novel·la." Feliu Formosa ha treballat

L'artista Joan Pallé, treballant en un projecte en un dels tallers del Centre d'Art i Natura de Farrera

© D.M.

en algunes traduccions i l'artista Eulàlia Valldosera també ha aprofitat les instal·lacions del Centre Art Natura de Farrera per treballar en les seves obres. La compositora britànica Nicola LeFanu també és una de les visitants regulars de Farrera.

El centre està inclòs dins d'una xarxa internacional de residències

bé als tallers o pels entorns del poble, i el moment comunitari és l'hora de sopar, en què es poden compartir idees i experiències. Els preus són més baixos que una residència rural turística, però per anar-hi cal enviar una sol·licitud on es detalli el projecte artístic o acadèmic en què es vol treballar i que el centre l'accepti. Una al-

L'escriptor irlandès Bernard Loughlin va visitar el poble de Farrera i els va donar la idea: llogar habitacions a artistes

d'artistes, i uns quaranta creadors que han treballat, dormit i compartit idees entre els seus murs provenen d'aquesta xarxa internacional. "A més de venir a treballar cadascú en la seva obra, la convivència, de vegades entre gent de diferents disciplines artístiques, és molt enriquidora i permet fins i tot el sorgiment de projectes de col·laboració interdisciplinària", explica Lluís Llobet, director del centre.

COMPARTIR EXPERIÈNCIES

El centre disposa de set places de residència. Hi ha biblioteca, habitacions de treball, tallers i el menjador. Durant el dia, cada artista treballa, o

tra opció és anar-hi becat per alguna institució. L'artista visual Joan Pallé hi ha passat aquesta primavera tres mesos, amb una beca del Centre d'Art Contemporani la Panera de Lleida, per tal de treballar en un projecte artístic vinculat al moviment *rave*. "Treballo amb materials que necessiten un cert espai i aquí tinc espai i tranquil·litat suficient", explica, alhora que aprofita per fer alguna trobada amb artistes pirinencs relacionats amb el projecte en què treballa.

La feina dels artistes residents té també un retorn per al territori: els artistes poden fer xerrades i conferències obertes al públic. Un cop

LA REPÚBLICA DE LES ARTS

EL REFUGI DELS CREADORS

l'any, el centre organitza una exposició amb material artístic a l'aire lliure entre els entorns naturals de Farrera, i publica regularment material de recerca científica i artística.

RECERCA AMB RETORN

Aquest tipus de residències s'han estès al llarg del país. Al Montsià, a l'Empordà, al Solsonès o a Menorca hi ha residències per a artistes, creadors i investigadors que necessiten un espai on treballar. A Olot, funciona des de fa dos anys el centre Faber, impulsat per les administracions locals. En aquest cas, s'ha especialitzat en professionals i investigadors. "Els oferim tranquil·litat per treballar, però el que ens interessa és la coordinació i la relació entre ells i la comarca", explica l'escriptor Francesc Serés, director del centre. Professors i investigadors hi van a fer recerca sobre feminisme, urbanisme, matemàtiques i altres disciplines, però amb un retorn per al territori en forma de xerrades, tallers, taules rodones i trobades amb professionals i investigadors de la zona. "Bàsicament, el que fem és relacionar gent, a través d'estades temàtiques i, a canvi, els residents col·laboren compartint els seus projectes i les seves experiències amb els altres residents i amb el territori."

La residència Faber d'Olot, creada fa dos anys, s'ha especialitzat a allotjar docents i investigadors

Un catedràtic de teologia de Cambridge que aprofita per conèixer i compartir experiències amb professors de la Universitat de Girona; professors de dansa que a més de preparar el seu espectacle han fet tallers de dansa per al públic general; un grup de recerca sobre energies renovables que contacta amb professionals de l'energia de la Garrotxa; urbanistes internacionals que aprofitem per donar el seu punt de vista en la reforma del centre històric d'Olot; investigadors en robòtica que durant l'estada han fet trobades en instituts... "Al cap de l'any hem fet venir unes cent persones", calcula Serés, que afegeix: "Al mateix temps que ells aporten coneixement i experiència al territori, també fem diplomàcia cultural: els investigadors marxen amb una determinada imatge de la societat catalana, de la nostra recerca, de la nostra cultura i de l'entorn natural que poden ajudar a difondre una visió del país que no tenien".

En total, a Catalunya hi ha prop

d'una trentena de residències per a creadors, artistes i investigadors que admeten pernoctació. La Xarxa d'Espais de Producció i Creació de Catalunya n'agrupa la majoria, distribuïdes al llarg del territori. Però qui s'estima més els entorns urbans, també en té per escollir. De fet, a Barcelona i la seva àrea metropolitana es concentren la major part del centenar d'espais de treball i *coworking* per a creadors. Un d'aquests espais és Hangar, al barri del Poblenou. Va sorgir de la lluita veïnal contra l'enderroc de les naus de Can Ricard, durant la primera dècada del 2000. Les naus de la fàbrica estaven aparentment sentenciades per la bombolla especulativa que estava transformant el Poblenou industrial, però la seva ocupació per part d'un grup d'artistes i les protestes veïnals davant l'amenaça de l'enderroc van aconseguir revertir la situació i mantenir-la com un pol de creació artística. Hangar s'ha especialitzat en les arts visuals, però hi tenen cabuda també les escèniques, les plàstiques i la música. A més d'espais de *coworking*, laboratoris i tallers, Hangar va muntar l'any 2011 una zona de residència amb pernoctació per tal que artistes i creadors hi puguin fer estades. Pot acollir un màxim de quatre artistes al mateix temps, que hi poden fer des de sojorns curts fins a estades tres mesos. La residència i l'espai de treball costen uns 525 euros al mes, i una comissió analitza el currículum i la viabilitat dels projectes dels artistes que ho sol·liciten.

ESCRITORS EN DIRECTE

De vegades, la necessitat de l'autor de buscar un espai de treball coincideix amb la de l'administració de posar en valor els seus espais. L'Ajuntament de Barcelona ha posat en marxa les beques Montserrat Roig, amb què concedeix un ajut a deu escriptors a canvi que durant dos mesos escriguin les seves obres en espais singulars de la ciutat. El Museu Picasso, el Castell de Montjuïc, la Sala Becket, el monestir de Pedralbes, la Fundació Joan Miró i la biblioteca de Nou Barris han estat aquesta primavera alguns dels espais de la primera tongada d'aquesta beca. L'escriptora Anna Ballbona, autora de *Joyce i les gallines* i guanyadora del premi Amadeu Oller, ha estat una de les participants. Cada matí dels darrers mesos els ha passat en la biblioteca de grec de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. "Ha estat una gran experiència, establir un horari de treball i en un espai com ha quedat ha estat molt productiu". L'entorn del barri Gòtic fins i tot li ha inspirat futurs projectes: "El fet de passar-hi cada dia ha fet que acabés trobant-me sovint amb la mateixa gent i les mateixes botigues

El pati de la residència pirinenca Art i Natura. A baix, la biblioteca del centre, i a la dreta un artista en un dels tallers d'Hangar, al Poblenou de Barcelona D.M. /

EL PUNT AVUI

antigues, que m'han començat a fer pensar en un altre projecte". "Això pràcticament ens ha passat a tots els que hem participat en aquest projecte", apunta. De moment, Ballbona ha estat preparant la seva segona novel·la des de l'Acadèmia de les Bones Lle-

tres, i un cop finalitzada la beca tornarà a la seva rutina de treball literari habitual. "Tinc el meu estudi a casa meva, però he de reconèixer que el fet d'haver de sortir cada dia de Cardedeu i anar cada dia fins al barri Gòtic predisposa a treballar d'una altra manera, ha estat una experiència molt profitosa".

La poeta Gemma Casamajó ha estat treballant gràcies a la beca Montserrat Roig en l'antic psiquiàtric de Nou Barris, ara biblioteca del districte. "M'ha servit per avançar molt, i com a font d'inspiració en el poemari en què estic treballant". Un poemari

que gira, precisament, entorn de la casa i l'espai, inspirant-se en diverses cases i edificis de la ciutat. "No podria haver trobat una millor activitat per al projecte en què estava treballant",

Un projecte diferent i amb retorn local

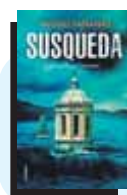
Francesc Serés (a la imatge) dirigeix Faber Residency, un projecte nascut des de l'Ajuntament d'Olot per tal de facilitar l'estada d'investigadors i professionals de la recerca a la capital de la Garrotxa. Tot i que hi ha hostes de la branca de les humanitats i la creació artística, aquesta residència s'ha especialitzat en la recerca i la investigació científica. La intenció, segons ha relatat el seu director, és aconseguir un retorn per al territori gràcies a l'intercanvi i l'aportació dels investigadors, molts d'ells internacionals, amb les empreses, els centres de formació i, en general, amb la societat civil.

conclou Casamajó.

La beca es repetirà a l'octubre. Mentrestant, escriptores i creadores i creadors continuaran buscant, aquest cop literalment, la *cambrà pròpia* de què parlava Virginia Woolf.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS LLETRES

ELS MÉS
VENUTS
Ficció

Susqueda
Miquel Fañanàs

Permagel
Eva Baltasar

La dona a la
finestra
A.J. Finn

L'ordre del dia
Eric Vuillard

La força d'un
destí
Martí Gironell

OPINIÓ Lletres

Girar l'esquena a l'altre

Després que el 2001 caiguessin les Torres Bessones de Nova York, als EUA va augmentar l'interès per l'islam. Els americans volien entendre què havia succeït, a través de quins processos mentals s'havien produït aquells atacs, i què podien fer per evitar-ne d'altres. D'ençà que el 2010 el Tribunal Constitucional va tombar l'Estatut, la tensió entre Catalunya i Espanya no ha fet més que augmentar, però aquest interès per entendre l'altre no s'ha produït. Més que aproximacions, hem rebut al·licionaments, advertències i càstigs. Fins i tot persones que tenen un coneixement precari de Catalunya es consideren més ben informades que els que hi vivim. També es dona el cas de persones que viuen a Catalunya que no senten cap interès per la llengua i la literatura catalanes. El creixement de Ciutadans es nodreix, en part, d'aquesta separació dràstica entre les dues cultures. Tendim a pensar que els escriptors en català llegeixen més els escriptors

Entre Catalunya i Espanya, l'interès per entendre l'altre no s'ha produït

Vicenç Pagès Jordà

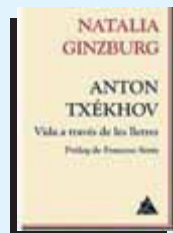
en castellà que a l'inrevés, però no conec cap estudi que ho certifiqui. També hi ha catalans que prescindeixen de l'enriquiment que els comportaria llegir literatura en castellà, com si les diferències polítiques poguessin justificar, o atiar, la ignorància. Però avui no volia parlar d'aquesta tendència, sinó de la contrària. Volia parlar d'un llibre que en són dos: *El fill del corrector*, d'Adrià Pujol Cruells, i *Arre, arre, corrector*, de Rubén Martín Giraldez. Hurtado & Ortega ha editat un experiment translingüístic reeixit d'aquests dos catalans nascuts en els anys setanta que escriuen, respectivament, en català i castellà. Martín ha traduït el llibre de Pujol, només que trencant la quarta paret del traductor: alterant, afegint i suprimint el que li ha semblat pertinent. A les notes a peu de pàgina, tots dos s'increpen, se citen, polemitzen i s'enfilen. Al costat del foc creuat entre autor i traductor, hi trobem notes dels editors, una nota del pare de l'autor i fins i tot una nota de la

consciència. El resultat és un text ludicoepistemològic, arborescent, (multi)personalísim, que comença parlant dels problemes de traducció i acaba parlant de les dificultats de viure. Un altre llibre que val la pena llegir és *En la confidència. Tratado de la verdad musitada*, d'Eloy Fernández Porta, un altre català nascut en els setanta. Cadascun dels seus llibres és una festa, independentment del tema. En aquesta ocasió la confidència (tan present al llibre de Pujol/Martín) és l'eix que li permet parlar de la mitologia egípcia, de les tendències del *Cosmopolitan*, d'Althusser i Le Carré, de *Grease* i *Blade runner*. En els seus llibres, Fernández Porta elimina les barres lingüístiques i cita obres de Biel Mesquida, Albert Roig i Pere Guixà. En els noranta, encara semblava que normalitzar el català implicava desnormalitzar el castellà. Ara que tots som com a mínim trilingües, el futur només es pot construir si aprenem a no girar l'esquena a l'altre.

@WhistPlayers - www.vicencpagesjorda.net

Crítica lletres

Txékhov en quatre paraules

Anton Txékhov
Natalia Ginzburg.
Traducció d'Elena Rodríguez
Àtic dels llibres

L'any 1973, l'Editorial Bruguera tenia una col·lecció anomenada "Para el hombre que tiene prisa", en què, sense enredar ningú, la publicitat de la contraportada deia, en el castellà imposat de l'èpo-

ca, que el lector podia trobar "en 25.000 paraules conceptes clars i precisos, nocions bàsiques i imprescindibles, temes amb un interès permanent i d'una actualitat màxima tractats per experts en cada matèria i sintetitzats en llibres amb el format i la concepció més adequats". Valien 10 pessetes i el format era tan petit que cabia a la butxaca de la camisa. Pocs anys després, l'editorial italiana Einaudi va començar a publicar una sèrie de llibres sota l'epígraf "*Vita attraverso le lettere*", en què un pròleg lleuger fet per algun especialista dona al lector les pinzellades imprescindibles de l'autor, la correspondència del qual cada un d'aquells volums posa a l'abast del públic. Un dels primers, del 1989, va ser el que una de les fundadores de l'editorial, Natalia Ginzburg (Levi de soltera), va fer per al volum que publicava les cartes d'Anton Txékhov, traduïdes per Gi-

Txékhov amb Lev Tolstoi a lalta, (1900) LRP

Xavier Coromina

gliola Venturi i Clara Coisson; es titulava *Anton Cechov. Vita attraverso le lettere* i té 323 pàgines. L'any 2006, l'editorial barcelonina El Acantilado va publicar sense la correspondència de l'escriptor rus una edició d'aquell *Antón Chéjov* que Natalia Ginzburg havia sintetitzat d'una manera una mica naïf a l'edició d'Einaudi i ara, reproduint a la contraportada les mateixes cites elogioses que la premsa madrilenya va fer d'aquella edició escapçada, se'ns en presenta una en català en què les lletres anunciades enreden la correspondència italiana. I si busquen en el pròleg d'aquell pròleg cap explicació de la simbiosi editorial espanyola o cap explicació de la desaparició de les cartes, hi trobaran com a compensació un fragment de les memòries de Francesc Serés que, si no ve a tomb, li fa molta propaganda.

ELS MÉS VENUTS
No ficció

Dies que duraran anys
Jordi Borràs

Operació urnes
Laia Vicens i Xavi Tedó

Estima'm quan menys ho mereixi...
Jaume Funes

Un estiu
Francesc Parcerisas

Nou homenatge a Catalunya
Vicent Partal

LLETRES EN BATALLA

Joan-Lluís Lluís
@joanlluisslluis

Què deia, aquell poema?

Llegir poesia hauria de ser el nostre pa de cada dia. I també saber recitar alguns versos, els més commovedors, els més originals, els més èpics, els més el que sigui. Però la memòria pot ser traïdora. Sabríeu completar aquestes parelles de versos que comencen poemes molt coneguts?

1. Sol i de dol, de J. V. Foix:
“Sol i de dol, amb vetusta gonella, / em veig sovint...”
A. ...“per fosques solituds”
B. ...“embolcallat d'estels”
C. ...“en camins sense fi”
D. ...“llefres de malvasia”

2. La vaca cega de Joan Maragall:
“Topant de cap en una i altra soca, / avançant d'esma...”
A. ...“per la verda plana”
B. ...“pel camí de l'aigua”
C. ...“amb el cap torçat”
D. ...“amb pas tremolós”

3. Veles e vents, d'Ausiàs March:
“Veles e vents han mos desigs complir / faent camins...”
A. ...“de pobra voluntat”
B. ...“sota grec i mestral”
C. ...“sense trobar repòs”
D. ...“dubtosos per la mar”
4. Divisa, de Maria Mercè Marçal:
“A l'atzar agraeixo tres dons: haver nascut dona, / de classe baixa...”
A. ...“i pàtria dividida”
B. ...“i nació oprimida”
C. ...“i terra mal ferida”
D. ...“i ciutat adormida”

5. Canigó, de Jacint Verdaguer:
“Amb son germà, lo comte de Cerdanya, / com l'àliga...”
A. ...“que vola i s'afanya”
B. ...“que sotja la muntanya”
C. ...“vinguda d'Alemanya”
D. ...“que a l'àliga acompanya”

6. Visca l'amor, de Joan Salvat-Papasseit:
“Visca l'amor, que m'ha donat l'amiga / fresca i polida...”
A. ...“com un maig content”
B. ...“com un sol clement”
C. ...“com un raig d'argent”
D. ...“com un bes del vent”

7. Els amants, de Vicent Andrés Estellés:
“No hi havia a València dos amants com nosaltres. / Feroçment ens amàvem...”
A. ...“al nostre cau de sol”
B. ...“a plena llum del llit”
C. ...“del matí a la nit”
D. ...“a l'empar dels llençols”

Solucions: 1.A, 2.B, 3.D, 4.B, 5.D, 6.A, 7.C

LA REPÚBLICA DE LES ARTS EQUIPAMENTS

La Mancomunitat de Catalunya va inaugurar ara fa cent anys la primera biblioteca popular, a Valls. Era la gènesi de tota una xarxa de biblioteques públiques que encara perviu avui dia. S'han adaptat als temps moderns, però conserven l'esquelet d'aquelles que van permetre, per primer cop, l'accés lliure a la lectura. Les bibliotecàries en van ser la clau

Biblioteques amb segell femení

CARINA FILELLA
cfilella@lrp.cat

La història de les biblioteques públiques és una història de dones. Quan la Mancomunitat de Catalunya va crear la Xarxa de Biblioteques, ara tot just fa cent anys, van ser les dones les que en van prendre les regnes i hi van estampar la seva manera de fer. Els dietaris que van escriure de manera gairebé ininterrompuda esdevenen un bon relat no només del funcionament i de l'activitat dels centres, sinó de l'evolució i dels canvis polítics i socials del país. És una minúscula part de la història escrita per dones; per bibliotecàries.

La primera biblioteca popular de la Mancomunitat del president Enric Prat de la Riba va ser la de Valls. La va inaugurar per Sant Joan del 1918 el seu successor, Josep Puig i Cadafalch.

Per això la ciutat de Valls ha organitzat ara tot un programa de celebració del centenari, que tindrà el seu colofó la vigília de Sant Joan, el 23 de juny, amb un acte institucional. Olot, Sallent, les Borges Blanques i Canet van ser els següents municipis que en van tenir. I passats cent anys, Catalunya disposa d'una xarxa de biblioteques públiques, hereva directa d'aquelles. S'han escampat i multiplicat per tot arreu i s'han adaptat als nous temps, però mantenen l'esquelet d'aquelles que, fa cent anys, van permetre "l'accés lliure de tothom a la lectura", a través del préstec gratuït de llibres, segons Jep Martí, director de l'Arxiu Municipal de Valls i un dels autors del llibre que acaba d'editar l'Institut d'Estudis Vallencs (IEV), que repassa la història d'aquell primer "temple de la cultura", segons el va definir l'arquitecte Cèsar Martinell (1888-1973).

El sistema bibliotecari que va adoptar la Mancomunitat va ser bàsi-

L'edifici de la Biblioteca Popular de Vallès és l'únic que es conserva avui dia ➔ LA REPÚBLICA

cament el model americà. És un model d'espais i de prestatgeries obertes, amb tots els llibres a l'abast dels lectors i la classificació seguint el sistema decimal, el mateix que s'utilitza actualment: "Les biblioteques que existien anteriorment tenien un sistema que no tenia res a veure, era alfabètic o de fitxes, i resultava molt complicat trobar els llibres; a més, els llibres s'havien de demanar sempre al bibliotecari. En canvi, les biblioteques populars ho havien de tenir tot a l'abast, en espais agradables, lluminosos, on la gent se sentís còmoda", explica Jep Martí.

La xarxa actual de biblioteques públiques és el resultat de l'evolució de les creades fa cent anys. "És una mateixa xarxa que ha anat creixent. Les biblioteques actuals donen uns serveis en consonància amb els temps actuals. No es limiten a servir llibres, sinó que hi ha tota la part bibliogràfica, la informàtica... Ara hi és tot, a la biblioteca, i si no és allà, l'usuari ho trobarà en xarxa. El gran salt es haver-se adaptat als temps actuals", assenyala l'autor del llibre sobre la primera biblioteca popular.

Actualment, el Sistema de Lectura Pública de Catalunya disposa de 403 biblioteques i 12 bibliobusos que reben 24,6 milions de visites, segons dades de finals de l'any 2016. Hi tre-

ballen uns 2.200 professionals. I 437 municipis (el 94,3% de la població total) tenen almenys una biblioteca o servei de bibliobús, amb més de 3,7 milions d'usuaris inscrits.

Aquestes xifres es distancien molt de la realitat social de fa cent anys, quan van néixer les primeres: "A les cases no hi havia llibres; només algun d'escolar i res més. Quan es van obrir les primeres biblioteques, el 40% de la població de la demarcació de Tarragona era analfabeta. La seva obertura facilitava que tothom tingués accés a la lectura, tant de lleure com a la literatura tècnica i científica. Va ser

"Els dietaris de les bibliotecàries són cabdals i van més enllà de la narració del dia a dia d'una biblioteca"

un salt qualitatiu enorme, de difícil quantificació en resultats. Va suposar un abans i un després en l'accés a la cultura", destaca Jep Martí. I potser per això alguns sectors s'hi van posicionar en contra: "A Vallès, el carlisme es va oposar a l'obertura de la biblioteca pel que significava que la gent pogués accedir a determinades lectures contràries a la moral que ells practicaven", recorda Martí, conscient que "els servis públics, vulguem o no, gairebé sempre estan en consonància amb el poder polític de l'època". Però la resta de forces polítiques van superar diferències i van signar un acord per tirar-la endavant. Actualment, és l'única que conserva íntegrament l'edifici. "La de les Borges Blanques va estar afectada per un bombardeig durant la Guerra Civil, i moltes d'altres s'han transformat fins al punt que el que queda ja no té res a veure amb l'edifici original", segons Martí.

Llibre a deu mans

▶ Jep Martí és coautor, juntament amb Laura Canalias, Lluís Cuspinera, Jordi París i Núria Ventura, del llibre sobre la Biblioteca Popular que acaba d'editar l'Institut d'Estudis Vallencs per commemorar el centenari. L'obra és un recorregut històric per la primera etapa d'implantació de la biblioteca, amb la crònica inaugural feta per l'historiador Indaleci Castells (1864-1930), i un estudi de l'edifici i del seu arquitecte, Lluís Planas; també inclou un recull de les anotacions de les directores en els dietaris i que permeten conèixer la vida quotidiana de la institució i de la ciutat al llarg de tot el segle XX.

LES DONES

En tot aquest part bibliotecari les dones van ser clau. Per tirar endavant el seu projecte, la Mancomunitat va crear una escola de bibliotecàries. La primera promoció va acabar la formació just l'any 1918: "Estava tot perfectament sincronitzat i lligat perquè el 1918 es possessin en marxa les biblioteques populars, amb personal adequat i format perfectament", assenyala Martí, que destaca que "l'escola es va crear amb la intenció que només fos personal femení, per donar una nova professió a les dones en aquell moment". La trampa era que els sous de les dones eren més baixos que els dels homes? Per Martí "no del tot": "Perquè no hi havia sous d'ho-

LA REPÚBLICA DE LES ARTS EQUIPAMENTS

Acte d'inauguració de la Biblioteca Popular de Valls, al passeig dels Caputxins, el 23 de juny del 1918. Al mig, interior del centre. La dona és Mercè Enric Otero (1880-1951), una de les primeres bibliotecàries PERE

CATALÀ PIC / ARXIU MUNICIPAL DE VALLS

mes bibliotecaris; no hi havia una equivalència perquè les biblioteques que hi havia fins a aquell moment, als centres polítics i d'associacions, les portaven voluntàriament els membres de les juntes. En aquest cas, el sou de les dones no va influir de manera determinant. A més, la majoria de les dones que hi van accedir en aquestes primeres tongades eren de classe més aviat mitjana alta: eren dones de classe acomodada, que es podien permetre dedicar-se a aquest tipus de professió. Normalment, havien de passar moltes hores fora de casa i no totes ho van suportar.

Per exemple, la primera bibliotecària a Valls va durar un any i escaig.”

El cas és que per a les bibliotecàries de l'època “l'autoritat del director era inqüestionable”: “Havien estat educades per sotmetre's al pare, al marit i ara al director, tot i que algunes van engegar bones iniciatives per canviar les coses”, recorda Assumpció Estivill, bibliotecària, exdegana de la Facultat de Biblioteconomia de la Universitat de Barcelona i experta en l'estudi de la història de la professió i de les biblioteques públiques catalanes.

DIETARIS

La bibliotecària encarregada del centre havia d'anotar en un llibre dietari l'activitat administrativa i els fets quotidians que s'hi produïen. Uns documents “d'importància cabdal” per conèixer “multitud de detalls que van molt més enllà de la narració del dia a dia d'una biblioteca”, segons Jep Martí, que en el llibre que ha publicat l'IEV transcriu dietaris originals de la Biblioteca Popular de Valls, escrits entre els anys 1920 i 1988. Estava reglat el que hi havien d'anotar: l'entra-

da i la sortida de correspondència, les novetats que es produïen a l'entorn del que després es van anomenar biblioteques filials; les deficiències o les mancances de l'edifici i tot allò que afectava el servei directe de la biblioteca. “Però, a poc a poc, cada bibliotecària hi va anar anotant altres coses que no tenien res a veure amb la biblioteca”, diu Martí.

“La sala de lectura es veu desanimada, cada dia anem perdent lectors que marxen per incorporar-se a les files”, relata en el dietari el dia 15 d'abril del 1938, en plena Guerra Civil, la bibliotecària de Valls. Al llarg

dels anys, hi ha escrites moltes altres vivències, algunes que expliquen fets rellevants del país i d'altres del dia a dia del centre. S'han transcrit respectant l'original i en la

llengua en què van ser escrites (en català, els dietaris de la Mancomunitat, els de la Segona República i a partir del 1976, i en castellà els de les dictadures de Primo de Rivera i de Franco i els dels primers anys del postfranquisme). Hi podem llegir moltes anècdotes, com la que explicava la directora de la biblioteca el 23 de març del 1921: “Hem rebut dels reclusos a la presó de Valls una comunicació demanant algunes obres [...] Faig una visita a la presó a fi de saber si l'encarregat vol respondre dels

llibres que la biblioteca deixi als presos. L'encarregat s'hi nega dient que qui demana aquestes obres són individus de mala fe i aconsella no deixar-los.”

LA REPÚBLICA DE LES ARTS ARTS ESCÈNIQUES

Actuació del grup de Taiwan Cloud Gate Dance Theatre, que oferirà dansa asiàtica a ritme occidental ➔ GREC 2018

Àsia. El diàleg entre Orient i Occident és el fil conductor d'un festival que es presenta aquest any amb una oferta de 83 espectacles (l'estiu passat en van ser més de 100). Entre les propostes, la dansa del Cloud Gate Dance Theatre, de Taiwan, que torna al festival, aquest cop amb un paper central en el viatge cap al diàleg artístic entre cultures que guiarà el festival. La companyia asiàtica presentarà un espectacle que girarà al voltant de la música de John Cage. A més, la coreògrafa coreana Eun-Me Ahn, coneguda com *la Pina Bausch de Seül*, oferirà el muntatge *Dancing grandmothers*, en què ballen àvies coreanes; i Akram Khan presentarà *Xenos*, un espectacle que gira al voltant de la història d'un soldat colonial indi a les trinxeres de la Primera Guerra Mundial.

Art de la guerra, el famós text de Sun Tzu els ensenyaments del qual s'apliquen avui a qualsevol situació de la vida, apareixerà convertit en un espectacle escènic sota la direcció de Shu-wing i amb la col·laboració de Teatro de los Sentidos. El festival s'inaugurarà oficialment el 2 de juliol amb un muntatge de La Perla 29 i Oriol Broggi i finalitzarà el 31 de juliol amb *Filoctetes*, d'Antonio Simón.

El Grec mira cap a Àsia

El festival deixa el Mediterrani i dedicarà el mes de juliol al diàleg artístic entre Orient i Occident

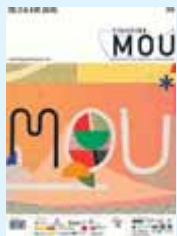

DAVID MARÍN
dmarin@lrp.cat

El festival Grec de Barcelona ja treu el cap. Aquest 17 de juny en tindrem un tastet gràcies a una col·laboració inèdita amb el Sonar, que compleix 25 anys i ho celebra amb un concert de Ryuichi Sakamoto i Alva Noto. Serà el preludi asiàtic del que vindrà. Després d'aturar-se en el Mediterrani en l'edició de l'any passat, el Grec del 2018 (de l'1 al 31 de juliol) ha llançat la mirada ben lluny, cap a

Paisatges escènics

Festival Figueres es Mou

FIGUERES ES MOU

Població: Figueres
Dates: del 2 al 8 de juliol

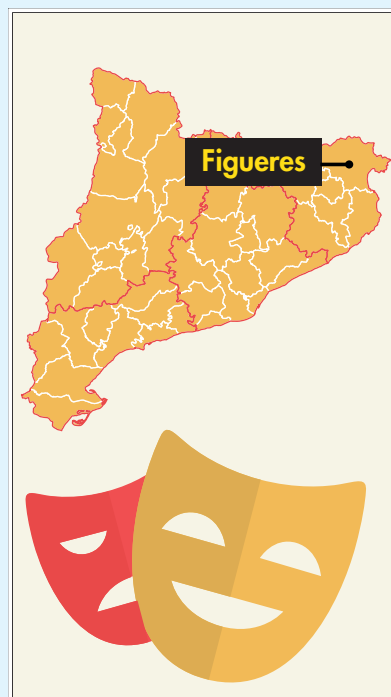
Godot, avui, tampoc vindrà, però podeu anar a Figueres (45.961 habitants), capital de l'Alt Empordà. Del 2 al 8 de juliol s'hi celebrarà Figueres es Mou, la cinquena edició del festival de dansa i movi-

ment Agitart, que ha situat la ciutat en el mapa dels esdeveniments singulars del país. El festival programarà una trentena d'espectacles i activitats que tenen el moviment, la coreografia, el circ i el ball com a disciplines artístiques.

Hi trobarem companyies reconegudes i premiades com Moveo, amb la peça *Conseqüències*; les noies de Maduixa, amb *Mulier*; Quim Bigas, amb *La Llista*; la nova peça de Les Impuxibles, *Painball*; la companyia figuerenca Com un Llum; l'*Envà d'Amer* i Àfrica, i el *Mira't* de Circ Pànic, entre d'altres.

Però Figueres es Mou és també una porta a la descoberta, una picada d'ullet a les tendències i tècniques amb aportacions internacionals com la presència d'Atama To Kuchi amb la peça *Inverted tree*, en què el japonès Hisashi Watanabe troba la relació exacta entre el cos com a forma

Margarida Troguet

orgànica i les formes geomètriques del circ a través de les boles.

Tant se val gaga, sardanes o swing, si Figueres es mou és perquè més de setanta artistes ocuparan la ciutat per fer-la ballar. Figueres és dansa i moviment, tramuntana, cebes i brunyols... i ho ha estat sempre: cal preguntar-se com és que a l'antic carrer Sant Guillem, actual carrer Monturiol, hi van néixer tres grans homenots com Narcís Monturiol, Carles Fages de Climent (recordeu que el 2018 és l'Any Fages de Climent) i Salvador Dalí. Tots tres allà. Quina és la força tel·lúrica que fa que un carrer de 200 metres sigui el centre del món?

Una figuerenca m'ha assegurat que ells, Monturiol, Fages i Dalí, menjaven "flaones de Figueres" uns pastissos en forma de lluna farcits de crema. Vet aquí, doncs,

LA REPÚBLICA DE LES ARTS PANTALLA

Frankenstein, zombis i cinema

IRENE SOLANICH
irene@solanich.cat

Si bé el cinema fantàstic i de terror fa temps que té una tradició de fons al nostre territori, ara sembla que aquest pes es va subratllant amb l'aparició i la reafirmació de propostes com aquesta de Sant Cugat. Des del dijous dia 14 i fins al diumenge 17, es podrà gaudir de setze pel·lícules i setze curtmetratges, així com de propostes alternatives vinculades amb la literatura i, fins i tot, com a novetat d'enguany, amb l'esport.

L'esdeveniment va arrencar dijous dia 14 amb l'estrena al país del film *Sant Martí*, que ens proposa un *slasher* al cor de Catalunya. I divendres 15, es va poder viure una nova proposta del festival. Fins a aquesta edició, la nit del divendres estava caracteritzada per una *zombiewalk*, una passarel·la de morts vivents. Aquest any, però, el festival ha volgut renovar aquesta proposta amb una *zom-*

El festival de Sant Cugat recorda els 200 anys del Frankenstein de Mary Shelley

bie adventure, una prova d'obstacles en què s'ha de sobreviure a una infecció de morts vivents.

Més enllà del cinema i del terror, el certamen ha volgut retre dos homenatges: un en forma d'art i un en forma de conferència. Enguany, se celebra el trentè aniversari de la mítica figura del Totoro, un esperit en forma de gat que habita un arbre i que és fruit de l'imaginari de Hayao Miyazaki, un dels dos fundadors del famós Studio Ghibli. El festival ha preparat una exposició d'obres originals de trenta il·lustradors en què es representa de diverses maneres el personatge de la pel·lícula i de l'univers Ghibli. Tot i així, enguany el certamen també ha tingut un record pels 200 anys que compleix la més que fa-

El mite de Frankenstein compleix 200 anys en un bon estat de forma

Sant Cugat celebra aquest cap de setmana la quarta edició del seu Festival Internacional de Cinema Fantàstic i de Terror

mosa obra de Mary Shelley, *Frankenstein o el modern Prometeu*. Avui dissabte s'ofereix una conferència per veure com el temps ha tractat aquesta obra i com el cinema ha anat adaptant la figura del *mad doctor* que va propiciar l'obra de Shelley.

A més de cinema, literatura, esport i art, el festival també inclou arts escèniques. El dissabte 16 al vespre es podran veure dues obres de micro-teatre, una forma de consumició de teatre breu que sembla que està adquirint un alt nivell de popularitat. Totes dues estan escrites per autors catalans, que també les dirigeixen, i tal com és d'esperar giraran al voltant del gènere fantàstic i el negre.

Joan Ramon Armadàs i Marc Carreté, directores del festival, han fet una aposta per un programa molt variat i pensat per a totes les edats i públics, que, de ben segur, farà que ens puguem apropar un xic més al gènere fantàstic i de terror.

Un tast del programa

DISSABTE 16

▶ **'Chimera'**
Maurice Haeeems
18 h

▶ **'Saving Sally'**
Tommy Krappwels
20.15 h

▶ **'Mom and dad'**
Bryan Taylor
22.15 h

▶ **'Revenge'**
Coraille Fargeat
00.14 h

DIUMENGE 17

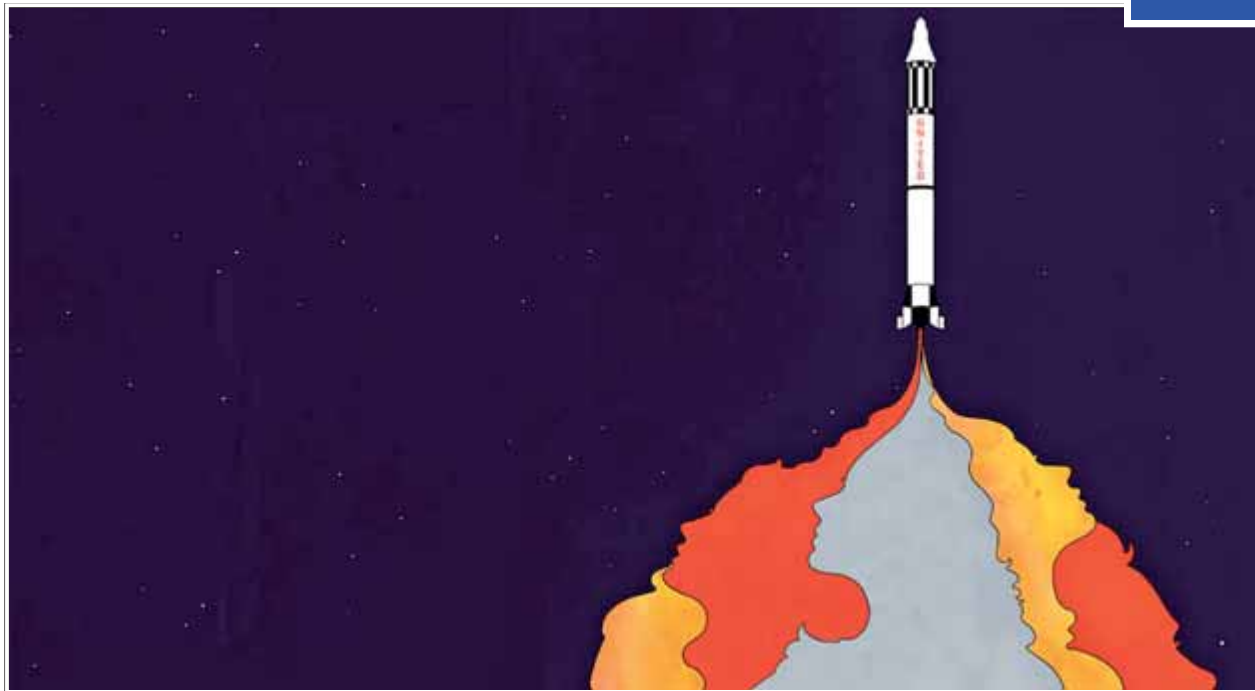
▶ **'Time Thieves'**
Cosima Dannoritzer
16 h

▶ **Marató de curts catalans**
Diversos autors
20.30 h

DOCUMENTAL

MERCURY 13

Documental de Netflix sobre les primeres dones candidates a anar a l'espai i descartes per la NASA.

Les dones que no van poder ser **astronautes**

'Mercury 13' recupera de l'oblit la història d'un grup de dones que en els anys seixanta es van preparar per anar a l'espai i que van ser descartades pels prejudicis masclistes

IRENE CASELLAS
icasellas@lrp.cat

“Quina necessitat hi ha de voler enviar una dona a l'espai?”, pregunta un periodista a la pilot nord-americana Geraldine, Jerry, Cobb en un programa de televisió del 1963. “La mateixa necessitat que enviar-hi un home. Si hem d'enviar un ésser humà a l'espai, que sigui el més qualificat”, respon Cobb amb contundència. Llavors tenia 32 anys i es mostrava profundament decebuda pel fet que els soviètics haguessin aconseguit posar en òrbita Valentina Tereixkova i, en canvi, la NASA no mostrés cap mena d'interès a fer el

mateix. Cobb, amb dotze dones més, va formar part d'un estudi desenvolupat amb finançament privat que volia determinar si les dones podien passar les mateixes proves físiques i psicològiques que els astronautes que formaven part del programa *Mercury* de la NASA, el primer projecte espacial tripulat dels Estats Units, desenvolupat entre el 1961 i el 1963.

Les tretze dones van ser seleccionades entre 700 pilots qualificades, amb més de 1.000 hores de vol d'experiència. Cobb va liderar aquesta tria, amb l'ajuda d'un científic, William Randolph Lovelace, que havia estat una peça clau en el reclutament dels homes del programa *Mercury*. Lovelace va sotmetre les dones a les mateixes

Algunes de les dones que van participar en el programa, el 1965.

proves que als homes. Algunes eren extremadament dures, requerien molt d'esforç físic i posar a prova el propi cos. Per exemple, se'ls provocava vertigen disparant aigua glaçada a les orelles per calcular quan de temps necessitaven per recuperar-se, es mantenien en un complet aïllament sensorial durant hores i es mesurava la resistència d'alguns dels seus nervis i músculs amb electroxocs. També van ser sotmeses a proves psíquiques, i no només van igualar els homes, sinó que en alguns casos els van superar. Però tot i això, el projecte no va anar més enllà, ja que la NASA no es va voler involucrar en l'entrenament que hauria estat necessari per enviar-les a l'espai. En canvi, els esforços es van concentrar en

els set astronautes del programa *Mercury*, que segons una de les candidates semblaven tallats pel mateix patró: tots ells blancs i guapos, ben educats, somrients... Ells van acaparar les portades de les revistes mentre que les dones candidates a astronauta es mantenien en secret i finalment eren descartades pels prejudicis masclistes de les esferes de poder nord-americanes. Ara Netflix ha recuperat amb el documental *Mercury 13* la seva història, inclosa la lluita política que algunes d'elles van impulsar per complir el seu somni d'arribar a l'espai. Un somni que no van aconseguir i que va quedar posposat fins al 1983, data del primer enlairament de l'astronauta Sally Ride.

www.netflix.com/es/title/80174436

LA REPÚBLICA DE LES ARTS PANTALLA

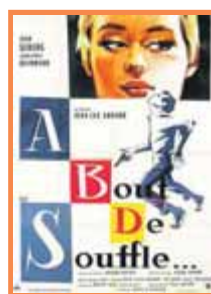
EL CINE DE LA MEVA VIDA

Jean-Paul Belmondo i Jean Seberg, protagonistes del film

'À bout de souffle'

En Manuel Foraster em va ensenyar a estimar *À bout de souffle* molts anys després d'haver-la vist amb indiferència. De Jean-Luc Godard preferia altres pel·lícules. "Amb indiferència? No et va agradar?" Aquell dia em va semblar que el perdia d'amic. Potser l'havia vista massa jove. No ho sé. Potser va ser la música. El jazz no s'adapta al cine. El cine va, o anava, a vint-i-quatre imatges per segon, i el jazz o va més ràpid o va més lent. La gent no camina pel carrer a ritme de jazz, i a *À bout de souffle*, ell i ella caminen molt pel carrer. Els cotxes tampoc no circulen a compàs de jazz, i Jean Paul Belmondo va molt amb cotxe, ja des del principi, quan en roba un fent-li el pont. Després mata un home amb una pistola. Per què el mata? De jove, i ara em sembla que també, jo era un producte de l'existencialisme: m'agradaven els personatges torturats, de cap caigut sobre el pit i mirada de través, de molta activitat interior, observadors i autors de l'absurditat de la vida... Montgomery Clift, Marlon Brando i Paul Newman, tots sortits de l'Actor's Studio, fàbrica d'existencials, interpretaven aquest paper als Estats Units. Richard Burton, Tom Currenay i Peter O'Toole, a Anglaterra. Jean Paul Belmondo i Alain Delon, a França. Els actors de Bergman i el mateix Bergman, a Suècia... Potser Bergman era una altra cosa. M'ho hauré de rumiar. Vaig tornar a veure *À bout de souffle* per insistèn-

À BOUT DE SOUFFLE

Direcció: Jean-Luc Godard

País: França

Any: 1960

Guió: Jean-Luc Godard

Productor: Georges de Beauregard

cia de Manuel Foraster. Reunia totes les condicions perquè m'agradés. M'havien passat per alt quan es va estrenar. En Foraster estava enamorat de la Jean Seberg des que havia vist la pel·lícula per primer cop. En tenia un pòster a casa. Un dia em va conduir a un local que era mig bar i mig llibreria del carrer Joaquín Costa del Raval de Barcelona. Era propietat del fill que Jean Seberg havia tingut amb el novel·lista francès Romain Gary, tots dos morts per suïcidi. Me'l volia presentar. Volia que m'expliqués coses de la mare i de la seva pròpia vida: com va arribar a Barcelona, com aquí va redimir una prostituta lituana o ucraïnesa i s'hi va casar després d'episodis greus de alcoholisme i drogues. El cambrer ens va dir que no ens assegurava que aquell dia es presentés. No ho va fer. He sentit dir que al final se'n va anar de Barcelona. Potser cap a París, on Belmondo troba la Seberg venent diaris pels Camps Elisis... La Seberg semblava francesa, i era americana. Semblava que només havia de ser protagonista de pel·lícules transcendents i en va fer de tots els gèneres. D'aquestes, no recordo que en Foraster me'n parlés. O me'n parlava? No li ho puc preguntar. Se m'ha mort. Belmondo i Delon: tot indicava que el primer havia de ser el seriós i l'altre, el frívol. Delon ho ha fet gairebé tot bé i Belmondo no n'ha encertat cap. Al final, *al final de l'escapada*, com la van titular aquí, el maten.

@manuelcuyas

PROPOSTES

IRENE CASELLAS icasellas@lrp.cat

'Fauda', la sèrie sobre el conflicte israelianopalestí

Considerada una de les sèries revelació del 2017, *Fauda* (que en àrab significa 'caos') és una producció israeliana del 2015 que mostra amb tota la seva cruesa el conflicte israeliano-palestí. Amb bones crítiques i la coincidència a considerar-la força objectiva, des del 2017 es pot veure a Netflix i ara també està disponible, amb subtítols en català, al portal www.seriesencatala.tv. Té dues temporades i ja se n'ha anunciat la tercera per a l'any vinent.

La dutxa de Hitchcock

Alfred Hitchcock va aconseguir amb l'escena de la dutxa de *Psicosis* un dels cops d'efecte més brutals de la història del cinema. Ara arriba a la gran pantalla el documental d'Alexandre O. Philippe *78/52: La escena que canvià el cine*, en què s'analitzen amb detall les 52 edicions d'aquella seqüència agònica que el mestre del suspens va enregistrar amb 78 càmeres. Un documental que inclou una nova mirada a aquest clàssic de braçat de diversos cineastes i artistes.

MANUEL CUYÀS

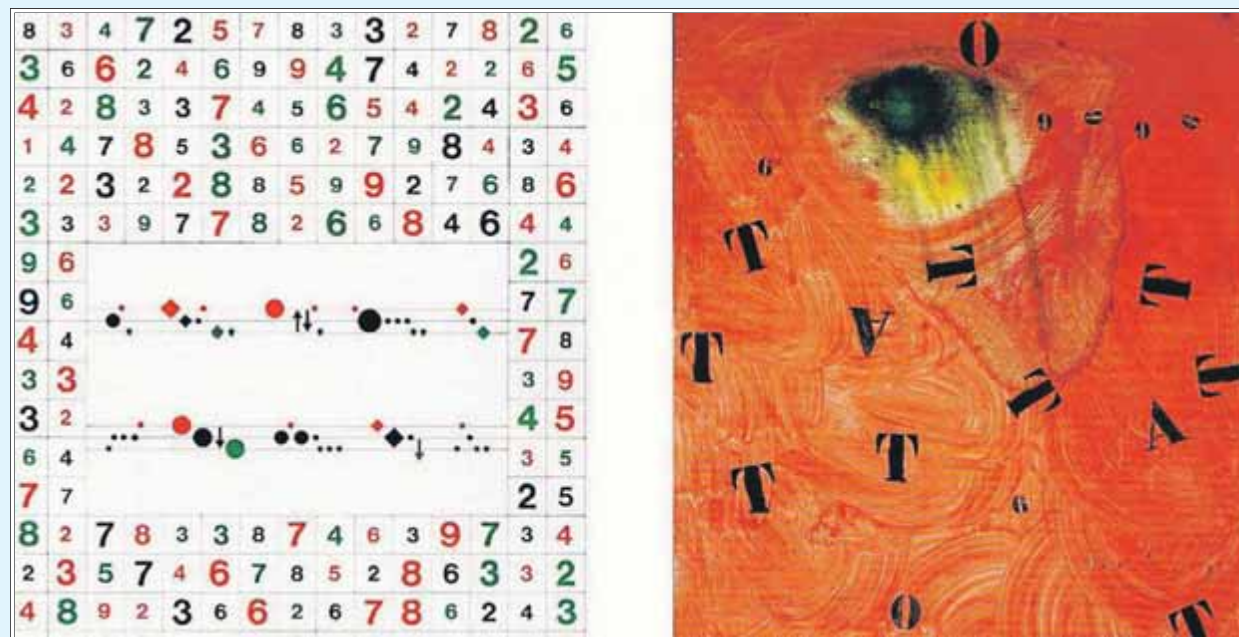
Art & Co

PILAR PARCERISAS

L'estela de Miró en Mestres Quadreny

La història de l'art català en la postguerra dels anys quaranta del segle XX va tenir un moment d'inflexió en què les conquestes de l'avantguarda d'abans de la contesa bèl·lica s'haurien pogut enfonsar per sempre més en les aigües de la pintura de l'estraperlo i del gust estètic més abjecte del franquisme.

El poeta J.V. Foix i el pintor Joan Miró van ser clau per alçar amb força el puny enlaire contra la decadència estètica imposada. Una altra figura clau va ser també Joan Prats, el mecenes amic de Miró a qui Josep M. Mestres Quadreny va conèixer mitjançant el poeta Joan Brossa. I ja tenim els tres Joans, una triada que va acabar superposant dues generacions d'artistes que buscaven una unitat d'actitud estètica d'avantguarda entre diverses disciplines, un camp en què van créixer el pintor Antoni Tàpies, el poeta Joan Brossa, el compositor Mestres Quadreny, l'escultor

Tocatina, de 1975, de Mestres Quadreny i *Lettres et chiffres attirés pour une étincelle* I 5/6, del 1968 ➔ LRP

Moisès Villèlia, el cineasta Pere Portabella i el músic Carles Santos. Tots ells van trobar en el Club 49 de Prats el mecenatge i el marc adequat per fer créixer aquest esperit de transformació poètica del món, aplegat en el llibre *Cop de poma* (1962).

Ara, Marta Cureses, amb el llibre *Joan Miró - Mestres Quadreny. Suite miroir*, d'Arola Editors, il·lumina l'obertura entre disciplines i l'experimentació que Joan Miró provoca en Mestres amb els seus dibuixos d'in-

oblidables ballarines espanyoles i altres pintures. Com ell mateix confessa: "Tinc molt clar que sense Miró la meua música no hauria estat la mateixa." Si bé la primera composició de Mestres és per a ballet, *Ofrena de locasta* (1952), cal assenyalar la seva evolució amb *Divertiment a La Ricarda* (1962) o amb la *Suite bufa* (1966), representada també en aquesta casa de la família Gomis-Bertrand, en què Mestres introdueix a la ballarina clàssica de tutú, ele-

ments transgressors, com ara bigotis, calvície, sabates de pallaso, trets que es poden relacionar amb els dibuixos de ballarines de Miró. La recerca musical de Mestres Quadreny a París, amb Pierre Schaeffer primer i més endavant amb la creació de Phonos, sempre seguirà les petges de Joan Miró. Aquesta era una pàgina fins ara no escrita de la nostra avantguarda i d'aquest mirall Miró-Mestres Quadreny.

RECOMANACIONS

Amb la mar al davant

Sala: Fundació Forvm per a la Fotografia **Adreça:** carrer d'en Granada, 11. Tarragona **Horaris:** de dimarts a divendres, d'11 a 13 h i de 18 a 20 h. Dissabtes i diumenges, d'11 a 14 h. Fins al 30 de setembre

La Casa Canals de Tarragona, seu de la Fundació Forvm, exposa fotografies que Brigitte Bauer va fer entre els anys 2005 i 2016 a França i a Egipte i que corresponen a quatre sèries diferents, sempre amb la mar com a tel·l de fons.

Anàlisi de la modernitat

Sala: Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) **Adreça:** plaça dels Àngels, 1. Barcelona **Horaris:** laborables, d'11 a 19.30 h. Dimarts no festius, tancat. Dissabtes, de 10 a 20 h. Diumenges i festius, de 10 a 15 h. Fins a l'11 de setembre

Recorregut pel treball artístic de Domènec (Mataró, 1962), des de finals dels anys noranta fins a l'actualitat, basat en l'anàlisi d'edificis i monuments emblemàtics de la modernitat. Inclou instal·lacions, maquetes, fotografies i vídeos.

El fotògraf artista

Sala: Biblioteca de Catalunya **Adreça:** Hospital, 56. Barcelona **Horaris:** de dimarts a divendres, d'11 a 15 h i de 17 a 20 h. Dissabtes, de 10 a 14 h. Fins al 8 d'agost

L'exposició fa un recorregut cronològic per la vida del fotògraf Pau Audouard, un dels retratistes catalans més importants de finals del segle XIX i principis del segle XX. El recorregut comença amb els seus inicis com a retratista, al primer taller de la rambla del Mig de Barcelona.

QUÈ EN SAPS, DE RÚSSIA...?

A BANDA QUE ÉS LA SEU DEL MUNDIAL DE FUTBOL...

ZABIVANA,
mascota del mundial

AQUEST ESTIU, DURANT ELS MESOS DE JUNY I JULIOL, SE CELEBRA UNA DE LES CITES ESPORTIVES MÉS IMPORTANTS EN L'ÀMBIT INTERNACIONAL: EL **MUNDIAL DE FUTBOL DE LA FIFA**. AQUESTA EDICIÓ, LA 21a, SE CELEBRA A RÚSSIA, OFICIALMENT FEDERACIÓ DE RÚSSIA, UN PAÍS MOLT PARTICULAR EN L'ASPECTE GEOGRÀFIC, HISTÒRIC I POLÍTIC.

I ÉS QUE EL QUE HA SUCCEÏT A RÚSSIA DURANT TOTA LA SEVA HISTÒRIA NO ES POT ENTENDRE SENSE SABER-NE LES PARTICULARITATS **GEOGRÀFIQUES**. PARLEM DEL PAÍS MÉS EXTENS DEL MÓN: MÉS DE 17 MILIONS DE KM², ÉS A DIR, LA NOVENA PART CONTINENTAL DEL PLANETA; UN PAÍS QUE TÉ ONZE FUSOS HORARIS I 144 MILIONS D'HABITANTS. ÉS TAN GRAN QUE LIMITA AMB CATORZE PAÏSOS I ÉS **UNA DE LES MAJORS RESERVES DE RECURSOS ENERGÈTICS DEL PLANETA**.

RÚSSIA

KM²
17.000.000

144.000.000

11 FUSOS
HORARIS

ELS PRIMERS HABITANTS CONEGUTS DEL QUE AVUI ÉS LA FEDERACIÓ DE RÚSSIA VAN SER ELS ESCLAUS ORIENTALS, QUE VAN HABITAR EL TERRITORI ENTRE ELS SEGLES III I VIII. EL PRIMER ESTAT VA SORIR L'ANY 862 I ES DEIA LA RUS DE KÍEV. A CAUSA DE LES PARTICULARITATS DEMOGRÀFIQUES I PEL FET QUE ERA UN TERRITORI TAN GRAN, VA COMENÇAR EL PRIMER PROCÉS DE DIVISIÓ EN PETITS ESTATS, DELS QUALS, EL PRINCIPAT DE MOSCOU ERA EL MÉS PODERÓS. AMB ELS ANYS I ELS SEGLES, AQUEST PRINCIPAT VA LIDERAR LA REUNIFICACIÓ DELS PRINCIPALS ESTATS RUSSOS.

AQUESTA NACIÓ ES VA ESTENDRE RÀPIDAMENT FINS A CONVERTIR-SE EN L'IMPERI RUS, EN EL SEGLE XVIII, EL TERCER IMPERI MÉS GRAN DE LA HISTÒRIA. SANT PETERSBURG EN VA SER LA CAPITAL, DEL 1721 AL 1917, EXCEPTUANT DOS ANYS EN QUÈ HO VA SER MOSCOU (1728-1730).

DURANT AQUESTS ANYS, L'IMPERI, ESTAVA DOMINAT PELS **TSARS** (NOM QUE DONAVEN ALS REIS), FINS QUE, DESPRÉS DE LA DERROTA EN LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL, VA ARRIBAR LA REVOLUCIÓ RUSSA EN QUÈ ELS **BOLXEVICS** ES VAN ENFRONTAR AMB EL PODER DEL TSAR I VAN PASSAR A DIRIGIR EL PAÍS. VAN CREAR EL PRIMER ESTAT COMUNISTA DEL MÓN, L'**URSS** (UNIÓ DE REPÚBLIQUES SOCIALISTES SOVIÈTIQUES). TAMBÉ SE L'HA ANOMENAT DICTADURA DEL PROLETARIAT. ES VA ABOLIR LA PROPIETAT PRIVADA I, AMB EL TEMPS, MOLTES LLIBERTATS. ALESHORES, EL MÓN ES VA DIVIDIR ENTRE ELS QUE ESTAVEN A FAVOR D'AQUEST SISTEMA I ELS QUE HI ESTAVEN EN CONTRA.

AQUEST SISTEMA POLÍTIC VA DURAR FINS AL 1991, QUAN VA NÈIXER **LA FEDERACIÓ RUSSA**.

FINS LLAVORS, VAN SER 69 ANYS DE GRAN INDUSTRIALITZACIÓ, DE TERRIBLE REPRESSIÓ POLÍTICA (AMB IÓSSIF STALIN COM A MÀXIM EXPONENT) I DE PLANTAR CARA A L'ALTRA SUPERPOTÈNCIA, ELS ESTATS UNITS. DESPRÉS DE LA VICTÒRIA (I DEL PAPER DESTACAT DE L'URSS) EN LA SEGONA GUERRA MUNDIAL, VA NÈIXER **LA GUERRA FREDA**, UN ENFRONTAMENT POLÍTIC, ECONÒMIC, SOCIAL, MILITAR I ESPORTIU... EN QUÈ S'ENFRONTAVEN CLARAMENT DOS BLOCS: L'ANOMENAT BLOC OCCIDENTAL (OCCIDENTAL CAPITALISTA), LIDERAT PELS ESTATS UNITS, I EL BLOC DE L'EST (ORIENTAL COMUNISTA), LIDERAT PER LA UNIÓ SOVIÈTICA I EN QUÈ CADA DIA ES TEMIA UNA GUERRA NUCLEAR.

FRUIT D'AQUESTA SITUACIÓ, ES VA PRODUIR UN DELS MAJORS **EPISODIS D'ESPIES I AGENTS DOBLES** QUE HA EXISTIT EN LA HISTÒRIA, EN LA QUAL ESPECIALISTES DELS DOS BÀNDOLS S'INFILTRAVEN EN EL BÀNDOL CONTRARI PER OBTENIR LA MAJOR QUANTITAT D'INFORMACIÓ POSSIBLE.

PERÒ EL 1990 TOT VA CANVIAR. LA CRISI ECONÒMICA HAVIA FET ESTANCAR EL PAÍS I EL BLOC DE PAÏSOS COMUNISTES VA COMENÇAR A TRONTOLLAR QUAN **VA CAURE EL MUR DE BERLÍN**, EL 1989. L'URSS JA NO TENIA LA FORÇA QUE HAVIA TINGUT, I AQUELL GRAN IMPERI ES VA DESFERIR I ES VA DIVIDIR EN DIVERSOS ESTATS: VAN NÈIXER QUINZE PAÏSOS NOUS DE LA SEVA DISSOLUCIÓ. EL DESEMBRE DEL 1991, L'URSS VA DEIXAR D'EXISTIR. ERA EL RETORN DE RÚSSIA, QUE SE-GUEIX OCUPANT GAIREBÉ TOT EL TERRITORI DE L'ANTIGA URSS I QUE **ÉS LA SISENA ECONOMIA MUNDIAL, AMB EL PRESSUPOST MILITAR MÉS GRAN DEL MÓN.**

~~URSS~~
↓
RÚSSIA

EL PRESIDENT ÉS VLADIMIR PUTIN, QUE GOVERNA QUASI ININTERROMPUDAMENT DES DEL 1999. TÉ UN GRAN LIDERATGE DINS DEL PAÍS, VA GUANYAR LES ÚLTIMES ELECCIONS (MARÇ DEL 2018) PER MÉS DEL 76% DELS VOTS, PERÒ ÉS FORÇA CRITICAT A L'EXTERIOR PER LES SEVES POLÍTQUES. EL MUNDIAL QUE S'HI ESTÀ DISPUTANT VOL SER UNA PROVA MÉS DE LA NOVA RÚSSIA, UN PAÍS PODERÓS QUE VOL MOSTRAR LA SEVA FORÇA.

ALBUMLÀNDIA

Lluís Llorc

Una bona animalada

“Una bona història només ho és si ens continua rondant pel cap quan s’acaba”, és el lema de Lorenz Pauli, autor i rondallista suís nascut el 1967. Ell i la il·lustradora Kathrin Schärer –també suïssa, però del 1969– ens ofereixen a *Dolent* una història que, sí, ens acompanya després de tancar l’àlbum.

I ho fa perquè la trama, que passa en una granja, té gràcia, és senzilla i efectiva, però especialment per les il·lustracions dels animals, molt expressius i, en general, mostrats en uns primers plans que increen el lector.

Un cavall, una cabra, un gos, un colom, un gall i una colla de porcs en són els protagonistes. També un ratolí afamat i un gat avorrit, com a excusa per al nus dramàtic. El gos, com qui no vol la cosa, explica que és un bon jan gairebé sempre, però que de vegades borda el gall quan no s’ho espera i

DOLENT

Text: Lorenz Pauli
Il·lustracions: Kathrin Schärer
Traducció: Anna Soler
Editorial: Takatuka
Pàgines: 32
Preu: 15 euros

+6

dolent

l’espanta molt. Entre rialles, tots els animals van fent la seva confessió, mentre el ratolí, buscant menjar, surt del seu amagatall i el gat se l’hi acosta sense fer soroll i rellepanse.

Quan comenten que el cavall és incapaç de fer cap Bretolada, CLAC, l’equí posa la peül·la da-

munt del ratolí. Ningú riu. Al contrari, queden glaçats. Sobretot el gat, que marxa en sentir que el cavall ha decidit que a partir d’ara els ratolins seran per a ell. Un cop el gat no hi és, el cavall aixeca la pota i el ratolí, ben viu, li agraeix que l’hagi salvat del gat. I menja blat de moro.

Una història sobre els límits del bé i del mal –cal ser bons, però de vegades està bé fer una Bretolada per diversió–, sobre bones i males intencions i sobre el pes de les aparences. I amb un sentit de l’humor molt agradable basat en les expressions dels animals. Una delícia d’animalada.

RECOMANACIONS A CAU D’ORELLA

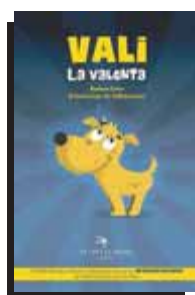

+6

TINC 6 ANYS

Text: Anna Obiols
Il·lustracions: Subi
Editorial: Baula **Pàgines:** 32
Preu: 12,95 euros

Àlbum –amb lletra lligada i de pal– dedicat al número 6. Sis anys tenen els protagonistes, sis són els colors que els agraden, els seus llibres preferits, la colla d’amics que juguen a ser pirates, les torres del castell de sorra i, entre d’altres, les cares d’un dau.

+7

VALI LA VALENTA

Text: Ramon Grau
Il·lustracions: Julilustrador
Editorial: El Cep i la Nansa
Pàgines: 123 **Preu:** 15 euros

La Vali és una gosseta que va aconseguir sobreviure a un incident i només pensa en una cosa: tornar a casa. El 100% dels drets d’autor es destinen a #ParaLosValientes, de l’Hospital Sant Joan de Déu, per recaptar fons per al nou centre d’oncologia pediàtrica.

+8

PROGRAMA COM UN GENI

Text: Coder Kids **Il·lustracions:** Valentina Figus
Traducció: A. Masnou **Editorial:** VV Kids
Pàgines: 128 **Preu:** 14,95

Programar significa “donar ordres a un ordinador en un llenguatge en què ho pugui entendre”. A partir de 8 anys, ja no és una edat precoç per iniciar-se en la informàtica, i aquest llibre ho demostra ensenyant a dissenyar uns bonics videojocs bàsics.

+14

EL MISTERI DE LA CASA FOLCH

Text: Leandro Sagristà
Editorial: Bromera
Pàgines: 184 **Preu:** 9,95 euros

En Marc, que té 16 anys, sempre s’ha sentit atret pel misteri que envolta la Casa Folch, una tènica mansió. Es posa en contacte amb Janka, una jove experta en fantasmes, i amb David Cuixart, un professor jubilat. 22è premi Fundació Bancaixa de narrativa juvenil.

NUTRICIONISTA LIDIA MATEOS ILLUSTRACIONS CRISTINA BUENO

La recepta

PER A UN SOPAR RÀPID

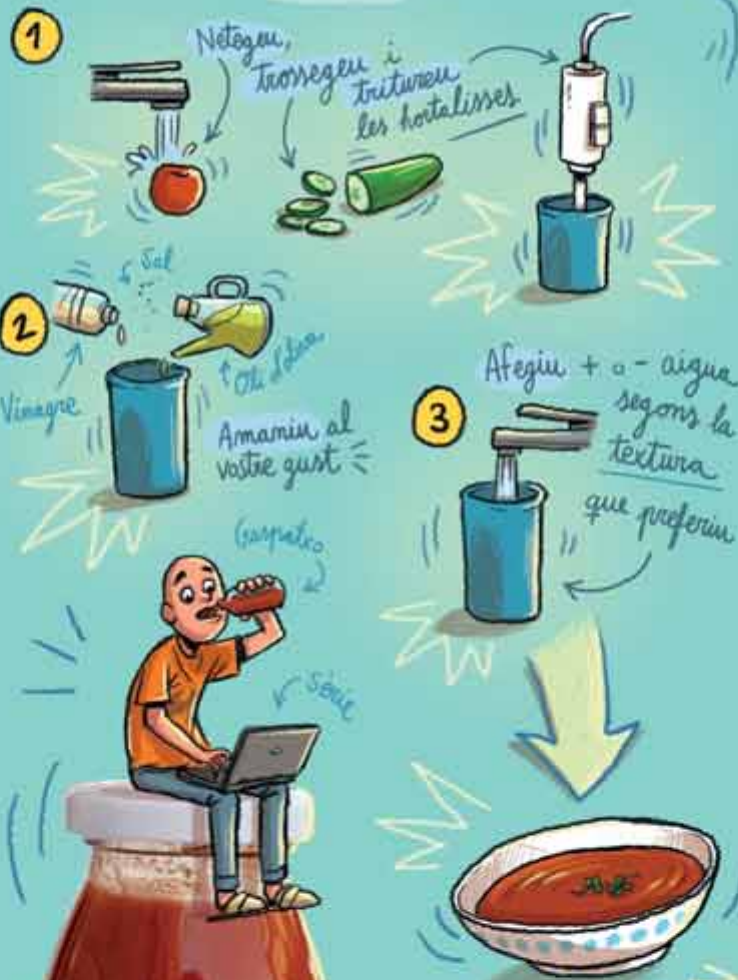
PER SOBREVIVRE EN UN PÍS D'ESTUDIANTS

GASPATXO

INGREDIENTS

PREPARACIÓ

PRACTICA L'ANGLÈS

Text Miquel Berga Il·lustració Jaume Geli
Traducció Neil Stokes

Coneix la història de... **The Beatles**

"You can learn how to play the game. It's easy. All you need is love"

The Beatles were John, Paul, George and Ringo. All four were born in Liverpool, in England, during the Second World War. Fortunately, the war soon ended and these young men helped people forget about the horrible sound of bombs by playing a new type of music, full of rhythm and fun. The Beatles wore their hair long (something that was not common at the time) and people were shocked by them.

Escolta la seva història en anglès a:
<http://www.lrp.cat/a/1412196>

EXPERIÈNCIES

Dies de foc i fressa

Sant Joan és la festa més socialitzadora: els carrers són el seu escenari principal i el foc i els petards engresquen grans i petits. Però inevitablement, les normes de seguretat li han restat un punt d'espontaneïtat

IRENE CASELLAS
icasellas@lrp.cat

Sant Joan és la festa tradicional catalana que segurament més s'avé amb la reivindicació "els carrers seran sempre nostres". És la festa de trobar-se amb familiars amics i veïns per tirar petards, i de muntar sopars en carrers i places. Arreu hi ha barris, pobles i ciutats que celebren la seva festa major, i si no ho fan, no passa res: organitzen una revetlla, o les que faci falta. Sant Joan és menjar coca de crema amb les mans i beure cava en copes de plàstic. És la nit que més gaudeixen els nens després de la de Reis, i la que pateixen sobretot les mascotes i els bombers. És, en definitiva, la nostra festa més socialitzadora.

"La festa és per definició socialitzadora. Però la revetlla de Sant Joan té uns elements que fa que excel·leixi en aquest aspecte. Per exemple, és intergeneracional: tothom hi té lloc, al voltant d'una foguera, des de nens i nenes, fins a avis i àvies", explica Amadeu Carbó, expert en cultura popular i tradicions, i membre del Consell de la Cultura de Barcelona. Segons Carbó, la foguera genera "espais

de relació generacionals i tothom té una funció concreta i diferent". "Sant Joan també és una festa -afegeix- que permet amb facilitat entendre'ns sense observar procedències, colors, confessions, ideologies... És senzillament fantàstic."

UNA NIT MÀGICA

Dir que és una nit màgica pot resultar tòpic, però és incontestable que al llarg de mil·lennis els pobles del Mediterrani han mantingut la creença que durant aquesta nit el foc -i l'aigua- adquireixen propietats sobrenaturals. Tal com explicava Joan Amades al seu *Costumari català*, les fogueres de Sant Joan recorden les festes romanes en honor de Pal·las, la divinitat del foc, i també dels prats i dels ramats. "Durant aquestes festes -deia Amades- es creia que les aigües i les herbes tenien virtuts, i s'encenien fogueres que, segons Ovidi, la gent saltava tres vegades, amb l'objectiu d'obtenir salut i felicitat." També relata que el cristianisme va intentar primer posar fi a aquestes tradicions paganes vinculades amb el solstici d'estiu, però com que no ho va aconseguir, les va adaptar a la festivitat de Sant Joan Baptista. Així, la

La flama del Canigó

Moltes de les fogueres de Sant Joan -a Barcelona totes les que estan autoritzades- s'encenen amb la flama del Canigó, un foc que es renova cada any en aquest cim emblemàtic dels Pirineus. Es tracta d'una tradició relativament recent que s'ha convertit en un símbol de la unitat dels Països Catalans. A partir de la nit del 22 al 23 de juny, centenars de voluntaris i equips de foc distribueixen pel territori la flama, que acaba encenent les fogueres de més de 400 municipis. "La característica essencialment simbòlica de la flama del Canigó fa que cada persona tingui una relació vivencial única i singular amb aquest element reivindicatiu i festiu alhora", explica Amadeu Carbó. L'origen de la flama es troba en els anys seixanta del segle XX a la Catalunya Nord, i sota la inspiració del poema èpic de Mossèn Cinto Verdaguer. La flama es custodia durant tot l'any al Castellet de Perpinyà.

revetlla no és en realitat la nit més curta de l'any, com tothom pensa: el solstici d'estiu és el 21 de juny. Però minut més o minut menys, el que compta és que Sant Joan és l'entrada oficial a l'estiu.

FALLES DEL PIRINEU

Reconegudes com a Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat per la UNESCO, les falles del Pirineu són una mostra del caràcter col·lectiu de les festes relacionades amb foc. Se celebren en 63 pobles repartits entre Catalunya, França, Andorra i Aragó, i consisteixen a fer baixar troncs encesos –falles– des de dalt d'una muntanya i en filera. El recorregut es fa quan es pon el sol, tot un espectacle, i acaba amb una gran foguera en què es cremen els troncs. L'origen és l'antic culte al sol, un acte comunitari per donar gràcies per les collites i per allunyar els mals esperits, que any rere any atrau cada cop més visitants a les comarques de muntanya.

MENYS FOGUERES

En canvi, a les ciutats les fogueres veïnals van anar de baixa a partir dels anys vuitanta, quan es van començar a implementar mesures de seguretat que, sens dubte, són necessàries. “És cert que la *normatització* de la societat, no només de les fogueres, ha tocat de ple l'espontaneïtat i la vitalitat de la festa. Però hi ha també altres factors que han reduït el mapa de les fogueres de Sant Joan”, explica Amadeu Carbó. Aquesta reducció ha estat palpable arreu i del cas de Barcelona, n'hi ha dades concretes. A principis de la dècada dels setanta, a la ciutat se n'encenien mig miler, pel cap baix, preparades per la mainada dels barris, que es dedicaven a recollir els trastos vells durant uns dies abans.

“Alguna cosa ha passat pel camí per arribar l'any 2000 a una dotzena de fogueres i actualment a una trentena. Hi ha canvis profunds que no es perceben en el dia a dia, però que afecten de manera estructural la festa. Per exemple, els nens i les nenes han desaparegut del carrer. El carrer ha deixat de ser un espai natural de joc i de relació i ha passat a ser un simple lloc de pas”, conclou Carbó. Sant Joan ens ofereix l'oportunitat de recuperar-lo per una nit.

A dalt, a l'esquerra, la baixada de les falles d'Isil, al Pallars Sobirà. Al costat, la celebració, l'any passat, dels 50 anys de l'arribada de la flama del Canigó a Barcelona. I a sota, una tradicional foguera de Sant Joan

⇒ JORDI PERÓ / M.J. RODRÍGUEZ / LLUÍS SERRAT

AMB GUST

Adrià & Picasso

Ferran Adrià és el comensal convidat al festí que fins al 30 de setembre se serveix al museu Picasso. El xef busca explicar a l'artista què és la cuina creativa en l'última sala d'una exposició que repassa la constant presència del menjar en l'obra del pintor adaptada a l'estil i les circumstàncies de cada moment: des de l'expressió de la misèria condensada en el dibuix *Gana* del 1902 fins a l'esplèndid goig de viure que emana el plat de ceràmica amb ous fregits i botifarra del 1951.

Amant de la cuina senzilla i mediterrània, el que Picasso no va poder pintar mai va ser una oliva esferificada, perquè el Bulli encara trigaria molt a arribar. Mai no sabem si li hauria agradat la *mousse* de fum, tot i que el seu quadre *Toritos fritos* (1957) juga amb estil bullinià, en col·locar al plat toros en lloc de calamars fregits. Segurament, la curiositat l'hauria dut fins a Cala Montjoi, ni que fos per contemplar com Ferran Adrià capgirava el con-

Ferran Adrià, en l'exposició 'La Cuina de Picasso', al Museu Picasso ⇒ JORDAN

cepte de cuina tradicional i innovava sobre el plat al mateix ritme que ell ho feia amb la pintura.

“Picasso i també Cruyff van canviar la història de les seves disciplines”, diu Adrià. I el xef, el paradigma de la cuina. El viatge creatiu d'El Bulli comença amb la minestra de verdures en textures del 1994, una interpretació de la *gargouillou* de Michel Bras, que capgira el plat de tota la vida jugant amb sorbet d'ametlles, puré de tomàquet, gransat de préssec, escuma de remolatxa... Una deconstrucció que el cuiner compara amb el que va significar *Les senyorettes del carrer d'Avinyó* (1907) per al món del art, l'inici de l'època cubista de Picasso. Una altra manera de deconstruir, en aquest cas la realitat. Curiosament, en l'obra apareix un detall culinari: un bodegó als peus de les figures.

Si en acabar la mostra us entra gana, molt a prop podeu tastar el menú picassià que Marc Gascons elabora a l'hotel The Serras (on hi havia l'estudi de l'artista). No hi falta la botifarra de bou ni un llenguadet fregit amb salses que remet directament a la preciosa imatge de Picasso menjant-se una espina de peix que va captar el fotògraf David Douglas Duncan, que precisament va morir la setmana passada als 102 anys.

Marijo Jordan
@MarijoJordan

Divendres

8

JUNY

Encàrrec o emprenedoria?

Alemanya
'El Món a Rac1'. 10.22 h

Nord enllà passen coses semblants que al sud. Explica el president Puigdemont a Jordi Basté que a Alemanya algun des-aprensiu va gravar imatges d'ell a la presó de Neimunster i que les estava intentant vendre a mitjans espanyols. De moment, no ha trobat comprador. Avui l'atenció per la violació de la intimitat a Estremera es pretén centrar en Institucions Penitenciàries, perquè aclareixi qui ha estat l'autor material de la filmació. Però les famílies i els advocats tenen clar que l'autor del vídeo ha pogut obtenir un benefici econòmic de la filmació i ho van repetint sen-

se assenyalar el pagador. Mentre el vídeo del president Puigdemont no es difongui, ningú haurà violat el seu dret a la intimitat. I aquí s'ha violat perquè se n'ha fet difusió. I s'ha fet amb ostentació (marcant-hi l'empremta), perquè es volia vendre com un "èxit periodístic". No és rellevant qui el va gravar, perquè el cercle de sospitosos és reduït i l'examparan ràpid. Resulta més rellevant saber si l'autor material va treballar per encàrrec o és un emprenedor amb iniciativa que va saber veure això que ara anomenem una finestra d'oportunitat. Treballés al règim general de la Seguretat Social o com a autònom *freelance* qui no té perdó de Déu, ni perdó periodístic, és qui el va retribuir.

EL VORAVIU

TEXT
JOAN VALL I CLARA
jvall@lrp.cat

DIBUIXOS
JORDI SOLER
jsoler@lrp.cat

“ El que és rellevant de les imatges d'Estremera és saber si l'autor va treballar per encàrrec o és un emprenedor

“ Crec que Màxim, el ministre mínim, tenia el film 'La jauria humana' al cap quan ha redactat el seu comunicat

“ No hauríem de donar als monàrquics alegries com la de Vic. El menyspreu més gran per a un governant és el silenci del seu poble

Dissabte

9

JUNY

El silenci com a menyspreu

Torrelameu
Vic. 12 h

Aquest migdia els veïns de Torrelameu (la Noguera) han estrenat el doblatge del nomenclàtor de carrers i places. A més del seu nom de sempre, ara porten el dels polítics presos o exiliats. La plaça de l'Església, per posar un exemple, és també

des d'avui la plaça dels Exiliats. A la mateixa franja horària, a Vic (Osona), s'organitzava un pollastre considerable amb la visita de dirigents de Cs (Arrimadas, Carriosa i De Páramo, entre d'altres) que eren rebuts a crits per un grup de republicans a la plaça de la Catedral. Jo crec que els republicans no hauríem de donar als monàrquics alegries com la de Vic. Això és benzina per a ells. Busquen amb delit la provocació i massa vegades hi caiem com a babaus. Deixem-los que vagin a la seva. Nosaltres anem a la nostra. Com a Torrelameu, amb idees pròpies. Amb imaginació. Amb creativitat. Que volen anar a Vic? Que hi vagin! Que volen fer un acte a la facultat? Que el facin! Nosaltres hem de marcar la nostra pròpia agenda i ni mirar-nos la seva. Ja es cansaran de provocar, que és el que fan. El desinterès els anguniejarà i els deixarà sense l'argument del trencament i la violència social. I recordeu la màxima d'un republicà de pro com Robespierre: "El menyspreu més gran per a un governant és el silenci del seu poble."

Diumenge

10

JUNY

Garses per perdius

Sant Joan Despí
TV3 ('FAQS'). 1.20 h

La *performance* o l'esperpent (no sé com se n'ha de dir) de Quico Sallés i Maiol Roger m'ha deixat de pedra. Era necessària aquesta cerimònia de la confusió? Com es pot frivoltzar la violació de la intimitat d'Estremera sortint al plató a ensenyar càmeres amagades al rellotge i als botons de la camisa, amb barret i gavardina d'espia de novel·la negra? Tant costa reconèixer la mala praxi quan és nostra si ens passem la vida ridiculitzant les males praxis dels altres? Quina mala consciència pot justificar posar la guilla a vigilar les gallines d'aquesta manera? De veritat creieu que passaran garses per perdius? Entenc que Maiol Roger és col·laborador del programa, però també és el cap de política

del diari que ha difós unes imatges que sabien que provenien d'una violació del dret a la intimitat. Què espereu que contesti quan li pregunteu si han pagat? Per sort per tots plegats, a la tarda vespre arriba, procedent del jutjat d'Arganda del Rey (Madrid) l'ordre que prohibeix la difusió de les imatges d'Oriol Junqueras i Raül Romeva a la presó d'Estremera després de la denúncia que el dissabte havia presentat el seu advocat. El jutge ordena la retirada de totes les imatges amb el suport que s'hagin publicat. L'Ara les depenja cap a les 21.16 h. Ja no sumaran més clics, que era la feina que feien.

Dilluns
11
JUNY

Aquí no s'hi juga

Madrid
Palau de La Moncloa. 14.30 h

El govern de Pedro Sánchez intervé en la crisi migratòria al Mediterrani i ofereix el port de València al vaixell *Aquarius*, vetat a Itàlia i Malta, per desembarcar els 690 rescatats que porta a bord. No discuteixo la sinceritat ni les bones intencions de la de-

cisió i m'és igual el màrqueting que comporta (que se n'hi intueix molt). S'havia de fer. I si els ha servit per vendre el peix de la regeneració, millor per a ells. Però no és matèria per jugar i al final del mandat passarem comptes. Què haurem solucionat dels arquetips de misèries i vergonyes actuals en què es troben milers de persones? **Abubakar:** 56 anys. Origen gambià. 22 anys a Lleida. 18 anys treballant al camp i a la distribució. Dos fills nascuts aquí. La dona morta aquí. 14 anys pagats d'una hipoteca feta a 30. Li continuen negant la nacionalitat. **Mamadou:** 24 anys. Origen senegalès. 3 anys a Salt. Arribat via Itàlia i Líbia en una travessa pel Mediterrani per 1.100 euros en una barca amb quasi 400 persones. Sense papers. Treballa sempre. Al camp o a l'escorxador. Com un altre negre (amb els papers d'un altre negre, vull dir). **Lamin i Maria-ma:** catalans nascuts a Mataró. 16 i 12 anys. Estudiants de quart d'ESO i cinquè de primària. Encara tenen encallats els expedients per obtenir la nacionalitat. Fa 4 anys que els tramiten.

Dimarts
12
JUNY

Orelles de burro

Singapur
Illa Sentosa. Hotel Capella. 3 h

Per sort, la pedagogia moderna ha abandonat pràctiques que durant la meua infància encara havíem de patir com la d'agenollar els dissidents davant la classe lluint unes grans orelles de burro. Hi ha vegades, però, que penso que seria bo recuperar velles fórmules i que ens agenollessin en primer pla a tota la classe periodística. Tanta opinió publicada, tant de polític, tanta tertúlia audiovisual i tanta participació a les xarxes i cada vegada ens assemblem més als camillers de la Creu Roja en una guerra: comptem els morts després de la batalla. Ni la preveiem, ni l'evitem, ni l'expliquem, ni hi participem. Kim Jong-un i Donald Trump s'han donat la mà i encara estem que al·lucinem mandarines. Com, si no, hauríem d'estar si fins fa quatre dies alertàvem dels perills d'una guerra nuclear en què ells dos eren els protagonistes? Deu ser que ens ha passat el que vaticinava fa anys Salvador Cardús: que seria perillós connectar els cervells a les autopistes de la informació si als nostres peus no mantenim nets els corriols. Les noves tecnologies (que ara ja són velles) han trencat el vell esquema de la comunicació i permeten que tothom sigui *emissor*. Em temo que si tots emetem, no queda ningú que escolti. I així és com ens creixen les orelles de burro.

Dimecres
13
JUNY

“<El ruido de la jauría>”

Madrid
Ministeri de Cultura. 19.15 h

Literalment, seria “el bordar dels gossos” o “el bordar de la gossada”, però li trobarem tota la dimensió del sentit que li donava el dimissionari ministre Màxim Huertas si observem el ventall de les accepcions catalana, castellana i original del títol de la pel·lícula que Arthur Penn va dirigir el 1966. *La caça de l'home*; *La jauria humana* i *The Chase*: un home que s'ha escapat de la presó (Robert Redford) torna al seu poble un dissabte a la nit. Els veïns, amb el cervell i les relacions embrutades per l'alcohol, la lluita de classes, les enveges, el culte al diner i les crisis matrimonials, emprenen una autèntica cacera contra ell. El xèrif (Marlon Brando), un home íntegre i honrat, serà l'únic que provarà d'evitar el linxament. Crec que Màxim, el

ministre mínim, tenia la pel·lícula al cap quan ha redactat el comunicat que ha llegit. És una bona nova metàfora de la classe periodística, que estaria bé que fes fortuna i constituís la píndola del seu llegat com a ministre de Cultura. Massa vegades ens comportem com una *jauria* i ell ho sabia prou bé perquè n'ha format part. Com diria l'àvia Neus, “no és el mateix receptor que prendre”. Sabent el que sabia (que havia estat multat i que la *jauria* existeix), la mostra d'intel·ligència era no haver acceptat el càrrec.

Dijous
14
JUNY

El valors del futbol

Madrid
Estadi Santiago Bernabéu. 19.15 h

Només el món del futbol supera el de la política en la pràctica de disparar-se al peu. L'episodi d'una selecció espanyola decapitada dos dies abans de debutar n'és una bona mostra. Com vostès entendran, soc dels que no m'importa gens ni mica i no em fa trempar ni poc ni molt el que passa als representants d'una federació que impedeix que nosaltres competim internacionalment. A mi ja m'està

bé si tot plegat ajuda que els eliminin tot just començar. No els planyo, doncs, per la desestabilització. El tal Lopetegui tampoc és sant de la meua devoció. Encara que he de reconèixer que aquell 30 d'agost del 1994, quan el Saragossa n'hi va fer cinc com cinc sols al Camp Nou en la tornada de la supercopa, hi vaig obrir un fil de simpatia (probablement per solidaritat amb el debutant fracassat). Avui, quan l'ínclit Florentino el presentava com a nou entrenador del Real Madrid i l'un i l'altre malparlaven del president de la FEF i denunciaven conxorxes contra els blancs, m'han vingut al cap prèdiques de la lleialtat com a valor en l'esport. El 22 de maig, fa tres setmanes, havia renovat fins al 2020 el contracte de seleccionador que li caducava aquest mes de juliol. Lleialtat i fidelitat, ja es veu. Espero que triomfi tant al Madrid com ho va fer al Barça.

Ras i curt LLUÍS MUNTADA @muntadalluis

Va ser a l'illa dels lotòfags on els companys d'Ulisses van tastar la flor melosa del lotus i van oblidar la pàtria. El recent tunejat internacional d'Espanya podria ser una pantalla virtuosa que propiciés l'amnèsia. Ens toca oblidar que oblidem. I recordar, tant com sempre, els presos i els exiliats.

AGENDA REPUBLICANA

Xavi Oltra xoltra@lrp.cat

+ AGENDA

Diumenge, 17 de juny

Pujada al cim de Sant Quiri

▶ L'ANC de l'Alt Urgell i els veïns de les Valls d'Aguilar organitzen una pujada al cim de Sant Quiri, a l'ermita, amb una peça groga de roba. Els participants hauran de ser al cim a les dotze del migdia.

Diumenge, 17 de juny

Bea Tategón, a Sant Quirze del Vallès

▶ La periodista, advocada i col·laboradora de La República serà a les 11.30 h al casal d'avis de Sant Quirze del Vallès per participar en una xerrada sobre la situació política.

Dilluns, 18 de juny

Plaça d'Enriqueta Gallinat

▶ A la plaça que porta el nom de la històrica militant d'ERC, a l'Eixample de Barcelona, se celebra cada dia a les 20.30 h una concentració per reclamar l'alliberament dels presos polítics.

...i a
**SANT ESTEVE
DE LES ROURES**

Cremada popular

▶ El dimecres 20 de juny, a les 21 h, a la plaça Màxim el Breu, cremada popular d'edredons i nòrdics! No hi faltis i crema tu també el teu! (De fet, amb el canvi climàtic ja no et farà més falta.)

Pilars per la llibertat

Amb motiu dels vuit mesos que fa que són a la presó injustament Jordi Sànchez i Jordi Cuixart, l'Assemblea Nacional Catalana i Òmnium Cultural han convocat per a aquest dissabte 16 de juny una concentració arreu del territori per reclamar el seu alliberament, amb el lema *Pilars per la llibertat*.

Dissabte

16

JUNY

CONCENTRACIÓ
arreu del
territori.

Dinar groc

L'ANC organitza el diumenge 17, dins els actes de la festa major del barri de Fort Pienc de Barcelona, un dinar groc solidari de suport als presos i exiliats polítics i per recollir fons per a l'Associació Catalana dels Drets Civils. L'acte serà a les dues del migdia, amb paella popular, música i ball.

Diumenge

17

JUNY

DINAR GROC
solidari al barri
de Fort Pienc, a
Barcelona.

Cadena solidària

L'ANC de Montmeló organitza el diumenge 17 de juny, a partir de dos quarts de deu del matí, una cadena humana solidària, des del pou de glaç fins al cim de la muntanya de les Tres Creus, i amb fotografies dels presos polítics i dels exiliats.

Diumenge

17

JUNY

CONCENTRACIÓ
a Montmeló, a
les 9.30 h.

Sants crida

Sants-Montjuïc per a la Independència (ANC) organitza cada dilluns a les vuit del vespre, des del mes de novembre, una concentració a la plaça de Sants de Barcelona, al costat de la font, per reclamar la llibertat dels presos. Un grup de veïns del barri es manifesta pels carrers cridant consignes a favor de la llibertat dels presos i del retorn dels exiliats.

Dilluns

18

JUNY

CONCENTRACIÓ
cada dilluns
a la plaça
de Sants de
Barcelona,
al costat de la
font.

Concentracions

Cada dilluns, diverses places de Catalunya acullen concentracions per demanar la llibertat dels presos i el retorn dels exiliats. A la plaça de l'Ajuntament de Premià, a les vuit del vespre; a la plaça del Vi de Girona, a les set; sota l'arbre del Maig de Cornellà del Terri, a les vuit; a la plaça de la Vila de Badalona, a dos quarts de vuit, i a la plaça major de Tona, a les vuit.

Dilluns

18

JUNY

CONCENTRACIONS
cada dilluns a
Premià de Mar,
a la plaça del Vi
de Girona, a
Cornellà del
Terri, a la plaça
de la Vila de
Badalona i a
Tona.

Ras i curt MARTA ROQUETA @martaroqueta

Espanya s'acostarà als països europeus o se n'allunyarà en funció del benefici per a la seva unitat. Al cap i a la fi, el Regne Unit va relligar Escòcia fent valdre la seva pertinença a la Unió Europea i va rebutjar seguir formant-ne part dos anys després.

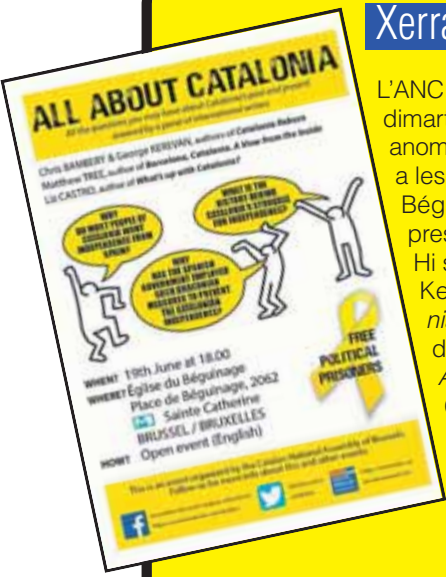
Si ens voleu fer arribar les vostres propostes, ho podeu fer a l'adreça agenda@lrp.cat

Xerrades a Bèlgica

L'ANC de Bèlgica ha organitzat el dimarts 19 de juny unes xerrades anomenades *All about Catalonia*, a les sis de la tarda a la plaça de Béguinages, a Brussel·les, amb la presència de quatre escriptors. Hi seran Chris Bambery i George Kerevan, autors del llibre *Catalonia reborn*; Matthew Tree, autor del llibre *Barcelona, Catalonia. A Views from the inside*; i Liz Castro, autora del llibre *What's up with Catalonia?*

Dimarts
19
JUNY

XERRADES
a Brussel·les,
a la plaça de
Béguinages,
a les 18 h.

Dijous
21
JUNY

CONCENTRACIÓ
cada dijous a la
plaça Nova de
Torelló, a les
20.30 h.

Concentració a Torelló

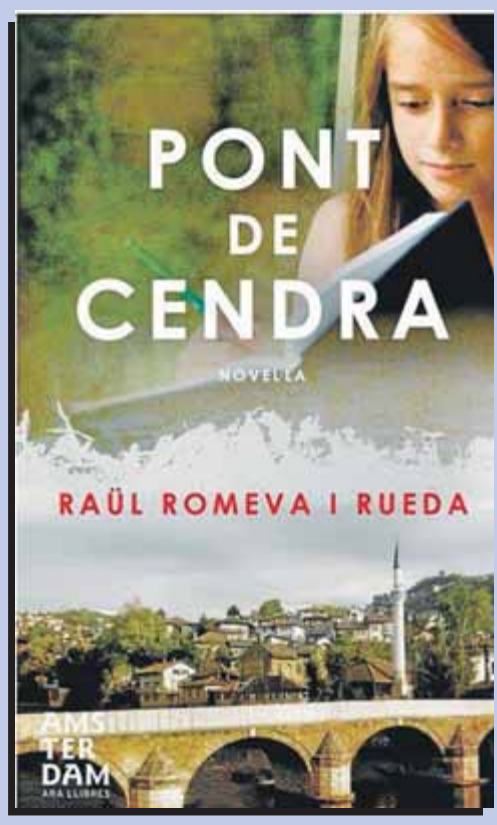
La plaça Nova de Torelló acull cada dijous a dos quarts de nou del vespre una concentració per demanar la llibertat dels presos polítics i el retorn dels polítics exiliats. L'acte, que porta el lema *Prou ostatges!*, està organitzat per l'ANC de la Vall de Ges.

Cooperativa catalana

La sala d'actes del Mirador, a Castellar del Vallès, serà l'escenari dimarts a les vuit del vespre d'una xerrada organitzada per l'Assemblea de Castellar. Joan Olivé parlarà sobre la Cooperativa Catalana de Serveis Financers i com es pot desconnectar de l'Íbex35 amb petits actes i accions.

Dimarts
19
JUNY

XERRADA
sobre
l'existència de
la Cooperativa
Catalana de
Serveis
Financers i
diverses
accions.

Divendres
22
JUNY

PRESENTACIÓ
del llibre 'Pont
de Cendra', de
Raül Romeva,
a Sant Joan de
les Abadesses.

'Pont de cendra', de Raül Romeva

L'auditori Casal Social Jaume Nunó, a Sant Joan de les Abadesses, serà l'escenari divendres a les vuit del vespre de la presentació del llibre de Raül Romeva, *Pont de cendra*. La novel·la està basada en la història dels anomenats amants de Sarajevo.

Sopar groc a Amsterdam

El restaurant Barceloneta, a la ciutat d'Amsterdam, acollirà el dimecres 20 de juny a les sis de la tarda un sopar groc per recollir fons per a la defensa dels polítics a l'exili. Aquest sopar groc està organitzat per l'ANC dels Països Baixos.

Dimecres
20
JUNY

SOPAR GROC
al restaurant
Barceloneta
d'Amsterdam,
a les 18 h.

Ras i curt MARIONA ISERN @marionaisern

Aquesta setmana ha mort Andreas Pérez. Era pilot de motos, tenia 14 anys i va perdre la vida després d'un accident a Montmeló. Les desgràcies mai es poden evitar, però potser ens hem de preguntar si és normal que un menor d'edat pugui ser un pilot de motos professional. Quin és el límit?

ENTRETENIMENTS

Jordi Soler jsoler@lpr.cat

ENREVESSATS JORDI SOLER jsoler@lpr.cat

Horizontals: 1.- A l'Orient, edifici on eren acollides les caravanes. 2.- Element del subgrup III A de la taula periòdica, de símbol Y, pes atòmic 88,905 i nombre atòmic 39. Pàtria insular de la poetessa grega Safo de Mitilene. Ella. 3.- Del dret, que té els cabells crespats, com alguns individus de certes ètnies del grup melanoderm. Rada sense límits. La pots fer, però difícilment tenir-ne, estimat ésser humà. 4.- Entra i surt de Liverpool. El mig dígraf de sempre. L'esposa del fill. Mig atònit. Cardinal. 5.- Capgirada Associació de Professionals d'Osteopatia. Joc de taula. Més fàcil, impossible: dues enes, una essa i una ce trencada. 6.- Fusió insonora. A Girona, i col·loquialment, temps força fred. Posen nanses a la inversa manera. 7.- La qualitat d'allò que és susceptible d'objecció. 8.- Banda nord-americana d'indie rock de Chicago, i abans de Chapel Hill, a Carolina del Nord. Dit, del dret, d'un discurs avorridíssim. Irrigo. 9.- Acció i efecte de sentir un viu plaer, especialment per la consecució d'allò que tant es desitjava. Arbre de fulles aromàtiques. 10.- Territori on un almirall exerceix les seves funcions. New Democratic Party. 11.- El nom d'una cèlebre West del cinema (1893-1980). Aplico, de dreta a esquerra en un teixit, un ornament de fil amb passades d'agulla. Mitja rata que és ben teva. Fa sonar les estrelles més belles del cel. 12.- Capgirat clan de Jats musulmans que es troben als districtes de Sargodha i Mandi Bahaudin del Panjab, al Pakistan. Entra i surt del gulag. Va enganyar de corcoll. 13.- Xifra romana. Aparellar mascle i femella. Joaquim, jugador del FC Barcelona dels anys seixanta i setanta. 14.- Ho són els

1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														

gui un guardó. Agent de la propietat immobiliària. 5.- Xifra romana. Va cap amunt aquell conegut Galeazzo del feixisme italià. Una serp de cascavell, per exemple. 6.- També va cap amunt un conegut estri de cuina. I ara també hi va el Pla..., un dels dos immensos altiplans del Collsacabra (us podeu estalviar l'apòstrof). L'Aurèlia ha ben emmudit. 7.- Part de la patologia que s'ocupa de les malalties del sistema nerviós. 8.- Sigla nazi d'espantós record. Posaf al que sigui. Na Laura també ha emmudit. Mitja anca. 9.- Cal invertir el nom familiar d'Abraham Lincoln tot pensant en el polític japonès Shinzō. Fa sonar la falsa alarma al gran camp d'alfals d'Alacant. Penqui de baix a dalt. 10.- Fes-ho amb el món i torna al Born. Solen indicar que el vehicle que les porta és holandès. Aleta insonora. El babau en té dues, com aquesta. Fa sonar la

productes que serveixen per donar llustre.

Verticals: 1.- Agent alquilant que s'uneix covalentment, i per tant de manera irreversible, a l'ADN impedint la divisió cel·lular. 2.- Patir sense limitacions. Esgallar, fendre. A banda i banda, i pel mig, del baobab. 3.- El mig dígraf de sempre, ara en forma de repòquer. Corcar, qui sap si el cul d'en Jauquet. 4.- Parenta que s'enfila per la columna. Ator-

llarga caravana. 11.- Consonants consecutives a l'alfabet. Capgirada part del món. Està invertit i s'estudia assegut, malgrat tot. 12.- Fa sonar la barca mal avarada a la cala. Aclaparament personal produït per una gran desgràcia o per una catàstrofe. 13.- Brilla cap avall, veu com brilla cap amunt. Ancians notables ben capgirats. Exploració funcional respiratòria. 14.- Constitueixen la part més destructiva d'un submarí.

SUDOKU

	5		6					
3	7		5	9				2
		2		8				5
			8	5		6	9	
8	2	6						
	9	5	3				8	
	8	3		5	7		4	
								9
	6		9	4	3			

FÀCIL

	2		7	8				3
3						5		
8		6				2	4	
2							5	
		3	7	6	4			
6		7	5				3	9
			2	4	8			
			8					
					3			6

DIFÍCIL

JEROGLÍFIC

**BITLLET
SODI
LADOR**

Un excel·lent desig

SOLUCIONS

Jeroglífic
Bona sort (Bo Na.sort)

Enrevessats horitzontals
1.- Caravanserrall. 2.- Itri. Lesbos. Ll. 3.- cirtòli. ad. Cua. 4.- L. R. Nora. ATO. N. 5.- OERPA. Oca. NNSÇ. 6.- FS. Rispa. nesna. 7.- Objectabilitat. 8.- Seam. atal. Rego. 9.- Frució. Llorer. 10.- Almirallat. NDP. 11.- Mae. odorb. Ta. E. 12.- itat. g. ebeceD. 13.- D. Aparar. Rffé. 14.- Abriantadors.

DIFÍCIL

4	2	5	1	7	8	9	6	3
3	6	1	4	2	9	5	7	8
7	8	9	6	3	5	2	4	1
2	9	8	3	1	4	6	5	7
1	5	3	7	9	6	4	8	2
6	4	7	5	8	2	1	3	9
9	3	6	2	4	7	8	1	5
5	7	2	8	9	6	1	3	4
8	1	4	9	3	5	6	7	2

FÀCIL

4	5	9	6	3	2	8	7	1
3	7	8	5	1	9	6	4	2
6	1	2	4	8	7	9	3	5
7	3	4	8	2	5	1	6	9
8	2	8	7	9	1	4	5	3
1	9	5	3	6	4	2	8	7
9	8	3	1	5	6	7	2	4
5	4	1	2	7	8	3	9	6
2	6	7	9	4	3	5	1	8

Quant et costen els Borbons?

En despeses de personal:

Alts càrrecs	718.000 €
Funcionaris	65.000 €
Laborals	168.000 €
Compl. retributiu	2.498.200 €
Despeses socials	306.750 €
<hr/>	
Total/any	3.755.950 €

Quant et costa la República?

Subscripció anual:

Paper*	— 72 €
Digital	— 12 €

Fes-te republicà a www.lrp.cat
o trucant al 972 186 400

*La subscripció en paper també inclou
accés als continguts digitals.

LA REPÚBLICA

Tavernia

Joan Poyano & Teo Perea

Divendres, 1 de juny

Brindo pel govern efectiu!

Perquè d'aquí a quatre dies endreçarem els llaços grocs als calaixos!

Per la fi d'en Rajoy i de la corrupció!

Quin trio de pàmfls

Colla de traïdors!

Esto s'enfonsa

Ara

Escolteu aquest tuit d'en Màxim Huerta: "He de dimitir perquè el meu amor a l'esport em va dur a emmirallar-me en Messi i Cristiano Ronaldo"

Entens que odii l'esport?

Doncs li prova molt bé. Té el nou rècord mundial de velocitat: ha durat una setmana

Ho fa pel bé de la roja, així no es parla del traïdor d'en Lopetegui

Al Consejo de Ministras encara queden un guaperes, onze dones, un gai dirigint la Guàrdia Civil i un astronauta. Estareu contents els de la CUP!

Eufòriques, no et fot! Hi ha tants fatxes que només hi falta en Rivera

Esperem, almenys, que s'acabi la judicialització de la política...

Amb dos jutges i una fiscal remenant les cireres? I com ha reaccionat el molt honorable de l'interior?

Amb el realisme que el caracteritza. Diu que no ens conformarem ni amb les engrunes, ni amb el pa, que volem el forn

L'únic Forn que tindreu durant molt temps és l'exconseller a l'interior de Chirona

Volíeu enviar el 155 a la paperera de la història i no heu fet res més que canviar pets per merda

Deu ser per això que en Quim Torra sempre fa cara d'estar ensumant aixelles suades

No. Arruga la nàpia perquè ja flaira el desinfectant amb què us ruixarà en Borrell

Tu sí que el necessites, Manolo. Dutxa't, que aquí no s'hi pot estar!

No serviria de gaire. Seguint l'exemple de la reina Isabel, he jurat no canviar-me de calçotets mentre la dreta no recuperi La Moncloa

Al carrer, colla de cochinos!

